

Indledning

Vejledningen om hjælp til børn og unge er tænkt som en håndbog og opslagsbog til sagsbehandlere i kommunerne, til Familiedirektoratets¹ medarbejdere - og andre, eksempelvis personlige rådgivere og medarbejdere på døgninstitutioner som i deres daglige arbejde har brug for viden om regler og praksis på børn- og ungeområdet.

Vejledningen er et supplement til forståelse og fortolkning af de begreber og hjælpemuligheder, som er beskrevet i Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, og som er nærmere uddybet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003.

Vejledningen kan bruges som opslag til løsning af en bestemt situation i forbindelse med arbejdet med børn, unge og familier med problemer.

Vejledningen er derfor ikke en erstatning for det lovstof, der findes om børn- og ungeområdet. Forordninger og bekendtgørelser beskriver de rettigheder, borgeren har.

Udgangspunktet er, at kommunerne yder vejledning i spørgsmål om børn- og ungelovgivningen over for borgerne. Kommunens medarbejdere kan hente råd og vejledning hos Familiedirektoratets regionalkontorer. Regionalkontorerne medarbejdere kan hente råd og vejledning i Familiedirektoratet.

Hvis man som sagsbehandler eller borger er uenig i en beslutning, der er truffet af Kommunalbestyrelsen eller Familiedirektoratet, kan man indbringe afgørelsen for Det Sociale Ankenævn ved at anke sagen.

Vejledningen er udarbejdet ud fra de erfaringer, der i dag findes i direktoratet, og det er direktoratets hensigt, at der inden for lovgivningens rammer kan ske en løbende tilpasning af vejledningens indhold.

---

¹ Direktoratets betegnelse er p.t. Familiedirektoratet og har tidligere været Socialdirektoratet eller Direktoratet for Sociale Anliggender. Uanset betegnelse dækker direktoratet det sociale område.

Indholdsfortegnelse

1. afsnit. Indledende bemærkninger om grundprincipper.	8
1.1 Om behovsprincip	8
1.1.2 Om tidlig indgriben og handleplaner	8
1.1.3 Principper fra FN's konvention om Barnets Rettigheder	8
1.2 Børns basale behov	9
1.3 Om omsorgssvigt	10
1.3.1 Ved fysiske overgreb	10
1.3.2 Ved psykiske overgreb	11
1.3.3 Der er tale om vanrøgt	11
1.3.4 Seksuelle overgreb	11
1.3.5 Omsorgssvigts skadevirkninger	11
1.4 Sundhed og udvikling	13
1.4.1 Tarv	13
1.4.2 Barnets behov i centrum	13
1.4.3 Velfærd	13
1.4.4 Sundhed og udvikling	13
1.5 Regler i forhold til anden lovgivning	14
1.5.1 Forældremyndighed	14
1.5.2 Forsørgelsespligt	15
1.5.3 Beskikkelse af værge	15
1.5.4 Danmark	15
1.5.5 Den kommunale styrelseslov	16
1.5.6 Sagsbehandlingsloven	16
1.5.7 Handicapforordningen	17
1.5.8 Lov for Grønland om svangerskabsafbrydelse, nr. 232 af 12. juni 1975	17
1.5.9 Habilitet	18
1.5.10 Aktindsigt	19
2. afsnit. Landstingsforordningen om hjælp til børn og unge.	20
2.1 Formål – hensigtserklæring	20
2.1.1 Personkreds	20
2.1.2 Unge over 18 år	21
2.2 Tidlig støtte til gravide	21

2.3 Tidlig og målrettet indsats for fysisk og psykisk handicappede børn og unge	23
2.4 Afrapportering til FN's Børnekomité.....	23
3. afsnit. Om tilsyn.	24
3.1 Tilsyn.....	24
3.1.2 Børn og unge politik	25
3.1.3 SSPK.....	25
3.1.4 Anbragte	25
3.1.5 Krisecentre.....	25
3.1.6 Institutioner.....	26
3.2 Fraflytning til anden kommune	26
4. afsnit. Om underretning.....	27
4.1 Personkredsen – enhver.....	27
4.2 Personkredsen – med skærpet pligt.....	27
4.2.1 Gravide.....	28
4.2.2 Anledning til underretning	28
4.3 Underretningens form og om anmeldelse til politiet.....	30
4.4 Kommunalbestyrelsens pligter	31
5. afsnit. Om undersøgelser.....	32
5.1 Undersøgelsen	32
5.2 Med forældrenes samtykke	32
5.3 Uden samtykke	33
5.4 Undersøgelse i samarbejde med andre instanser	33
5.4.1 Særligt i forhold til sundhedsvæsenet.....	33
5.5 Stillingtagen til undersøgelsen	34
5.6 Høring af barnet	35
5.6.1 Særlige forhold omkring unge der er fyldt 15 år	35
5.7 Forelæggelse til Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg	36
6. afsnit. Om hjælpeforanstaltninger.	37
6.1 Med samtykke	37
6.1.1 Ad nr. 1 om at yde socialfaglig bistand	37
6.1.2 Ad nr. 2 om at yde dagtilbud eller lignende	38
6.1.3 Ad nr. 3 om at yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.....	39

6.1.4 Ad nr. 4 om at yde familiebehandling eller lignende støtte	40
6.1.5 Ad nr. 5 om at tilbyde døgnophold	40
6.1.6 Ad nr. 6 om at tilbyde aflastningsophold	41
6.1.7 Ad nr. 7 om at tilbyde støtte til forældre ved anbringelse af barnet	42
6.1.8 Ad nr. 8 om at tilbyde en personlig rådgiver.....	42
6.1.9 Ad nr. 9 om at yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole	42
6.1.10 Ad nr. 10 om at anbringe barnet uden for hjemmet	43
6.1.11 Ad nr. 11 om at yde efterværn.....	43
6.1.12 Udgifter	44
7. afsnit. Om anbringelse uden samtykke.	45
7.1 Hvad er samtykke?	45
7.2 Anbringelse uden samtykke	45
7.2.1 Ad nr. 1. Om utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet	46
7.2.2 Ad nr. 2. Om vold eller andre alvorlige overgreb	47
7.2.3 Ad nr. 3. Om misbrugsproblemer, kriminell adfærd m.v.	48
7.2.4 Ad nr. 4. Om andre adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder hos barnet	48
7.3 Om afgørelse og høring.....	48
7.4 Om bisidderbistand	50
7.5 Om indberetning til Landsstyret.....	51
7.6 Om akut anbringelse.....	51
8. afsnit. Om handleplaner.	53
8.1 Om afgørelser	53
8.2 Ved akutte anbringelser.....	53
8.3 Om øvrige hjælpeforanstaltninger.....	54
8.4 Handleplan – en sikring for barnet	54
8.5 Indhold af handleplan – behandling, varighed osv.	55
8.6 Generelt og ved længerevarende anbringelser, opfølgning og revurdering	56
9. afsnit. Om personlig rådgiver.	58
9.1 Formål med personlig rådgiver	58
9.2 Udpegning	59
9.3 Honorering	60
9.3.1 Almindelig honorering	60
9.3.2 50 % forhøjelse af honoraret	60

9.3.3	100 % forhøjelse.....	61
10.	afsnit. Om plejetilladelse.	62
10.1	Plejetilladelse og plejekontrakt	62
10.2	Kriminalregisteret	64
10.3	Tilbagekaldelse.....	64
11.	afsnit. Familiepleje formidlet af Kommunalbestyrelsen.	65
11.1	Om professionel familiepleje	65
11.2	Antal plejebørn i samme professionelle plejefamilie.....	66
11.3	Dispensation til andet erhvervsarbejde	67
11.4	Almindelig plejefamilie.....	68
12.	afsnit. Om privat arrangeret familiepleje.	69
12.1	Privat arrangeret familiepleje.....	69
12.2	Plejetilladelse	69
12.3	Forældremyndighedsindehaverens pligter	69
12.4	Kommunalbestyrelsens pligter	70
12.5	Forsørgelse af barnet	70
12.6	Forældrebetaling.....	71
12.7	Anbringelse uden for Grønland.....	71
13.	afsnit. Om kommunalbestyrelsens forpligtelser over for plejefamilier.	72
13.1	Krav om introduktion.....	72
13.2	Handleplan som plejefamilien skal følge i forholdet til plejebarnet	72
13.3	Kontrakt med plejefamilien.....	73
13.4	Kurser og supervision for plejefamilier	73
13.6	Udmåling og udbetaling af plejevederlag	74
13.6.1	50 % forhøjelse.....	74
13.6.2	100 % forhøjelse	75
13.7	Om akut plejevederlag.....	76
13.8	Overenskomstbestemt plejeløn	76
14.	afsnit. Om ophør af hjælpeforanstaltninger.	77
14.1	Når formålet med hjælpeforanstaltninger er opnået.....	77

14.2 Særligt om de 18 årige	77
14.3 Om efterværn.....	78
14.4 Før hjemgivelse	79
14.5 Ved uenighed om hjemgivelse	79
14.6 Når Kommunalbestyrelsen ikke hjemgiver.....	80
14.7 Om indberetning til Landsstyret.....	81
15. afsnit. Under anbringelsen.	82
15.1 Om afgørelse	82
15.1.1 Anbringelse hos almindelig familiepleje	82
15.1.2 Anbringelse hos professionel plejefamilie	83
15.1.3 Anbringelse på døgninstitution.....	83
15.2 Om samvær mellem barnet og forældrene	83
15.3 Når muligheder for anbringelse i Grønland er udtømte	84
15.4 Ved afslag om anbringelse uden for Grønland	86
15.5 Ferierejser og besøgsrejser under anbringelsen i Danmark	87
16. afsnit. Om Det centrale børnesagkyndige udvalg.....	88
16.1 Medlemmer	88
16.2 Sagers forelæggelse for Det centrale børnesagkyndige udvalg	88
17. afsnit. Om andre hjælpeforanstaltninger – forsøgsordninger og anerkendelse af foreninger.	90
17.1 Andre projekter eller forsøgsordninger	90
17.2 Eksempler på projekt eller forsøgsordninger	90
17.3 Krav ved ansøgning om oprettelse af forsøgsordninger.....	91
17. 4. Tilsyn med projektet / forsøgsordningen, den kommunale og den overordnede del.	92
17. 5 Evaluering	92
18. afsnit. Om økonomi.....	94
18.1 Finansiering af udgifter	94
18.3 Udgifter til bisidderbistand og refusion	94
18.4 Særligt om lomme- og tøjpenge	94
18.5 Særligt om kost til plejebørn	95
18.6 Særligt om forældrebetaling	96

18.7 Særligt om indskrivningsgebyr 97

19. afsnit. Om klagemuligheder. 98

Bilagsfortegnelse:.....100

Bilag 1. Tjekliste ved anbringelse af et barn eller den unge uden for hjemmet. 101

Bilag 2. Samtykke erklæring 102

Bilag 3. Handleplan.....103

Bilag 3 a. Vejledning til handleplanskema.....106

Bilag 4. Udpegning af personlig rådgiver 108

Bilag 5. Personligrådgiverkontrakt 109

Bilag 6. Vejledning til personlig rådgiver 110

Bilag 7. Familieplejekontrakt.....113

Bilag 8. Familieplejetilladelse 115

Bilag 9. Vejledning til plejefamilier.....116

Bilag 10. Sagsfremstilling.....120

Bilag 11. Indberetning.....122

Bilag 12. Udpegning af bisidder. 124

1. afsnit. Indledende bemærkninger om grundprincipper.

1.1 Om behovsprincip

Behovsprincippet skal være grundlaget for hjælp til børn og unge, således at det er barnets / den unges behov, der er afgørende for hvilke hjælpeforanstaltninger, der sættes i værk, i stedet for det princip hvor der alene fokuseres på familiens samlede behov. Forordningen sætter barnets basale behov i fokus. Konsekvensen er, at der skal sættes ind på et tidligt tidspunkt i børnefamilier med sociale problemer.

1.1.2 Om tidlig indgriben og handleplaner

En tidlig indgriben og obligatorisk udarbejdelse af handleplan kan være med til at forebygge, at problemerne i børnefamilien vokser, og samtidig bevirke et mindsket behov for eksempelvis anbringelse af et barn. En tidlig indsats giver mulighed for, at problemerne ikke bliver for omfattende for barnet eller den unge, og at problemerne ikke får lov at blive større og mere komplekse.

1.1.3 Principper fra FN's konvention om Barnets Rettigheder

Forordningen tilgodeser principperne i FN's konvention om barnets rettigheder. Det indebærer blandt andet:

- En målrettet og tidlig indsats for børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne eller med særligt behov for støtte.
- Tilsyn over for børn og unges forhold, socialt, sundhedsmæssigt og mentalt.
- Underretning om misforhold hos barnet / den unge hos forældre eller anden værge.
- Høring af barnet / den unge, så de hjælpes til at udforme egne synspunkter i alle faser i undersøgelsen og indsatsen. Det understreges, at barnets / den unges synspunkter altid skal inddrages og tillægges passende vægt afpasset efter barnets alder og modenhed.
- Drage omsorg for barnet / den unge, når forældrene ikke selv magter dette.
- Anbringelse uden for hjemmet med eller uden forældrenes samtykke eller anden værge.
- At beskytte barnet / den unge mod seksuel udnyttelse, misbrug eller anden form for udnyttelse.
- Årlig rapportering og opfølgning af en iværksat hjælpeforanstaltning.

- Sikre kontakt mellem barnet / den unge med forældrene eller anden værgе under anbringelse uden for hjemmet.
- At forældrene til stadighed forsørger barnet / den unge.
- Afrapportering af forholdene til FN's Børnekomite.

1.2 Børns basale behov

Beskrivelsen nedenfor handler om, hvad man kan forstå som normale og grundlæggende behov for et barn / en ung. I afsnittet tydeliggøres, hvad omsorgssvigt kan have af konsekvenser for et barn / en ung. Denne beskrivelse er medtaget i vejledningen for at gøre det lettere at se tilbage og huske på, hvad det normale er ved at drage omsorg for et barn / en ung, når sagsbehandleren skal vurdere en sag, hvori der sker omsorgssvigt i en familie over for et barn / en ung. Beskrivelsen af et barns normale behov er kortfattet og medtager kun de nødvendige faktorer, som man kan bruge som grundlag for en rimelig observation af det normale behov for et barn / en ung.

Beskrivelsen af et barns normale behov tager udgangspunkt i seniorforsker og psykolog Else Christensens foredrag på børn- og ungekonferencen "Nye veje" i omsorgen for børn og unge, Sisimiut 2000; foredraget kan læses i konferencerapporten. Else Christensen siger om barnets grundlæggende behov og fokuspunkter, at det bl.a. er en barndom,

- \$ hvor der bliver taget vare på behov for mad, tøj m.v.
- \$ hvor barnet har gode relationer til jævnaldrende
- \$ hvor barnet får omsorg fra sine forældre
- \$ hvor barnet kan bruge energi på at udvikle sig og på at lære
- \$ hvor barnet kan være tryk
- \$ hvor der kan være alderssvarende udfordringer
- \$ hvor skolegangen bliver passet
- \$ hvor barnet føler sig elsket og værdsat, især af sine forældre.

Det betyder, at barnet grundlæggende har behov for både mad og drikke, omsorg, kærlighed, beskyttelse, opmærksomhed og klare grænser sat af sine nærmeste, for eksempel. Hvis barnet bliver værnet om, elsket og de basale behov tilgodeses, bliver barnet mere harmonisk, velfungerende og sundt. Barnet vil trives og kan bedre indgå i sociale relationer og vil bedre være i stand til at have en kritisk holdning over for noget, man synes er uacceptabelt hos andre mennesker eller i familien, eksempelvis krænkende adfærd.

Barnet har helt grundlæggende behov for mad og drikke og for at udvikle sig fysisk sundt for derved at kunne overkomme sin hverdag, sin skolegang og stadig have energi nok til at lære og være noget. Det vil sige, at barnet skal have mulighed for at være et barn og udvikle sig alderssvarende. Det betyder selvfølgelig ikke, at barnet ikke skal kunne have opgaver hjemme, som barnet kan lære af, for eksempel at hjælpe til i hjemmet med at rydde op efter sig, vaske op eller andre lettere og passende opgaver for et barn.

Det er vigtigt at have en god barndom for at kunne udvikle sig til et helt menneske. Man er som voksen præget af barndommens opvækstvilkår på godt og ondt.

Barnet har ikke godt af at blive svigtet og ignoreret. Hvis barnet bliver omsorgssvigtet, kan barnet for eksempel blive usikker, svag og kan i værste fald tage skade på sin personlighed.

1.3 Om omsorgssvigt

Definition af omsorgssvigt.

Ved omsorgssvigt forstås, at basale behov ikke tilgodeses. En definition er:

”at forældre eller de personer, der har omsorgen for barnet, påfører det fysiske eller psykiske skader eller forsømmer det så alvorligt, at barnets fysiske og/eller psykiske sundhed og udvikling er i fare.” (Kempe, H. C., 1979)

Man kan opdele omsorgssvigt i 4 former:

1. fysiske overgreb
2. psykiske overgreb
3. vanrøgt
4. seksuelle overgreb

1.3.1 Ved fysiske overgreb

Ved fysiske overgreb forstås, at barnet udsættes for vold, slag, nap, rusk, brand/skoldning m.m.

1.3.2 Ved psykiske overgreb

Ved psykiske overgreb kan der være tale om bevidst hånlig og kritisk behandling, nedgørende bemærkninger, uforudsigelighed, afvisning, indespærring og angstfyldte situationer, trusler på livet, trusler om tæv, trusler om at forlade barnet, samt en vedvarende holdning eller adfærd hos omsorgspersonerne, som er ødelæggende for, at barnet udvikler et positivt billede af sig selv.

1.3.3 Der er tale om vanrøgt

Der er tale om vanrøgt, når barnets basale behov ikke opfyldes i tilstrækkeligt omfang. Det vil sige, hvis barnet ikke får mad, tøj, søvn, manglende pleje og pasning svarende til alder, samt når barnet ikke gives tryghed og stimulation, der giver mulighed for en sund udvikling.

Her kan også være tale om, at barnet har alt for stort ansvar i forhold til pasning af mindre søskende, og at barnet derfor fungerer som familiens lille voksne.

1.3.4 Seksuelle overgreb

Der er tale om seksuelle overgreb, når en voksen bruger et barn til tilfredsstillelse af egne seksuelle behov. Disse seksuelle aktiviteter kan omfatte et bredt spekter af seksuelle handlinger, for eksempel at se pornoblade/film, at iagttage voksne onanere, leg med seksuelt indhold i form af berøring, masturbation og oralt, analt eller genitalt samleje. Der kan være tale om at lokke, overtale eller tvinge barnet til at deltage i en handling, som det ikke er udviklingsmæssigt modent til, hverken følelsesmæssigt eller i seksuel henseende.

1.3.5 Omsorgssvigts skadevirkninger

Ved en psykisk sund udvikling forstås, at barnet udvikler evne til at skabe forpligtende kontakt, opbygger tillid til sig selv og omverdenen, nysgerrighed, selvstændighed og samarbejdsevne samt får en følelse af at have indflydelse på og ansvar for eget liv.

Der findes ikke et enkelt symptom eller en symptomkategori, der viser os, at et barn er udsat for omsorgssvigt. Der findes mange forskellige reaktioner afhængig af barnets / den unges alder, omsorgssvigtets form og omfang. Generelt bruger barnet den energi, som under normale opvækstvilkår bruges til at udvikle sig intellektuelt og følelsesmæssigt, til at overleve i et ikke tilfredsstillende miljø.

Karakteristiske følger af omsorgssvigt er udvikling af en overfladisk kontakt til sine medmennesker, manglende selvværdsfølelse, manglende tillid til sig selv eller andre, usikkerhed og uselvstændighed, manglende handlekraft og manglende social forståelse. Afhængig af barnets temperament kan symptomerne være udadrettet problemfyldt adfærd, hyperaktivitet, voldelig adfærd, begyndende misbrugsproblemer og eventuelt kriminalitet. En mere indadvendt person kan udvikle en selvdestruktiv adfærd, skære sig, brænde sig, sulte sig, udsætte sig for farlige situationer, udvikle psykosomatiske symptomer eller reagere angstpræget begrænsende i sin adfærd.

Hos spædbørn kan omsorgssvigt ses, hvis der er generel manglende trivsel, ved gråd og utilpashed eller ved opgivenhed og passivitet, hvilket går ud over både den følelsesmæssige, motoriske og intellektuelle udvikling. Barnet kan fremtræde retarderet eller hyperaktiv.

Hos det lidt større barn kan den manglende omsorg ses, hvis barnet mangler sprogudvikling, mangler aldersvarende motorisk udvikling og mangler evne til at indgå i leg med andre børn.

Alle symptomer bliver for en del børns vedkommende mere udtalt med alderen, men det kan også ske, at barnet udvikler forskellige overlevelsestrategier, så barnet på overfladen virker veltilpasset men hvor selvtilliden er lav og egne behov tilsidesættes.

Ingen af ovennævnte adfærdsmønstre er i sig selv grund nok til at fastslå, at der er tale om omsorgssvigt, men de er tegn på barnets manglende sundhed og udvikling og giver grundlag for at sætte en undersøgelse i gang om årsagen dertil.

En forsinket udvikling af eksempelvis sprog og motorik kan skyldes sygdom, genetiske abnormaliteter, dvs. medfødte mangler, fødselsskader m.m. Ligeledes kan hyperaktivitet, som udvikler sig til asocial adfærd, være organisk betinget og er således ikke forårsaget af omsorgssvigt. Man skal derfor altid være omhyggelig med undersøgelse og udredning af årsag både hos barnet, hos forældrene og i nærmiljøet, før der tages beslutning om iværksættelse af hjælpeforanstaltning.

1.4 Sundhed og udvikling

De tidligere anvendte begreber tarv og velfærd er i den nye forordning erstattet af sundhed og udvikling.

1.4.1 Tarv

Begrebet ”barnets tarv” defineres i den gamle forordning som barnets trivsel, interesser og behov.

1.4.2 Barnets behov i centrum

I den nye forordning sættes barnets behov i centrum og alle tiltag skal ske med udgangspunkt i, at barnets behov skal tilgodeses, således at barnet udvikler sig så normalt som muligt.

1.4.3 Velfærd

At være truet på velfærd betegner, at et barns / en ungs psykiske og fysiske helbred udsættes for fare.

Begrebet velfærd har gennem de sidste årtier ændret betydning. Begrebet er ikke længere tidssvarende. Begrebet velfærd står for en ønskelig tilstand i samfundet. Velfærd betyder i dag at trives på baggrund af en tryk og materielt god tilværelse, det vil sige at begrebet velfærd mere svarer til begrebet velstand. Betydningen af velfærd for det enkelte barn er derfor uklar og kan være misvisende og uhåndterbar. Begrebet er i den nye forordning erstattet med sundhed og udvikling.

1.4.4 Sundhed og udvikling

Udtrykket ”sundhed og udvikling” dækker både den fysiske og den psykiske sundhed, der kan opnås ved opfyldelse af de grundlæggende behov så som mad, omsorg og pleje, kærlighed, opmærksomhed og så videre. *Læs mere om børns basale behov på side 9.*

Ved at understrege at få dækket de primære og basale behov, fremmes barnets udvikling. Herved understreges, at samfundet har en forpligtelse til at sørge for, at barnet bliver i stand til at deltage i sam-

fundets udvikling ved at blive stimuleret og modtage undervisning og uddannelse, der fremmer barnets trivsel og udvikling af selvstændighed.

Forældre eller andre omsorgspersoner har det overordnede ansvar for, at der drages omsorg og pleje for deres barn, det vil sige at barnets behov sættes i centrum, og at de skal sørge for, at behovene dækkes, således også at det fremmer barnets udvikling.

Når det i forordningen fremgår, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at et barns forhold undersøges, hvis der er behov for særlig støtte, vil en sådan foranstaltning altid skulle gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren.

Hvis der er åbenbar risiko for, at barnets sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, kan der handles uden samtykke. Reglerne er strammet op, således at det bliver nemmere at handle/anbringe uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Det skal være vurderet:

- om barnets basale behov opfyldes i hjemmet eller ej,
  - om barnet / den unge lever under betryggende forhold eller ej,
  - om der på anden måde er risiko for alvorlig skade på barnets / den unges udvikling og sundhed,
  - om risikoen for skade på barnets / den unges udvikling og sundhed kan være vold mod pågældende, eller om der er begrundet mistanke om seksuelt misbrug eller overgreb,
- og dermed om barnet / den unge har særligt behov for omsorg og pleje, som ikke kan gives fra omsorgspersonerne eller fra forældrene.

1.5 Regler i forhold til anden lovgivning

Der er sket en opstramning af nogle af bestemmelserne således, at der ikke længere er tvivl om, at barnet / den unge skal sættes i centrum.

1.5.1 Forældremyndighed

18 års-grænsen er fastsat ud fra myndighedsalderen i henhold til myndighedslovens § 1.

Børn og unge under 18 år er umyndige og undergivet forældremyndighed, med mindre de har indgået ægteskab, jfr. myndighedslovens § 5.

Det er forældremyndighedsindehaveren, der træffer afgørelse med hensyn til barnets / den unges personlige forhold.

Endvidere er en umyndig person underlagt værgemål. Forældremyndighedsindehaveren er i henhold til myndighedslovens § 27 væрге, med mindre forældremyndighedsindehaveren selv er umyndig, under lavværgemål eller er frataget værgemålet.

Værgen varetager den umyndiges økonomiske interesser.

1.5.2 Forsørgelsespligt

De biologiske forældre eller barnets / den unges adoptivforældre har forsørgelsespligt over for barnet / den unge indtil det fyldte 18. år, jfr. Børnelovens §§ 13 og 14 stk. 2, med mindre en datter indgår ægteskab inden dette tidspunkt, og der ikke i forbindelse med ægteskabet bestemmes, at forsørgelsespligten fortsat skal være gældende efter ægteskabets indgåelse.

Hvis en ung under 18 år selv får et barn, får den unge selv forældremyndigheden og forsørgerpligten over for sit barn. Forældrene til den unge under 18 år bibeholder forældremyndigheden med mindre den unge gifter sig eller er gift.

Ofte er den unge stadig skolesøgende, under uddannelse eller uden arbejde, derfor har den unge ret til at modtage hjælp i forhold til sig selv og sit barns underhold.

1.5.3 Beskikkelse af væрге

Forældremyndighedsindehaveren eller den, der havde forældremyndigheden ved et barns indgåelse af ægteskab, er væрге for barnet i henhold til myndighedslovens § 27 stk. 1.

Værgen bestemmer over barnets / den unges økonomiske forhold.

Har barnet / den unge ingen væрге, skal kredsdommeren udpege en væрге, jfr. myndighedslovens §§ 27 og 31 stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan være behjælpelig med at udpege en væрге, hvis kredsretten anmoder kommunen om dette.

1.5.4 Danmark

Vejledningen vedrører ligeledes børn og unge, som af grønlandske myndigheder er anbragt uden for Grønland. Dog skal man her være opmærksom på, at sagsbehandlingen vedrørende disse sager skal foretages i henhold til serviceloven (som er gældende i Dk.), hvis barnet er anbragt i Danmark.

Endvidere skal man være opmærksom på, at en grønlandsk plejetilladelse ikke gælder ved flytning til Danmark. Plejeforældrene skal i så fald søge om en dansk plejetilladelse, og den nye hjemkommune bør, af den hidtidige hjemkommune, underrettes om barnets ankomst til kommunen.

De sociale udvalg kan ikke alene godkende en social anbringelse uden for Grønland, ligesom de sociale udvalg ikke alene kan godkende, at et plejebarn medtages ud af Grønland. *Se afsnit 15 om anbringelse uden for Grønland.*

1.5.5 Den kommunale styrelseslov

I henhold til den kommunale styrelseslov er det op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan styrelsesvedtægten skal være. At kommunalbestyrelsen er angivet som beslutningsmyndighed i forordningen, er ikke til hindring for, at børn- og ungesagerne er placeret i det sociale udvalg eller i andet stående udvalg. Det er heller ikke til hindring for, at beslutning i de enkelte sager træffes på administrativt niveau. De enkelte kommuner har altså mulighed for selv at beslutte egne retningslinier for uddeling af kompetencen, men ikke sager der vedrører anbringelse uden for hjemmet.

Det følger af styrelsesloven,

- at beslutninger normalt træffes ved almindeligt flertal,
- at et udvalgsmedlem kan forlange en sag forelagt den samlede kommunalbestyrelse,
- at formanden for et udvalg kan træffe beslutning på udvalgets vegne samt
- at borgmesteren kan træffe uopsættelige beslutninger på Kommunalbestyrelsens vegne.

1.5.6 Sagsbehandlingsloven

Forordningens bestemmelser om sagsbehandling suppleres naturligvis af sagsbehandlingsloven, der indeholder detaljerede bestemmelser om vejledning, aktindsigt, retten til at udtale sig og partshøring, med videre.

Der må generelt stilles store krav til sagsbehandleren i sager om støtte til børn og unge og deres familie, da det er et meget følsomt område, hvor der ofte er meget personlige og private oplysninger. Desuden er der under visse betingelser mulighed for at træffe afgørelser, som kan gennemføres tvangsmæssigt over for forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Dette gør, at det er vigtigt, at sagsbehandleren under hele sagens forløb iagttager sagsbehandlingsloven, og i sin sagsbehandling medtager de særlige regler, der er anført i enkelte paragraffer.

Der skal under hele sagsforløbet ske en grundig orientering til familien om de oplysninger, der ligger i sagen samt de overvejelser, kommunen gør sig med hensyn til at indhente yderligere oplysninger.

En grundig orientering er også en forudsætning for, at der kan etableres et reelt samarbejde mellem familien og kommunen.

Det er således væsentligt, at familien medvirker aktivt til løsningen af problemerne, og dette kan kun ske, hvis familien undervejs bliver gjort bekendt med kommunens overvejelser og får mulighed for at fremkomme med kommentarer og eventuelle korrektioner til de oplysninger, der er i sagen.

Vigtigheden af, at der sker en løbende orientering, gælder i hele sagsforløbet, men er særlig vigtig, hvis sagen undervejs skifter karakter fra frivillig til tvangsmæssig, således at forældrene føler, at samarbejdet mellem kommunen og forældrene har været reelt og ikke blot en skinmanøvre med skjult dagsorden.

1.5.7 Handicapforordningen

Både den gamle forordning og den nye forordning tager sigte på alle børn og unge. Bestemmelserne suppleres med bestemmelserne i landstingsforordningen om hjælp til personer med vidtgående handicap, for så vidt angår de vidtgående handicappede børn og unge.

Det er vigtigt at understrege, at der alene ydes støtte til at afhjælpe følgerne af et handicap efter landstingsforordningen om hjælp til personer med vidtgående handicap, mens der efter børn- og ungeforordningen ydes hjælp til alle børn og unge med sociale/adfærdsmæssige problemer.

1.5.8 Lov for Grønland om svangerskabsafbrydelse, nr. 232 af 12. juni 1975

Hjemmel til, at den gravide unge under 18 år kan få foretaget abort uden forældrenes samtykke, findes i lovens § 6 stk. 2.

Ud over ovennævnte lovgivning er der også berøringsflader med landstingsforordningen om tværfaglige samarbejdsudvalg og landstingsforordningen om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser. Desuden er der forsørgelsesregler i landstingsforordningen om børnetilskud og landstingsforordningen om udbetaling af underholdsbidrag, m.v. til børn samt adoptionstilskud.

Landstingsforordningen om patienters retsstilling samt psykiatriloven indeholder bestemmelser om børn og unges selvbestemmelsesret i forbindelse med behandling inden for sundhedsvæsenet samt bestemmelser om børns rettigheder ved indlæggelse på psykiatrisk afdeling.

1.5.9 Habilitet

Regler om inhabilitet er med til at sikre, at borgerens sag afgøres upartisk, og de er med til at styrke tilliden til myndighedens afgørelse. Reglerne skal sikre, at usaglige hensyn ikke påvirker afgørelsen. Der kan være tale om personinhabilitet i form af generel inhabilitet, dvs. at personen slet ikke kan virke inden for myndigheden, eller i form af speciel inhabilitet, hvor personen ikke kan deltage ved behandlingen af en bestemt sag, fordi personen har en særlig interesse i eller tilknytning til den pågældende sag.

For eksempel kan en praktiserende læge ikke deltage som kommunens lægekonsulent ved behandlingen af egne patienters sociale sager. En sagsbehandler er inhabil i undersøgelsesfasen, ved afgørelser og anbringelser af sager, hvor borgeren er nær familie, ven eller fjende.

Som udgangspunkt er en kommunalbestyrelse ikke inhabil ved behandling af en tidligere ansattes sag, men de konkrete forhold kan gøre, at der er tale om speciel inhabilitet fx ved en kommunes behandling af en ansøgning om førtidspension fra en tidligere ansat.

Det er vigtigt, at kommunalbestyrelsen er opmærksom på inhabilitetsspørgsmålet, og myndigheden bør i afgørelsen oplyse borgeren om, at spørgsmålet om inhabilitet har været overvejet. Der kan også være tale om, at kommunalbestyrelsen selv er inhabil (*myndigheds-inhabilitet*), for eksempel hvis kommunalbestyrelsen er part eller på anden måde har en særlig interesse i en sag. Myndighedsinhabilitet er ikke reguleret i forvaltningsloven.

Hvis kommunalbestyrelsen er inhabil og ikke kan overlade sagen til en anden myndighed, skal kommunalbestyrelsen beholde sagen. Går afgørelsen borgeren imod, skal kommunalbestyrelsen være særlig omhyggelig med at påvise i begrundelsen, at afgørelsen stemmer fuldt overens med sædvanlig praksis på området.

Myndighedsinhabilitet bevirker ligesom personinhabilitet normalt, at afgørelsen bliver ugyldig.

1.5.10 Aktindsigt

Sagsbehandlingslovens regler om aktindsigt betyder, at borgeren eller dennes repræsentant har ret til at få kopi af de dokumenter, der indgår i sagen, hvis de beder om det.

Det er ikke alle dokumenter i sagen, der er omfattet af retten til aktindsigt, fx omfatter retten normalt ikke kommunalbestyrelsens (socialforvaltningens) interne arbejdsdokumenter. Kommunalbestyrelsen bør dog altid overveje at give aktindsigt i videre omfang efter princippet om meroffentlighed.

Formålet med retten til aktindsigt er, at borgeren skal have mulighed for at gøre sig bekendt med alle de oplysninger, der ligger til grund for den afgørelse, der skal træffes eller er truffet. Borgeren har så mulighed for at kommentere oplysningerne, komme med eventuelle rettelser eller gøre opmærksom på, om der mangler oplysninger, som kan have betydning for sagen. Når der er bedt om aktindsigt og borgeren har ret til denne, skal myndigheden efter sagsbehandlingslovens § 11, stk. 1, udsætte sagens afgørelse, indtil borgeren har fået adgang til at gøre sig bekendt med akterne.

Der stilles ingen formkrav til anmodning om aktindsigt. Besvarelsen skal normalt ske ved at give borgeren kopi af akterne. Afgørelser om aktindsigtsspørgsmål påklages særskilt til den myndighed, som er klageinstans i forhold til afgørelsen af den sag, begæringen om aktindsigt vedrører. Der er ingen klagefrist. I sociale sager kan der således normalt klages til det sociale ankenævn over en kommunes afgørelse om aktindsigt.

2. afsnit. Landstingsforordningen om hjælp til børn og unge.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge §§ 1, 2 og 3.

2.1 Formål – hensigtserklæring

Som noget nyt har Landstinget i den første bestemmelse i forordningen indsat en hensigtserklæring om, at alle børns og unges behov skal tilgodeses i alle henseender.

Det betyder, at alle mennesker i Grønland skal have bevågenhed med, om de forhold, børn og unge lever under, er acceptable og rimelige.

Forhold, som er uacceptable og som man som medborger skal og bør reagere på og gøre en kommune opmærksom på, er for eksempel:

- hvis helt små børn ikke bliver passet ordentligt hjemme,
- hvis børn går rundt ude om natten,
- hvis børn ikke passer skolen ordentligt,
- hvis børn bliver slået eller misbrugt seksuelt,
- hvis børn eller unge drikker, sniffer eller ryger hash.

Vi skal alle sammen værne om, at alle børn og unge skal have det så godt som muligt, for at give dem en sund og tilfredsstillende opvækst her i Grønland.

Denne hensigtserklæring forpligter ligeledes kommunalbestyrelserne til at tage alle henvendelser omkring børn og unge alvorligt og sikre, at disse børn og unge lever under forhold, som er hensigtsmæssige i forhold til denne forordnings hensigter; en forordning som tilgodeser FN's konvention om Barnets rettigheder.

2.1.1 Personkreds

Den kreds af personer, der er omfattet af reglerne i denne vejledning, er alle børn og unge under 18 år, der opholder sig i Grønland, det vil sige også børn og unge, som opholder sig her i landet midlertidigt, f.eks. i forbindelse med ferie.

2.1.2 Unge over 18 år

Unge der er fyldt 18 år, kan være omfattet af bestemmelserne om hjælp til børn og unge. Hvis ydelsen efter forordningen skal fortsætte, skal kommunen træffe beslutning, inden ½ år og senest den unge fylder 18 år.

Der kan kun træffes afgørelse om, at ydelsen fortsætter, hvis der er tale om at afslutte en igangværende hjælpeforanstaltning, der er iværksat, inden den unge fylder 18 år. Ydermere skal der i handleplanen være angivet et bestemt formål, som skal opnås, således at forlængelsen sker med et bestemt sigte. Det er en betingelse, at den unge selv giver sit samtykke hertil, jfr. landstingsforordningens bestemmelse om *Ophør af hjælpeforanstaltninger § 27*.

2.2 Tidlig støtte til gravide

Det er nyt i forordningen, at når man stifter bekendtskab med en gravid kvinde, som lever under forhold, der gør, at graviditeten og barnet er i fare, skal der iværksættes støtteforanstaltninger tidligt under graviditeten for at sikre, at fosterbarnet får en god udvikling i sin mors mave.

I princippet er det den gravides og hendes samleveres eget ansvar, at den gravide lever sundt og følger jordemoderens ordinationer for at sikre en god begyndelse for sit kommende barns opvækst og barnets fremtid som muligt.

Oplagte tilfælde, som sagsbehandler kan være opmærksom på og reagere på, er for eksempel:
den gravide drikker for meget,
der er alvorlige mistanke om misbrug af euforiserende stoffer,
den gravide lever sammen med en voldelig mand,
der er mistanke eller det er dokumenteret, at den gravide er psykisk syg, har en lidelse eller har psykisk problem.

Hvis man har mistanke eller sidder inde med en af ovennævnte erfaringer med den gravides forhold, skal man, uanset om man er medborger eller ansat i sundhedssektoren eller kommunen, reagere og være med til at sikre bedre vilkår for, at det kommende barn får en god start på livet.

Generelt kan man give støtte ved at snakke med den gravide om, hvad det vil sige med rimelige opvækstvilkår for fostret i mors mave for at udvikle sig normalt som muligt. Det bedste vil være

at få den gravide til at følge jordemoderens anvisninger og fødselsforberedelser, hvor sundhedsvæsenet også oplyser om graviditet i det hele taget.

Man kan støtte og prøve på at påvirke den gravide og fastholde en hensigtsmæssig udvikling af graviditeten i henhold til forordningens formål om at, alle børn skal have rimelig og normale opvækstvilkår som muligt, og at de er den ansattes opgave at hjælpe den gravide til at forstå dette.

Eksempel 1.

Ved mistanke om eller misbrug af alkohol eller andre euforiserende stoffer, skal man tilbyde afvænnning / behandling og støtte den gravide i fastholdelse for at gennemføre forløbet. I sidste ende vil det betyde bedre vilkår for det kommende barn og undgå ringere opvækst som for eksempel alkoholskadede barn, der får behov for støtte i daginstitutionen eller i skolen til indlæring. Mangler du mere viden om forebyggelse af skader på fostre, kan du indhente mere viden fra sundhedssektoren eller Paarisa, der sidder inde med oplysningsfoldere om emnet.

Eksempel 2.

Hvis den gravide lever sammen med en voldelig mand, og kvinden udsættes for vold, bør kvinden i realiteten anmelde manden for vold. Vold kan skade fosteret og dette skal forebygges i h.t. denne forordnings formål. Hvis kvinden ikke har mod til selv at anmelde manden for vold, er det en god hensigt at støtte den gravide til at anmelde volden til politiet, og det kan man i praksis gøre ved at bistå kvinden med følgeskab til anmeldelsen.

Man kan også yde parsamtaler, hvor begge parter deltager, og hvor man kan forsøge at få begge parter til at forstå voldens skader i det hele taget.

Hvis du mangler viden om voldelige forhold og skal føre samtaler, er det en god ide at snakke med en kollega, der kan bistå ved disse svære parsamtaler.

Eksempel 3.

Hvis det drejer sig om en psykisk syg kvinde, der er gravid, er erfaringerne, at det bedste vil være en tæt samarbejde med den gravide, jordemoder, (psykiatrisk) distriktssygeplejerske, altså sundhedssektoren og kommunen, under hele forløbet i graviditeten og tiden efter fødslen. Man kan eventuelt hente viden fra Sana Social, hvor erfaringerne med hvordan man eventuelt tackler en tidlig støtte til psykiske, gravide kvinder og hvordan man opnår et tæt samarbejde med de implicerede parter omkring den gravide. En vigtig faktor omkring den gravide kvinde er også inddragelse af familien med hensyn til oplysning og indhentning af mulig støtte med ressource

fra nærstående familiemedlem, som kan bistå den gravide i hjemmet, når myndighedernes indflydelse ikke kan række så langt.

2.3 Tidlig og målrettet indsats for fysisk og psykisk handicappede børn og unge

En del af hensigtserklæringen i denne forordning er, at der skal sikres tidlig og målrettet indsats for fysisk og psykisk handicappede børns og unges forhold. I praksis skal det forstås således, at alle børns og unges behov skal dækkes i forhold til hensigterne i FN's konvention om Barnets Rettigheder.

Stifter man bekendtskab med et barn eller en ung, der har et fysisk eller psykisk handicap og har brug for hjælp, støtte eller en ydelse, i forhold til sin handicap skal dette ske i henhold til Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicappede.

Det er vigtigt at sætte sig ind i og forstå omfanget af behovet for den handicappede og at yde en tidlig og målrettet indsats. Hvis man yder en tidlig og målrettet indsats, kan man måske forebygge en uensigtsmæssig udvikling, hvor behovet kan blive mere omfattende på et senere tidspunkt, og afhjælpe den skæve udvikling. Hvis man yder en tidlig og målrettet indsats, er der bedre mulighed og vilkår for en bedre udvikling, hvor den handicappede får det bedre.

2.4 Afrapportering til FN's Børnekomité

I praksis er det Familiedirektoratet, der skal lave afrapportering om børns og unges vilkår i Grønland til FN's Børnekomité. Det er direktoratets ansvar og opgave at indsamle viden fra hele Grønland, det vil sige kommunerne, organisationerne, foreningerne m.fl. og udfærdige en landerapport. Kravene til landerapporten er omfattende og det tager lang tid at få denne viden indsamlet og skrevet.

I praksis betyder det, at kommunerne kan inddrages til at yde bidrag til landerapporten om for eksempel, hvilke tiltag eller andre lokale forhold om børn og unge, der har været. Landsstyret og Landstinget skal have en orientering om rapporten. Du kan læse mere om rapporten på www.nanoq.gl/isp samt www.nanoq.gl/mipi

Næste landerapport skal afleveres i år 2008, hvor rapporten skal indeholde oplysninger for perioden 2003 - 2007.

3. afsnit. Om tilsyn.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 4.

3.1 Tilsyn

Ansvar for at føre tilsyn med de forhold, som alle børn og unge i kommunen lever under, er Kommunalbestyrelsens opgave. Kommunalbestyrelsen kan uddelegere tilsynet med børn og unge til det sociale udvalg eller til et andet stående udvalg, og i enkelte sager til administrativ løsning hos en sagsbehandler. Tilsynsforpligtelsens hovedformål er at sikre, at den nødvendige hjælp gives til børn og unge så tidligt som muligt.

For at have et bredt overblik har Kommunalbestyrelsen derfor pligt til at samarbejde med socialforvaltning, kultur- og undervisningsforvaltning og myndigheder (regionalkontor), private (daginstitutioner) og frivillige organisationer og foreninger med henblik på at igangsætte initiativer eller for at udføre aktivt og opsøgende støtte til børn og unge.

Eksempler på forskellige tilsynsmetoder

En privat organisation kan tage initiativ til at oprette et børnehus i kommunen. Socialudvalget kan stille krav til børnehuset om at have en funktion som værested i fritiden for den svage del af børn og unge gruppen, med en fast tilknyttet uddannet medarbejder.

Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse indebærer at udøve aktivt og opsøgende arbejde omkring de børn og unge i kommunen, som i det daglige udføres af medarbejderne i forvaltningen og fra institutionerne.

Daginstitutioner, private såvel som kommunale dagplejere har pligt til at underrette Kommunalbestyrelsen om børn og unges mistrivsel. Tilsynet kan også ske ved at have miljømedarbejdere ansat i kommunen til at udføre forebyggende og oplysende arbejde i kommunen.

3.1.2 Børn og unge politik

Det er en vigtig faktor for en Kommunalbestyrelse at have en klar børn og ungepolitik, som socialudvalget og det tværfaglige udvalg kan have som ledetråd i deres arbejde med børn og unge området.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at træde til så hurtigt som muligt i barnets liv, i tilfælde hvor Kommunalbestyrelsen finder, at barnet / den unge har behov for hjælp.

Kommunalbestyrelsen har pligt til at holde sig løbende orienteret om, at iværksættelse af hjælpeforanstaltninger kører efter hensigten.

3.1.3 SSPK

Tilsynet kan også indebære at have SSPK (social, skole, politi og kriminalforsorg) i kommunen til eksempelvis at føre tilsyn med skoleelever ved at udføre forebyggende og opsøgende arbejde i skolerne samt udføre forebyggende og opsøgende arbejde til børn og unge i deres fritid via klubber eller anden fornuftig beskæftigelse gennem sportsaktiviteter.

3.1.4 Anbragte

Børn og unge, der er anbragt af Kommunalbestyrelsen og som har ophold i en anden kommune, omfattes også af tilsynsforpligtelsen. Det drejer sig om børn, der er anbragt på døgninstitution på kysten eller i familiepleje, og hvor disse børn og unge kan være på ferie i en anden kommune. Tilsynsforpligtelsen varetages af opholdskommunen.

3.1.5 Krisecentre

Kommunalbestyrelsen har også en tilsynsforpligtelse over for børn og unge, som opholder sig i krisecentre med deres mødre. Kommunalbestyrelsen er forpligtiget til løbende at holde sig orienteret om forholdene i krisecentre. Dette sker ved en driftsoverenskomst mellem krisecentret og Kommunalbestyrelsen, som indeholder bestemmelser om åbningstid, kommunens adgang og pligt til at føre tilsyn og omfanget af dette tilsyn.

Hvad angår forholdene for de enkelte brugere af krisecentrene, sker tilsynet anonymt, medmindre moderen giver sin accept til at viderebringe oplysninger til Kommunalbestyrelsen.

3.1.6 Institutioner

Samtlige institutioner under en kommune såsom kommunale døgninstitutioner, fritidshjem, fritidsklubber, vuggestuer, børnehaver private såvel som kommunale henhører under Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse.

Kommunalbestyrelsen skal udføre tilsynet mindst en gang årligt og kan ske som et uanmeldt besøg, eller Kommunalbestyrelsen kan sende en udvalgt person til at møde op, hvis der indkommer en skriftlig klage fra forældre. Daginstitutioner og lignende har normalt en bestyrelse, hvortil Kommunalbestyrelsen udpeger et medlem. Dette medlem kan også i kraft af sin skærpede underretningspligt eksempelvis anmelde forhold til Kommunalbestyrelsen.

3.2 Fraflytning til anden kommune

I henhold til bestemmelsens stk. 2 skal Kommunalbestyrelsen anmelde fraflytning til en anden kommune, når en familie med børn flytter og har en eller anden form for hjælpeforanstaltning kørende som tilbud, samt når Kommunalbestyrelsen under udøvelse af sin tilsynsforpligtelse erfarer, at familien er fraflyttet til anden kommune, så skal oplysningerne vedrørende familien (barnet eller den unge) sendes til det nye hjem eller opholdskommunen.

Oplysningerne skal omfatte personlige forhold, handleplaner og hensigten med hjælpeforanstaltningen, som var tiltænkt eller var i gang. Formålet er at give barnet / den unge chancen for at bibeholde hjælpen, støtten eller en årvågenhed, som er nødvendig.

4. afsnit. Om underretning.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 5.

Forordningens § 5 fastslår, at alle og enhver har pligt til at underrette Kommunalbestyrelsen, når man bliver bekendt med eller har mistanke, observationer, kendskab eller oplysninger med mere om, at et barn eller en ung lever under forhold, hvor forældre eller andre voksne omkring barnet / den unge, ikke lever op til deres forpligtelse.

4.1 Personkredsen – enhver

Enhver ifølge § 5 stk. 1 omfatter alle borgere i samfundet, dvs. voksne (naboer eller familiemedlemmer) og børn og unge. Børn og unge vil kunne foretage underretning, hvis deres kammerat bliver udsat for noget, men børnene / de unge kan ikke drages til ansvar, hvis de undlader at foretage en underretning.

Alle borgere har, jfr. § 5 en moralsk forpligtelse til at anmelde medmennesker herunder børn i nød. Men når det drejer sig om alvorlige og grelle forhold, hvor den almindelige borger undlader at hjælpe et medmenneske herunder et barn eller en ung, kan man blive straffet i henhold til kriminalloven, hvis man bliver sigtet.

Når det drejer sig om forhold om seksuelt misbrug / overgreb (af børn) og den almindelige borger undlader at anmelde, kan man blive straffet i henhold til kriminalloven som medskyldig, hvis man bliver sigtet, på grund af denne viden men ikke anmelder til politiet.

4.2 Personkredsen – med skærpet pligt

Personkredsen ifølge § 5 stk. 2, som har en skærpet underretningspligt, en pålagt underretningspligt, omfatter pædagoger, lærere, sundhedspersonale eller andre som arbejder med mennesker. Dette gælder også personer, der er valgt til at varetage en politisk bestemt opgave, for eksempelvis et socialudvalgsmedlem eller en udpeget person, som er bestyrelsesmedlem i en daginstitution.

Disse ovennævnte fagpersoner, som er ansat i den sociale, skole-, sundhedssektor og personer med hverv, der hviler på offentligt valg, har en skærpet underretningspligt uanset hvilke forhold, det drejer sig om. Hvis personer med skærpet underretningspligt undlader at underrette, vil det være tjenesteforømmelse, som kan straffes i henhold til kriminalloven.

4.2.1 Gravide

Som noget nyt har Landsstinget i forordningens § 5 stk. 3 indsat en bestemmelse om underretning af gravide kvinder med alvorlige problemer, der giver formodning om behov for støtte og behandling.

Denne underretningspligt gælder personer, der er omfattet af den skærpede underretningsforpligtelse til Kommunalbestyrelsen. Formålet med bestemmelsen (som også er anvendt i forordningens § 2 stk. 2) er, at der så vidt muligt skal ske en tidlig indsats over for det ufødte barn, hvis den gravide lever under forhold, som kan bringe det ufødte barns sundhed og udvikling i fare.

Dette nye tiltag kommer efter anbefalinger fra fagfolk og har stor betydning for barnets mulighed for en sund opvækst. Der findes børn, hvis opvækstvilkår under moderens graviditet og livsvilkår efter fødslen har været ringe. Der har derefter langt hen i barnets udvikling været brug for omfattende støtte fra myndighederne til for eksempel en daginstitutionsplads med henblik på pædagogisk stimulering eller til indlæring og støtte til undervisning i skolen.

I Embedslægens årsberetning fra 2001 oplyses, at 24,3 % af gravide kvinder ikke tilses af jordemoder. Oplysningen fra årsberetningen siger dog ikke noget, om den omtalte risikogruppe hører med i procentdelen. Det er vigtigt, at sundhedspersonalet foretager underretning til Kommunalbestyrelsen, ved mistanke om gravide kvinder med alvorlige problemer, der giver formodning om behov for støtte og behandling.

4.2.2 Anledning til underretning

Generelt skal der ske underretning ved mistanke, observationer, kendskab eller oplysninger med nære, om børn eller unge der udsættes for vanrøgt, omsorgssvigt eller anden form for fare for sundhed og udvikling hos barnet eller den unge.

Det kan dreje sig om, at et barn eller en ung bliver slået af sin far eller mor, eller et barn græder længe inde i en lejlighed og ingen reagerer, når man banker på døren, eller et barn eller en ung ofte går ude meget sent om aftenen, eller et mindre barn passer sine søskende, mens forældrene er ude eller er til fest, eller børn eller unge sniffer, drikker alkohol, stjæler eller er blevet seksuelt misbrugt, eller udsættes for fysisk eller psykisk vold, eller en skoleelev ikke passer sin skole og kommer sulten og træt i skole, eller et barn eller en unge i længere tid ikke har boet hos sine forældre.

Nedenstående eksempler 1 - 7 er blot nogle oplagte eksempler, men eksemplerne skal ikke opfattes som eneste tænkelige anledninger til underretning; de er kun eksempler og der kan tænkes alle mulige andre situationer, hvor der også er indberetningspligt.

Eksempel 1:

Familien har et barn på 10 år. Barnet på 10 år kommer hjem og fortæller, at han ikke længere gider at være ven med ham på 11 år, da han hele tiden vil sniffe og stjæle i butikken, ”han opfører sig så underligt når han har sniffet”. Forældrene har pligt til at underrette Kommunalbestyrelsen om deres viden.

Eksempel 2:

Familiens barn på 9 år har en god ven på 10 år, som ofte sover hos familien. Familien ved, at barnets mor har fået en ny samlever. Barnet, som har været et glad, åbent og snakkesaligt barn, bliver meget stille og indesluttet, vil ikke hjem til sin mor, er begyndt at lyve, har svært ved at sove om natten, siger at hun drømmer uhyggelige drømme, bliver bange når hun skal have et godnat kram. Familien får mistanke om, at der er noget galt. Den bekymrende ændring i barnets adfærd skal underrettes til Kommunalbestyrelsen.

Eksempel 3:

Et barn er til skoleundersøgelse, hvor sundhedsplejersken finder blå mærker på barnets krop. Sundhedsplejersken har pligt til at underrette Kommunalbestyrelsen og pligt til at underrette lægen, som igangsætter en lægelig undersøgelse og i grove tilfælde med politiets hjælp. Lignende observationer fra kommunen kan foranledige en undersøgelse ifølge § 6 stk.

Eksempel 4:

Et vuggestuebarn kommer tit i daginstitution meget sulten, beskidt og med en meget våd ble. Ofte bliver barnet hentet af en ældre søskende, der går i tredje klasse. Daginstitutionen skal snakke med forældrene om problemet, men skal også underrette Kommunalbestyrelsen.

Eksempel 5:

En skoleelev kommer tit for sent, har sjældent madpakke med og kommer ofte til at falde i søvn i timerne. Lærerne skal snakke med eleven og forældrene om problemet (problemet er ikke elevens men forældrenes ansvar). Hvis forældrene nægter samtale, skal lærerne underrette Kommunalbestyrelsen om deres viden.

Eksempel 6:

Jordemoderen får kendskab til en gravid kvinde i fjerde måned. Kvinden møder ikke op til undersøgelserne. Jordemoderen får mistanke om, at kvinden fortsat drikker alkoholiske drikke og indtager rusmidler. Jordemoderen skal underrette sin viden til Kommunalbestyrelsen.

Eksempel 7:

Et medlem af det tværfaglige samarbejdsudvalg er nabo til en familie, hvor der ofte sker husspektakler. Naboen slår ofte sin gravide kone. Medlemmet af det tværfaglige samarbejdsudvalg skal underrette Kommunalbestyrelsen om sin mistanke om, at det ufødte barn kan tage skade ved, at kvinden ofte bliver slået.

Underretningen kan omhandle enkelte begivenheder, vanskeligheder eller problemer, som har været igennem i en periode i barnets / den unges nærmiljø.

4.3 Underretningens form og om anmeldelse til politiet

Underretningen sker til Kommunalbestyrelsen (socialforvaltningen eller socialvagten) og underretningen kan også ske til politiet, i akutte tilfælde. Underretningen kan ske mundtligt eller skriftligt.

Er der tale om kriminelle forhold, såsom seksuelle overgreb, misbrug eller vold mod et barn, har underretter eller sagsbehandler pligt til at anmelde forholdet til politiet i henhold til § 5. Før kommunalbestyrelsen / en sagsbehandler foretager en anmeldelse, skal forholdet klart være med barnets viden. Sagsbehandler skal nøje overveje og vurdere hvad der tjener barnets udviklingsmæssige behov og hvilken hjælp barnet skal have for at kunne leve med skyldfølelse en anmeldelse evt. kan efterlade ved evt. splittelse af familien. Hvis en krænker er en mor eller en far som bliver fjernet i forbindelse med en anmeldelse, kan det betyde at barnet også mister sin far eller mor. Det har stor betydning for barnet, at selv om en af dem kan være en krænker, er det stadigvæk ens forældre. Før kommunalbestyrelsen foretager en anmeldelse / sagsbehandler skal hjemmet eller barnet tilbydes hjælp således at følelsen af skyld og af at miste kan bearbejdes.

4.4 Kommunalbestyrelsens pligter

Ved skriftlige henvendelser skal Kommunalbestyrelsen skriftligt bekræfte for modtagelsen af henvendelsen. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at oplyse underretteren om, hvordan sagen efterfølgende kører.

En underretning medfører ikke, at Kommunalbestyrelsen bliver forpligtet til at iværksætte tiltag. I de fleste tilfælde vil underretningen nødvendiggøre, at Kommunalbestyrelsen som led i sin almindelige tilsynspligt i henhold til § 4 og i forhold til § 6 om undersøgelsespligt, skal undersøge, om der er behov for støtte eller hjælpeforanstaltning i medfør af forordningens § 9.

En egentlig pligt til at underrette familien om, at der er sket en underretning, vil afhænge af den konkrete sag. Kommunalbestyrelsen må inddrage familien med det samme, hvis det bliver nødvendigt at iværksætte undersøgelse eller tiltag med hjælpeforanstaltning.

Hvis underretningen er sket anonymt, vil en undersøgelse af henvendelsen være nødvendig for at vurdere de konkrete omstændigheder.

Ved anmodning om anonymitet fra underretteren, er der i ifølge Sagsbehandlingslovens § 15 mulighed for at undtage navnet på underretteren fra aktindsigt. Men dette kan kun ske med begrundelse om særlige hensyn til underretteren, og kun når dette hensyn klart overstiger hensynet til familiens behov for at få oplyst identiteten på underretteren. Kommunalbestyrelsen vil derfor ikke på tidspunktet for underretningen kunne love underretteren, at vedkommende kan være anonym i forhold til familien.

Med hensyn til notatpligt i henhold til offentlighedslovens § 6, skal Kommunalbestyrelsen notere faktiske oplysninger (typisk i journalarket om familien), der har betydning for en sags afgørelse, i sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed.

5. afsnit. Om undersøgelser.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 6, 7 og 8.

5.1 Undersøgelsen

Når Kommunalbestyrelsen ved underretning og indberetning eller på anden vis får mistanke om, at et barn har behov for særlig støtte på grund af omsorgssvigt, psykisk eller fysisk nedsat funktionsevne, skal Kommunalbestyrelsen sørge for, at forholdene undersøges.

Kommunalbestyrelsen har pligt til også at reagere på anonyme henvendelser ved at undersøge sagen. Hvis en indberetning drejer sig om chikane, som eksempelvis kan dreje sig om familiefejde eller lignende forhold mellem de voksne, kan sagen hurtigt afsluttes efter den første undersøgelse af barnets forhold i familien.

En undersøgelse skal belyse forholdene omkring barnet, forældrene og miljøet på tilstrækkelig vis til, at der kan sættes en foranstaltning i værk, der på en bedre måde varetager barnets sundhed og udvikling. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at en undersøgelse iværksættes, og opgaven om en undersøgelse af barnets forhold skal i første omgang varetages af sagsbehandler i Socialforvaltningen.

Ved den første mistanke skal sagsbehandleren indkalde forældrene til en orientering om indberetningen og mistanken. Der skal høres på forældrenes beskrivelse af barnet og deres reaktion på indberetningen. Derefter skal der, hvis mistanken opretholdes, lægges en foreløbig undersøgelsesplan sammen med forældrene. Der indhentes samtykkeerklæring fra forældrene.

Ved mistanke om at overgrebene mod barnet kan være af kriminel art (grov vold eller incest) eller at forældrene ikke vil samarbejde, kan det være nødvendigt at undlade at indkalde forældrene til denne første orientering. Gå videre til § 6 stk. 3. så hurtigt det er muligt. For at få bedst muligt samarbejde med forældrene omkring barnet, skal forældrene orienteres om mistanke og undersøgelse.

5.2 Med forældrenes samtykke

En undersøgelse med forældrenes samtykke kan iværksættes, når der er risiko for, at barnets sundhed og udvikling tager skade.

5.3 Uden samtykke

En undersøgelse og foranstaltning uden samtykke kan iværksættes, når der er mistanke om åbenbar risiko for, at barnets sundhed og udvikling tager skade. Det vil sige, at mistanken om skade skal være mere velbegrunder end ved undersøgelse med samtykke.

En undersøgelse skal belyse forholdene omkring barnet, forældrene og miljøet på tilstrækkelig vis til, at der kan sættes en foranstaltning i værk, der på en bedre måde varetager barnets sundhed og udvikling. En undersøgelse af barnets forhold skal i første omgang varetages af sagsbehandler i Socialforvaltningen.

5.4 Undersøgelse i samarbejde med andre instanser

Der indkaldes udtalelser om barnet fra relevante instanser, det vil sige daginstitution, skole, tidligere ”foranstaltninger”, læge/sygehus. Udtalelser skal foreligge skriftligt, men kan i første omgang samles på et tværfagligt møde, hvor også familiens situation og ressourcer drøftes.

Familien interviewes med henblik på at danne et overblik over barnets forhold i familien, barnets tilknytning til forældre og søskende, omsorgssvigtets karakter og omfang, forældreevne og ressourcer i og uden for familien.

5.4.1 Særligt i forhold til sundhedsvæsenet

Hvis Kommunalbestyrelsen finder grundlag for, at barnet bør indlægges til undersøgelse på en psykiatrisk afdeling, skal Kommunalbestyrelsen henvende sig til den stedlige chefdistriktslæge. Forældremyndighedsindehaveren eller barnet, der er fyldt 15 år, giver samtykke til indlæggelse. Barnet har de samme rettigheder som patienter ifølge *Landstingsforordning nr. 6 af 31. maj 2001 om patienters retsstilling*.

Nægter forældremyndigheden eller barnet over 15 år samtykke til indlæggelse og finder chefdistriktslægen, at en indlæggelse er nødvendig, skal chefdistriktslægen foranstalte en tvangsindlæggelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Er barnet til fare for sig selv eller andre, eller vil udsigt til barnets helbredelse forringes væsentligt, hvis indlæggelse ikke finder sted, er betingelserne for tvangsindlæggelse opfyldt.

Chefdistriktslægen skal så kontakte den administrerende overlæge på psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital for at få bekræftet, om en tvangsindlæggelse er nødvendig. Finder den administrerende overlæge på Dronning Ingrid's Hospital, at indlæggelse er nødvendig, bliver barnet sendt til psykiatrisk afdeling på Dronning Ingrid's Hospital eller en børnepsykiatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital eller Risskov Hospital i Danmark.

Både børn og voksne får tildelt en tilsynsværge ved tvangsindlæggelse i Grønland. Tilsynsværgen skal helst være en af patientens nære pårørende, som patienten har tillid til. Ved indlæggelse i Danmark får patienten beskikket en patientrådgiver.

Tilsynsværgens og patientrådgiverens opgaver er nogenlunde de samme, nemlig at stå patienten bi over for systemet. Der er dog forskel på, hvor meget de kan hjælpe patienten. Patientrådgiveren har ret til fri og uhindret personlig, skriftlig og telefonisk forbindelse med patienten og skal hjælpe patienten med indsendelse af klager over behandlingen..

En tilsynsværge har kun pligt til at påse, at patienten ikke tilbageholdes længere end nødvendigt, og patienten har ret til at skrive til sin tilsynsværge. Tilsynsværgen har således færre beføjelser end en patientrådgiver, og patientrådgiveren er mere "professionel", idet han får erfaring med systemets regler og praksis, ved at være beskikket for mange patienter i årenes løb.

5.5 Stillingtagen til undersøgelsen

Kommunalbestyrelsen skal uanset resultatet af en undersøgelse tage stilling til, om der er en grundlag eller ikke grundlag for at iværksætte en hjælpeforanstaltning, og tage stilling til hvilken hjælpeforanstaltning, der skal iværksættes over for en familie, et barn eller en ung. Ved indstilling af hjælpeforanstaltning i forhold til bestemmelserne i § 9 skal familien, barnet eller den unge høres om deres indstilling.

Kommunalbestyrelsen skal sikre høring af øvrige familiemedlemmer, som kan være til gavn og ressource for familien. Tit stiller den øvrige familie sig selv til rådighed over for familien for at støtte eller hjælpe til. Det sker også, at den øvrige familie tilkendegiver eller oplyser problemstillingerne for familien over for Kommunalbestyrelsen (socialforvaltningen) med det formål og ønske, at Kommunalbestyrelsen griber ind over for familien, således at der sker en forandring til det bedre.

Den øvrige familie er måske kendt (af socialforvaltningen) i forvejen, hvilket gør det nemmere for Kommunalbestyrelsen at tage stilling til, om den øvrige familie skal inddrages eller ej. Den øvrige familie kan måske agere som kommunal aflastningsfamilie eller personlig rådgiver, med mindre barnet eller den unge utvetydigt giver udtryk for, at et bestemt familiemedlem ønskes som personlig rådgiver eller som anden form for støtte.

5.6 Høring af barnet

Barnet observeres og interviewes. Ud fra egne observationer og samtale og de udtalelser, der foreligger fra de, der kender barnet i dagligdagen, vurderes risiko og skadens omfang. Barnets indstilling til sin egen situation og til det, der foregår, skal, så vidt det er muligt, inddrages i vurderingen.

Børn over 10 år skal altid høres og deres synspunkter skal tillægges passende vægt afhængig af sagens karakter og et enkelte barns modenhed. Det betyder ikke nødvendigvis, at barnets ønsker kan eller skal følges, men barnet skal føle, at det bliver hørt og vide, hvorfor det eventuelt ikke selv kan bestemme, hvad der skal ske.

Vurderingen af barnet kan eventuelt, hvis det skønnes nødvendigt, suppleres med psykologisk undersøgelse.

5.6.1 Særlige forhold omkring unge der er fyldt 15 år

Hvis den unge er fyldt 15 år, skal den unge selv give samtykke til både undersøgelse og eventuelt hjælpeforanstaltning. Hvis den unge ikke vil give sit samtykke, gælder reglerne for undersøgelse og anbringelse udensamtykke.

Problemerne skal være større og skaderne alvorligere, før der kan træffes beslutning om at gennemføre undersøgelse eller hjælpeforanstaltning for en ung, der ikke vil samarbejde; – der vil ofte være behov

for et langvarigt stykke motivationsarbejde. Eventuelt kan man, som et led i at lave en undersøgelse, ansætte en personlig rådgiver, der kan følge med i den unges hverdag og derved skabe tillid hos den unge, en tillid, der kan bære igennem til etablering af en mere relevant hjælpeforanstaltning.

5.7 Forelæggelse til Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg

I henhold til Landstingsforordning nr. 14 af 1. november 1982 om tværfagligt samarbejde i sociale sager skal samtlige Kommunalbestyrelser etablere Tværfagligt Samarbejdsudvalg, blandt andet til støtte for Kommunalbestyrelsen eller Socialudvalget. Den enkelte Kommunalbestyrelse skal have en vedtægt for det tværfaglige samarbejde i sociale sager, som er godkendt af Landsstyremedlemmet for Familie og Sundhed.

Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg er alene et rådgivende og koordinerende udvalg, der ikke selvstændigt har besluttende kompetence.

Det kan således ikke besluttes på et møde i det Tværfaglige Samarbejdsudvalg, at for eksempel en hjælpeforanstaltning kan iværksættes, men udvalgets vigtige funktion er rådgivning samt at anbefale tiltag over for Kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan bruge Tværfagligt Samarbejdsudvalg til uddybende høringer i sociale sager.

Efter indhentning af alle relevante oplysninger skal Kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan i henhold til bestemmelserne i §§ 14 og 15 med forslag til hjælpeforanstaltninger, som forelægges forældrene og barnet eller den unge til udtalelse.

Derefter forelægges sagen til det Tværfaglige Samarbejdsudvalg til udtalelse eller anbefaling.

Den endelige beslutning om tiltag besluttes af Socialudvalget (eller det stående udvalg), med mindre en beslutningskompetence er uddelegeret til Socialforvaltningen.

Se vejledningens bilag nr. 10, hvor der er en ”opskrift” på sagsfremstilling, om hvordan kommunalbestyrelsen kan opstille en sag til det Tværfaglige Samarbejdsudvalg eller til Socialudvalget.

6. afsnit. Om hjælpeforanstaltninger.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 9.

6.1 Med samtykke

Forældremyndighedsindehaveren og barnet skal have oplysning om hvilke hjælpeforanstaltninger, barnet og familien kan tilbydes af Kommunalbestyrelsen. Oplysningen kan meddeles til forældremyndighedsindehaveren, barnet / den unge allerede under en undersøgelse, ifølge § 7, hvis undersøgelsen viser et åbenbart grundlag for, at myndighederne griber ind med en hjælpeforanstaltning.

Når Kommunalbestyrelsen skal iværksætte en eller flere hjælpeforanstaltninger, skal der altid foreligge samtykke fra forældremyndighedsindehaver og fra barnet, der er fyldt 15 år.

Når Kommunalbestyrelsen og forældremyndighedsindehaveren vælger en hjælpeforanstaltning, skal hjælpen stemme overens med barnets særlige behov i henhold til formålsbestemmelserne i forordningens §§ 1 og 2.

6.1.1 Ad nr. 1 om at yde socialfaglig bistand

Generelt kan kommunalbestyrelsen iværksætte socialfaglig bistand til hjemmet, hvis forældrene ikke selv magter opdragelsen af deres børn, og når der ikke er tale om anbringelse eller aflastning. Kommunalbestyrelsen kan eventuelt ansætte den socialfaglige bistand som "hjemme-hos'er" eller familievejleder. Der er metodefrihed for Kommunalbestyrelsen med hensyn til, hvordan og hvorledes opgaven løses fra den sagkyndige.

I henhold til bestemmelsen i § 6 om undersøgelse, kan Kommunalbestyrelsen eventuelt yde socialfaglig bistand til hjemmet til at foretage en undersøgelse af de hjemlige, opdragelsesmæssige og omsorgsmæssige forhold til nærmere afklaring.

Følgende forslag til, hvad undersøgelse med socialfaglig bistand eksempelvis kan indeholde eller hvilken metoder, den sagkyndige kan bruge, kan bruges som udgangspunkt:

- § Barnets baggrund/historie; skal indeholde barnets situation, skolesituation, kultur, religion, familiesituation, barnets rolle og funktion i familien, specielle hændelser/trauma i barnets liv, som kan have haft indvirkning på dets udvikling, barnets venner og netværk.
- § Barnets sociale udvikling med hensyn til samspil med forældrene; skal indeholde kontakt og kommunikation, konfliktmestring, rolle og funktion i samspil med forældrene, grænser, håndtering af følelser.
- § Barnets sociale udvikling med hensyn til samspil med og leg med andre børn/søskende; skal indeholde kontakt og kommunikation, konfliktmestring, rolle og funktion i samspil med andre børn/søskende, grænser, håndtering af følelser, leg, venner.
- § Barnets sociale udvikling med hensyn til samspil med voksne; skal indeholde kontakt og kommunikation, konfliktmestring, rolle og funktion i samspil med voksne, grænser, håndtering af følelser og netværk.

Herunder er den socialfaglige bistand beskrevet som *rådgiveren*.

Hjælpen kan omfatte samtaler mellem *rådgiveren* og barnet, den unge og/eller forældrene, eller den der faktisk varetager den daglige omsorg for barnet eller den unge. *Rådgiveren* stiller sig til rådighed med råd og vejledning.

Rådgivning og vejledning til et barn / en ung bør kun ske, når barnet, der er fyldt 15 år, selv henvender sig til Kommunalbestyrelsen (socialforvaltningen) med ønske om rådgivning og vejledning og samtidig modsætter sig, at forældremyndighedsindehaveren får kendskab til barnets eller den unges henvendelse. Foranstaltningen kan også benyttes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Ved en krisesituation iværksættes øjeblikkelig hjælp til det enkelte barn / den unge og eventuelt også til familien, i forbindelse med tab og traumatiske begivenheder for familien, for barnet / den unge. Hjælpen kan omfatte samtaler samt økonomisk og praktisk hjælp.

6.1.2 Ad nr. 2 om at yde dagtilbud eller lignende

Kommunalbestyrelsen kan tildele barnet eller den unge dagtilbud, en ungdomsklub, en uddannelse eller lignende ved at pålægge forældremyndighedsindehaveren herom.

Formålet med denne form for pålæg til forældrene er at gøre det klart for forældrene, at hvis de ikke selv sørger for, at barnet eller den unge benytter sig af passende beskæftigelsesmuligheder i fritiden, så er pålægget det første skridt til, at muligheden udnyttes med henblik på, at de er med til at varetage barnets eller den unges udvikling.

Det kan være i forbindelse med, at barnet eller den unge har behov for pædagogisk stimulering, eller behov for faste rutiner efter skoletid, eller behov for at lære at omgås andre børn eller unge med observation fra voksne.

Kommunalbestyrelsen kan også pålægge den unge at følge en kommunal beskæftigelse eller et uddannelsesrettet tilbud til den unge.

Kommunalbestyrelsen kan eventuelt ansætte en støtteperson til barnet i en daginstitution eller i et fritidshjem, med det mål at støtte barnets fysiske og psykiske udvikling. Men når det drejer sig om vidtgående handicappede og barnet er omfattet af handicapforordningen, beslutes støtteforanstaltningen i daginstitutionen af regionalkontoret.

6.1.3 Ad nr. 3 om at yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet

Når Kommunalbestyrelsen beslutter at yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet, skal støttepersonen stå til rådighed for familien, med råd og vejledning om praktiske, personlige og sociale problemer i hjemmet.

En sådan støtteperson har til formål at støtte hele familien til at fungere bedre og gives som en slags hjælp til selvhjælp. En hjælp til familien kan f.eks. bestå i at støtte familien i at strukturere hverdagen, at sørge for at børnene kommer i skole, til idræt eller lignende, at støtte forældrene i grænsesætning over for børnene, at motivere forældrene til aktiviteter og at støtte familien i kontakt til omgivelserne.

Anden støtte kan være at yde forældremyndighedsindehaveren eller den, der har omsorg for barnet eller den unge, økonomisk hjælp, som kan ydes som engangstilskud, såsom dækning af udgifter til anskaf-

felse af tøj, legetøj, bøger, møbler eller lignende, eller til løbende udgifter, f.eks. betaling for daginstitutionsoophold, fritidsaktiviteter, m.v. efter en økonomisk beregning.

Afgørelsen om hvem der bør ansættes til opgaven, må ske ud fra en vurdering af hvilket behov for støtte, familien har, for at løse problemet.

Støtten kan ydes i meget varierende perioder fra nogle få måneder til flere år, og tilstedeværelsen af en støtteperson i familien kan variere fra flere timer dagligt til et besøg på 1-2 timer om ugen eller hver 14. dag alt efter, hvor stor en indsats en afhjælpning af problemerne må antages at kræve.

6.1.4 Ad nr. 4 om at yde familiebehandling eller lignende støtte

Bestemmelsen tager sigte på at yde familiebehandling, med hel eller delvis deltagelse af hele familien. Det kan være af mere terapeutisk art, et pædagogisk relateret ophold på en mor-(forældre)-og-barnafdeling, eller et tilbud på eksisterende og anerkendt behandlingstiltag for familiemedlemmer med alkoholproblemer.

En familiebehandling kan iværksættes som aktiv hjælp til familien, hvor der gribes direkte ind i konkrete problemer. En hjælpeforanstaltning kan være en henvisning til psykologisk behandling eller en hjælpeforanstaltning kan være rådgivning til familien.

Hjælpen kan for eksempel tilbydes unge mødre eller belastede mødre, der har svært ved at drage omsorg og pleje for deres barn, og dermed ikke fuldt ud kan opfylde barnets behov for en sund og tryk opvækst. Denne form for hjælp ydes af nogle Kommunalbestyrelser, hvor nogle har oprettet familiecentre i deres kommune til at løse lignende tiltag og opgaver.

6.1.5 Ad nr. 5 om at tilbyde døgnophold

Det kan være nødvendigt at anbringe hele eller dele af familien på et behandlingsophold. Dette kan ske ved, at man anbringer hele familien på en af hjemmestyrets familieafdelinger eller pågældende kommunes familieafdeling med henblik på at give familien en socialpædagogisk bistand og terapeutisk støtte for at ændre familiens samspil.

Eksempelvis kan det være nødvendigt at foretage en anbringelse lige efter en fødsel af det nyfødte barn, hvis det er åbenbart under moderens graviditet, at hendes omsorgsevne klart er nedsat, eller hun har en mangelfuld indsigt i at kunne varetage et nyfødt barns pleje og omsorg.

Kommunen kan vælge at anbringe mor og barn på døgninstitution sammen, når der er udsigt til, at moderen vil og kan indgå i et samarbejde og på længere sigt lære at tage vare på barnet. Anbringelsen foretages med henblik på forældrebevneundersøgelse eller vurdering af forældrebevne, hvor moderen er indforstået.

Moderen skal kende formålet med anbringelsen, om forældrebevneundersøgelsen/-vurderingen, om barnets behov, og at det ved udskrivelsen kan betyde, at hun ikke kan få sit barn med hjem.

6.1.6 Ad nr. 6 om at tilbyde aflastningsophold

Bestemmelsen giver hjemmel til at kunne iværksætte aflastningsophold, uden at aflastningen skal henføres under anbringelsesreglerne. Det vil sige, at Kommunalbestyrelsen kan uddelegere kompetensen til socialforvaltningen om at kunne foretage beslutning vedrørende aflastning for et barn / en ung. Dette gælder, hvad enten aflastningen angår et barn / en ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller et barn / en ung med sociale vanskeligheder.

Det er et krav, at aflastningsopholdet finder sted i en plejefamilie eller på en døgninstitution.

Der kan være flere formål med en aflastningsordning, for eksempel aflastning af forældrene, støtte i opdragelsen af barnet eller forskellige former for optræning af barnet. I alle tilfælde er der tale om en hjælp for et barn / en ung med ophold i eget hjem.

Tidsmæssigt kan de enkelte aflastningsophold strække sig fra 1 - 2 dage til 2 - 3 uger ad gangen. Selve aflastningsordningen vil kunne fungere for en længere årrække, eventuelt under hele opvæksten.

Aflastningsophold er således ophold af kortere varighed. I den forbindelse henledes opmærksomheden på, at det er en betingelse for at bevare retten til børneydelserne, at opholdet uden for hjemmet er kortvarigt. Aftaler om at bringe eller at hente barnet / den unge i aflastningshjemmet samt eventuelt forsørgsspørgsmål skal foretages før iværksættelsen af hjælpeforanstaltningen for at undgå eventuelle misforståelser.

6.1.7 Ad nr. 7 om at tilbyde støtte til forældre ved anbringelse af barnet

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde støtteperson til indehaveren af forældremyndigheden i forbindelse med anbringelse af barnet / den unge uden for hjemmet.

Formålet med støtten kan være at komme det følelsesmæssige nederlag i forkøbet, som indehaveren af forældremyndighed kan komme ud for. Det nederlag, som det er at få frataget sit barn, kan give mange forskellige følelsesmæssige reaktioner, for eksempel at en mor får skyldfølelse, lettelsesreaktion, tomhedsfølelse, følelse af skam, følelse af at have mistet alt. Reaktionen kan have meget store eftervirkninger for forældremyndighedsindehaveren/ne.

Støttepersonen ansættes som støtteperson fra Kommunalbestyrelsen efter eventuelt en overenskomst og kan være tilknyttet forældremyndighedsindehaveren i anbringelsesperioden og tiden efter anbringelsen, afhængig af behovet for støtte.

6.1.8 Ad nr. 8 om at tilbyde en personlig rådgiver

En personlig rådgiver iværksættes, når Kommunalbestyrelsen skønner, at barnet, den unge og eventuelt forældrene har behov for personlig rådgivning.

En personlig rådgiver skal beskikkes, hvis en ung i forbindelse med en overtrædelse af Kriminalloven har fået et tiltalefrafald eller en betinget dom, og der i denne forbindelse er fastsat krav om, at den unge skal undergives sociale støtteforanstaltninger.

En personlig rådgiver beskikkes i henhold til forordningens § 16 og skal have særlige forudsætninger for et sådant arbejde. Den personlige rådgiver kan være en person med socialfaglig uddannelse, lærer, klubarbejder eller lign. Se mere om udpegning, kontrakter og aflønning af personlig rådgiver i *afsnit 9 om personlig rådgiver*.

6.1.9 Ad nr. 9 om at yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole

Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte i form af lomme- og tøjpenge til ophold på kost- eller efterskole. Det er et krav, at den unge har fået plads på en kost- eller efterskole og har fået bevilget tilskud til rejse- og opholdsudgifter fra Grønlands Hjemmestyres sprogskole i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 4 af 21. februar 1997 om tilskud til efterskoleophold i Danmark.

Kommunalbestyrelsen kan ikke i henhold til denne forordning, foretage en anbringelse af en ung på en kost- eller efterskole udfra sociale årsager.

Tilskud fra Kommunalbestyrelsen er alene beregnet til egenbetaling til tøj eller lommepenge.

6.1.10 Ad nr. 10 om at anbringe barnet uden for hjemmet

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et barn eller en ung anbringes uden for hjemmet hos en plejefamilie, en professionel familiepleje eller i en døgninstitution med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Kommunalbestyrelsen skal foretage anbringelse, når barnet eller den unge bliver omsorgsvigtet. Beslutning om anbringelse uden for hjemmet skal ske af hensyn til, at barnets eller den unges basale behov tilgodeses og at barnets eller den unges særlige behov tilgodeses.

Hvis forældrene nægter anbringelse, skal Kommunalbestyrelsen beslutte at foretage anbringelsen uden samtykke fra forældrene i henhold til bestemmelserne i §§ 10 og 11 om anbringelse uden samtykke. Denne bestemmelse træder også i kraft, når Kommunalbestyrelsen nægter en hjemgivelse.

6.1.11 Ad nr. 11 om at yde efterværn

For at opnå den bedst tænkelige hjemgivelse efter en anbringelse af et barn / en ung uden for hjemmet, skal Kommunalbestyrelsen foretage efterværn. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med udfærdigelse af en handleplan planlægge efterværn.

Formålet med efterværn er at sikre en målrettet hjemgivelse for barnet eller den unge, eller at yde den unge voksne eller den umodne, som i mange år har haft ophold i døgninstitution, en sikkerhed for at have en kontakt til en voksen, med henblik på at lette overgangen fra det beskyttede hjem til et mere selvstændigt liv.

Kommunalbestyrelsen kan iværksætte efterværn som en udslusning fra ophold på døgninstitution eller plejefamilie eller ved ansættelse af en personlig rådgiver.

Den vigtigste opgave i forbindelse med efterværn er at sikre, at de hjemlige forhold er i orden og at forældrene er klar til at modtage barnet / den unge. Det er vigtigt for alle parter at fastholde aftaler i forbindelse med en hjemgivelse, som institutionen eller plejefamilien har anbefalet på baggrund af kendskabet til barnet / den unge og forældrene.

Barnet / den unge kan opfatte misligholdelse af aftaler som svigt. Dette er barnet / den unge ikke tjent med. Barnet / den unge skal skånes for sådanne svigt, som kan være lignende dem, som har været en årsag til fjernelse fra forældrene eller omsorgspersonen.

6.1.12 Udgifter

Udgifter i forbindelse med hjælpeforanstaltning betales af Kommunalbestyrelsen, når indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har midler dertil. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at en udgift ikke kan betales af en forælder eller forsørger ved at foretage en økonomisk beregning.

Læs mere om betaling af anbringelser i *afsnit 18 om økonomi*.

7. afsnit. Om anbringelse uden samtykke.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 10, 11, 12 og 13.

7.1 Hvad er samtykke?

Et samtykke er en accept fra forældremyndighedsindehaveren til, at barnet eller den unge anbringes uden for hjemmet.

Et samtykke indebærer også accept af formålet med anbringelsen og selve anbringelsen.

Den unge over 15 år har en selvstændig ret til at give samtykke og det er nødvendigt at handle efter reglerne om tvang:

- både når det er forældre og den unge, der nægter at give samtykke
- og hvis det kun er enten den unge eller forældrene, som nægter at give samtykke.

Det skal endvidere understreges, at selvom der ikke er et egentligt krav om samtykke fra børn under 15 år, skal barnets synspunkter altid indgå i vurderingen.

Der er ikke opstillet formelle krav til afgivelsen af samtykket, men det må anses for mest formålstjenligt, at samtykket afgives skriftligt under sagsbehandlingen, forinden Kommunalbestyrelsen lader sagen behandle i Socialudvalget.

Den praktiske fremgangsmåde kan fastlægges af den enkelte kommune.

I de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker at give samtykke enten skriftligt eller mundtligt, er det vigtigt at skrive i sagen / journalarket og at understrege, at forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker at give samtykke.

Samtykkeerklæring er vedlagt som bilag nr. 1 til vejledningen.

7.2 Anbringelse uden samtykke

Behovsprincippet betyder, at der kan ske anbringelse uden for hjemmet, når barnets basale behov ikke kan opfyldes, og barnet har særligt behov for omsorg og pleje, eller når der på anden måde er alvorlig risiko for, at barnets eller den unges udvikling og sundhed kan tage skade.

Efter § 10 stk. 1 nr. 1. kan Kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når barnet eller den unge ikke lever under betryggende forhold og barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet ikke kan accepteres eller forsvares af kommunen.

Efter § 10 stk. 1 nr. 2. kan Kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når der er risiko for skade på barnets eller den unges udvikling og sundhed, som eksempelvis vold mod barnet eller den unge, eller begrundet mistanke om seksuelt misbrug eller overgreb.

Efter § 10 stk. 1 nr. 3. kan Kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når der er risiko for, at barnet eller den unge har misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder, som ikke kan løses ved barnets eller den unges forbliven i hjemmet.

Efter § 10 stk. 1 nr. 4. kan Kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, når barnet eller den unge har andre adfærds- eller tilpasningsproblemer, og forældremyndighedsindehaver ikke er samarbejdsvillig omkring støtte til barnet / den unge, med henblik på løsning af de omtalte problemstillinger.

7.2.1 Ad nr. 1. Om utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet

Når der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, er der tale om, at barnet lever under forhold, hvor dets behov, interesser og fysisk og psykisk helbredsstand tilsidesættes i en udstrækning, som gør, at dets trivsel og udvikling er bragt i fare. Der er tale om vanrøgt, når barnet basale behov som eksempelvis mad, tøj, pleje og pasning, tryghed og stimulation, ikke opfyldes.

En konkret farlig handling uden indgriben fra andre kan bringe barnets fysiske eller psykiske helbred i fare, eller barnet kan blive behandlet på en sådan måde, at en fortsættelse af den konkrete farlige handling vil medføre, at barnet eventuelt på længere sigt tager fysisk eller psykisk skade.

At blive bragt i fare kan også være undladelse af behandling af læge eller undladelse af behandling ved pædagogisk foranstaltning for en uhensigtsmæssig adfærd.

Kommunalbestyrelsen kan i samarbejde med det stedlige sygehus foranledige, at et barn / en ung behandles af en læge eller modtager vejledning af en specialist. Hvis lægehjælp skal besluttes som en tvangsmæssig foranstaltning, af hensyn til barnets eller den unges velfærd, se mere herom i *afsnittet om undersøgelse i samarbejde med andre instanser i afsnit 4*.

Her kan være tale om det forhold, at forældremyndighedsindehaveren modsætter sig lægehjælp til barnet / den unge i en given situation, f.eks. hvis forældrene er medlem af en bestemt trosretning og for eksempel nægter barnet eller den unge at modtage en nødvendig blodtransfusion. Anmodning om at foranledige lægehjælp til børn og unge vil kunne ske som underretning til Kommunalbestyrelsen fra en støtteperson, skolen, daginstitutionen, sundhedsvæsenet eller familiemedlemmer.

7.2.2 Ad nr. 2. Om vold eller andre alvorlige overgreb

Når der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, er der tale om, at barnet eller den unge udsættes for vold eller andre alvorlige overgreb, eller der er tale om, at barnet eller den unge udsættes for fysisk eller psykisk overgreb eller begrundet mistanke om seksuelt overgreb.

Fysisk overgreb kan være vold, slag, rusk, tvang eller anden form for tvangs- eller voldshandlinger mod barnet eller den unge.

Psykisk overgreb kan være bevidst hånlig og konstant kritik af barnet eller nedgørende bemærkninger, trusler om tæsk, trusler på livet eller anden angsfyldt situation.

Andre alvorlige overgreb kan være:

- at forældre, som anbringer deres barn privat, flytter barnet ofte til nyt sted og dermed fratager barnet en tryk tilværelse, tilpasning eller udvikling,
- at forældrene, der er alkoholiserede, fester meget og udsætter deres børn for utryk tilværelse med tilstrømning af berusede mennesker i hjemmet.

Det er op til Kommunalbestyrelsen at vurdere det alvorlige overgreb og tage stilling til fjernelse af barnet / den unge fra hjemmet eller miljøet.

7.2.3 Ad nr. 3. Om misbrugsproblemer, kriminel adfærd m.v.

Er der hos barnet / den unge begrundet mistanke om misbrug af berusende, euforiserende midler eller narkotiske stoffer med videre, eller har den unge begået en lovovertrædelse, eller har barnet eller den unge svære sociale vanskeligheder eksempelvis en voldelig adfærd, kan Kommunalbestyrelsen anbringe barnet / den unge på (behandlings-)institution eller hos en professionel plejefamilie, hvis denne magter opgaven.

Ved vanskeligheder eller problemer med barnet / den unge gennem en periode forstås

- mistanke om, at barnet eller den unge misbruger alkohol, narkotika og lignende stoffer.
- mistanke om, at barnet / den unge har en kriminel adfærd, dvs. kriminelle handlinger, voldelig adfærd over for andre eller lignende adfærd.
- mistanke om, at barnet / den unge har svære vanskeligheder ved at begå sig og ved at klare sig socialt, er afstumpet eller eventuelt har en adfærd som kan være begrundet i et handicap.

7.2.4 Ad nr. 4. Om andre adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder hos barnet

Hvis barnet eller den unge generelt har adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder, der gør, at andre former for hjælpeforanstaltninger i henhold til bestemmelserne i § 9 med åbenbar sikkerhed ikke kan benyttes, kan Kommunalbestyrelsen anbringe barnet / den unge på (behandlings-)institution eller hos en professionel plejefamilie, hvis denne magter opgaven.

7.3 Om afgørelse og høring

Bestemmelserne om Kommunalbestyrelsens afgørelse og om høring af forældremyndighedsindehaver findes i forordningens § 11.

Kommunalbestyrelsen kan ikke træffe beslutning om anbringelse uden samtykke, medmindre barnet og indehaveren af forældremyndigheden med passende varsel er gjort bekendt med retten til bistand fra en bisidder og retten til at udtale sig om den påtænkte anbringelse.

Såfremt forældremyndighedsindehaveren ikke har kendt opholdssted, skal den person, som faktisk sørger for barnet eller den unge, i stedet opfordres til at udtale sig om forholdene omkring barnet / den unge.

Bestemmelsen fastsætter en pligt for Kommunalbestyrelsen til - ved overvejelser om anbringelse af et barn eller en ung uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren - at gøre indehaveren af forældremyndigheden bekendt med retten til at udtale sig om sagen inden for en rimelig tidsfrist, forinden der træffes afgørelse. Tidsfristen fastsættes af Kommunalbestyrelsen ud fra en konkret vurdering af den enkelte situation.

Endvidere skal der gøres opmærksom på muligheden for at begære aktindsigt.

Det bemærkes herved, at kommunen skal være særligt opmærksom på denne pligt i de tilfælde, hvor forældrene ikke ønsker at gøre brug af tilbud om bisidder.

Forpligtelsen efter bestemmelsen fritager ikke Kommunalbestyrelsen for at foranstalte partshøring, jf. reglerne i sagsbehandlingslovens § 19.

Bestemmelsen er alene et pålæg til Kommunalbestyrelsen om at gøre parten bekendt med en enkelt af de rettigheder, der følger af sagsbehandlingsloven. Heraf følger endvidere retten til aktindsigt, som parterne i sagen har.

Undtagelsesbestemmelserne i sagsbehandlingsloven vedrørende aktindsigt finder således tilsvarende anvendelse.

”Stk. 2. Hvis indehaveren af forældremyndigheden ikke har kendt adresse eller opholdssted, skal meddelelsen, jf. stk. 1, gives til den, der faktisk udøver omsorgen for barnet.”

Bestemmelsen i stk. 2 sikrer, at den, der drager omsorg for barnet uden at være part i sagen i henhold til sagsbehandlingsloven, har krav på at blive hørt i sagen.

Bestemmelsen afskærer ikke Kommunalbestyrelsen fra at foretage anbringelse uden samtykke, hvis Kommunalbestyrelsen ikke modtager noget svar fra forældrene eller den, der faktisk udøver omsorgen for barnet / den unge.

Forældrene kan derfor ikke forhindre en anbringelse uden samtykke, ved at nægte at oplyse, hvor de opholder sig, eller ved ikke at svare på anmodningen om at udtale sig.

7.4 Om bisidderbistand

Bestemmelserne om bisidderbistand findes i forordningens § 11.

Begrebet bisidder bruges i daglig tale ofte, uden det er helt afklaret, om der alene tænkes på personlig støtte eller om der også menes en legal repræsentant, dvs. en person, der repræsenterer pågældende og kan handle på dennes vegne.

Efter gældende regler har såvel den unge over 15 år som forældrene adgang til at benytte en bisidder som støtte under sagsbehandlingen.

Inden der kan træffes afgørelse om, at barnet / den unge anbringes uden samtykke, skal forældremyndighedsindehaveren gøres bekendt med retten til bisidder og til at udtale sig om den påtænkte foranstaltning.

Det vil sige, at allerede inden sagen forelægges for Socialudvalget til afgørelse, skal forældremyndighedsindehaveren have beskikket en bisidder, som kan støtte og vejlede, når der skal afgives en udtalelse. Bisidder har ret til aktindsigt i relevante oplysninger og dokumenter i sagens forløb.

Når det drejer sig om børn og unge under 18 år, som er umyndige og står under forældremyndighed, er det imidlertid nødvendigt at sondre mellem en bisidder og en legal repræsentant. Den legale repræsentant for børn og unge under 18 år vil normalt være indehaveren af forældremyndigheden, som også er værge, jf. værgemålslovens kapitel 1.

Den legale repræsentant må således ikke forveksles med en personlig støtte for den unge over 15 år og forældremyndighedsindehaveren, en såkaldt bisidder. Ved bisidder forstås i denne sammenhæng alene en personlig støtte for den unge over 15 år og forældremyndighedsindehaveren. Bisidderen er en person, der under sagen kan give den unge over 15 år og forældremyndighedsindehaveren råd og vejledning eller blot ved sin tilstedeværelse indgyde den unge og forældremyndighedsindehaveren tryghed.

Det er den unge over 15 år og forældremyndighedsindehaveren, der må afgøre, om der er behov for en bisidder, og hvem det i så fald skal være.

Udgangspunktet vil som nævnt ovenfor være, at den unge over 15 år og forældremyndighedsindehaveren selv afgør, om der er behov for en bisidder, og hvem det i så fald skal være.

Støtten til den unge over 15 år er alene af personlig art. Derfor vil der normalt ikke opstå problemer i forhold til forældremyndighedsindehaveren. Indehaveren af forældremyndigheden skal således ikke godkende den unges valg af bisidder.

Forældremyndighedsindehaver kan nægte den unge en bisidder. Hvis tilfældet skulle ske, kan kommunalbestyrelsen ikke stille en bisidder til rådighed for den unge men forklare forældremyndighedsindehaver, at beskikkelsen er til den unges bedste. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis den af den unge valgte bisidder har repræsenteret andre parter i sagen og derved af forældremyndighedsindehaveren kan opfattes som modpart.

Det er vigtigt, at barnet eller den unge får en bisidder, som kan støtte barnet eller den unge, og som barnet eller den unge er tryk ved, men det er også vigtigt, at den bisidder, der udpeges, ikke medvirker til at skabe et modsætningsforhold mellem barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren, således at et samarbejde mellem de sociale myndigheder og forældremyndighedsindehaveren vanskeliggøres.

Honorar sker efter gældende takst i Cirkulære om sociale kontantydelse.

7.5 Om indberetning til Landsstyret

Beslutningen om anbringelse uden samtykke skal inden 8 dage indberettes til Familiedirektoratets Regionalkontor.

Se bilag nr. 11 om indberetning til Familiedirektoratet.

7.6 Om akut anbringelse

Ved akutte anbringelser af børn og unge uden for hjemmet forestås anbringelser, der i forvejen ikke er aftalt eller tilrettelagt af Kommunalbestyrelsen.

Akutte anbringelser kan ske i de tilfælde, hvor barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, når barnet er i nød og når barnet udsættes for vold eller andre alvorlige overgreb fra nærmiljøet, eller når barnet eller den unge går ude om natten og omsorgspersonerne ikke er i stand til at varetage pasning og pleje af barnet.

Akutte anbringelser kan foretages, hvis den, der sørger for barnet eller den unges daglige fornødenheder, bliver syg, dør eller lignende forhold opstår akut.

Sådanne anbringelser kan ikke afvente Kommunalbestyrelsens afgørelse.

Eksempel:

Hvis en socialvagt får opringning fra daginstitutionen om, at barnet ikke er blevet hentet, skal socialvagten undersøge forholdene i hjemmet. Hvis forældrene ikke er hjemme eller ikke magter at passe barnet, skal socialvagten anbringe barnet enten i familiepleje eller i institution. Derefter orienterer socialvagten politiet om akutanbringelsen. Orienteringen til politiet skal ske for at tage højde for de tilfælde, hvor forældrene på grund af misforståelse ikke har hentet barnet og derfor henvender sig til politiet. Socialvagten skal oplyse anbringelsesstedet om, at barnet ikke må udleveres til forældrene, før Kommunalbestyrelsen (Socialforvaltningen) har snakket med forældrene. Dette er for at sikre, at forældrene forsvarligt kan passe barnet.

Ved gentagne akutte anbringelser skal Kommunalbestyrelse i henhold til bestemmelserne i §§ 14 og 15 lave handleplan. Handleplanen skal sikre, at barnets / den unges forhold, omsorg og pleje tilgodeses af forældrene.

En akutanbringelse kræver en beslutning fra socialudvalgsformanden, før en anbringelse uden samtykke kan finde sted.

Se bilag 1 om tjekliste ved anbringelse.

8. afsnit. Om handleplaner.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 14 og 15.

8.1 Om afgørelser

Forinden Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet af et barn eller en ung, skal Kommunalbestyrelsen (Socialforvaltningen) sørge for udarbejdelse af en handleplan.

Det vil sige, at sagsbehandleren, i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og i samarbejde med Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg (TFU), udarbejder en realistisk handleplan for selve anbringelsen og en handleplan for hvad der skal ske med hjemmet og dermed forældrene.

I praksis skal sagsbehandleren indkalde forældremyndighedsindehaveren, barnet / den unge for at få foretaget en undersøgelse af behovet for anbringelse i henhold til bestemmelsen i § 6. Undersøgelsen skal indeholde oplysninger om, hvad der skal opnås ved en anbringelse og hvilke tiltag, der skal iværksættes over for forældrene og hjemmet.

Når Kommunalbestyrelsen har afdækket behovet og opstillet et forslag til handleplan, skal de andre samarbejdsparter indkaldes til høring. De andre samarbejdsparter omkring familien og barnet kan være daginstitutionen, skolen, personlig rådgiver, støtteperson m.fl.. Forslaget skal være godkendt af forældremyndighedsindehaveren og barnet / den unge. Undersøgellesfasen koordineres og varetages af familiens sagsbehandler. Herefter drøfter TFU handleplanen og tilkendegiver eller anbefaler sin holdning til Socialudvalget, som tager stilling til forslaget om godkendelse af anbringelse uden for hjemmet.

8.2 Ved akutte anbringelser

Ved en akut anbringelse, som foretages i henhold til § 10, og hvor der ikke umiddelbart kan udarbejdes en handleplan, skal der udarbejdes en kortfattet angivelse af formålet med anbringelsen, uanset om barnet eventuelt hjemgives efter blot 3 dage.

Kommunalbestyrelsen skal snarest muligt og senest 14 dage efter anbringelsen udarbejde en handleplan.

Ved at Kommunalbestyrelsen nu er forpligtet til at udarbejde en handleplan, forventes der at ske en markant forbedring af barnets ret til en stabil tilværelse. Hidtil har der for nogle børn og unge været gentagne akutanbringelser og disse børn og unge må derfor anses for at være i risikogruppen for omsorgsvigt.

Det har tidligere været svært for Kommunalbestyrelsen at få etableret et samarbejde med forældremyndhedsindehaverne på grund af forældrenes rettigheder over deres barn. Kommunalbestyrelsen har nu i henhold til bestemmelserne i §§ 1 og 2 pligt til at sætte barnets behov i centrum.

Ved at sætte barnets behov i centrum vil Kommunalbestyrelsen kunne undgå, at problemerne for familien hober sig op med alvorligt omsorgsvigt af barnet / den unge som en konsekvens.

8.3 Om øvrige hjælpeforanstaltninger

Når Kommunalbestyrelsen i henhold til § 7 om undersøgelse af behov for tiltag har vurderet, at iværksættelse af hjælpeforanstaltning er nødvendigt, skal Kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan.

Ved udarbejdelse af handleplaner skal familien og barnet deltage i udformningen. Kommunalbestyrelsen skal selvfølge med dens særlige kendskab til en sag vurdere og foreslå familien, hvilke tiltag og hjælpeforanstaltninger der skal eller bør iværksættes.

Når Kommunalbestyrelsen skal udarbejde handleplan, kan dette ske med hjælp af vejledende handleplanskema, som er vedlagt som *bilag nr. 3* i vejledningen.

Alle parter, som skal være med til at arbejde med familien, barnet eller den unge, skal/bør altid som udgangspunkt få udleveret en kopi af handleplanen.

8.4 Handleplan – en sikring for barnet

Handleplanen skal være en sikring for barnet med hensyn til, at Kommunalbestyrelsen arbejder målrettet omkring barnets / den unges forhold.

Det er vigtigt, at handleplanen udarbejdes i samarbejde med familien, barnet / den unge og i samarbejde med de andre instanser, som har en samarbejdsrelation til barnet og barnets familie.

Når der anføres formål med handleplanen, er det hensigtsmæssigt, at disse er realistiske og målbare for alle, således at der løbende vil kunne foretages vurderinger og revideringer i handleplanen.

Af handleplanen skal så vidt muligt fremgå den forventede varighed, så barnet og forældrene ved, om det drejer det sig om måneder eller år. Det skal endvidere fremgå, om det drejer det sig om almindelig anbringelse eller behandlingstiltag, og om barnet / den unge skal have særlig hjælp eller pleje.

Det skal endvidere i handleplanen fremgå, om familiearbejde udføres. Ved anbringelse uden for hjemmet skal handleplanen angive, hvilke former for hjælpeforanstaltninger og støtte, der skal iværksættes selvstændigt for familien inden hjemgivelsen af barnet.

Handleplanen skal bruges både i samarbejdet med familien og i samarbejdet med andre instanser, og den skal revideres løbende, afhængigt af forløbet i den enkelte sag.

8.5 Indhold af handleplan – behandling, varighed osv.

Handleplansskema skal indeholde så mange oplysninger som muligt. Formålet skal være klart med hensyn til, hvad handleplanen skal bruges til:

- Om formålet er en anbringelse eller en hjælpeforanstaltning.
- Om hvilke tiltag skal der iværksættes under anbringelse.
- Om hvilke tiltag der skal iværksættes ved almindelige hjælpetiltag over for familien, barnet / den unge.
- Om hvilke instanser der skal have hvilke opgaver.
- Om hvornår opgaverne skal være løst.
- Om hvad familien eller forældremyndigheden skal løse i henhold til handleplanen, og hvad der skal være opfyldt, før barnet eller den unge kan hjemgives.
- Om hvornår spørgsmålet om fortsat anbringelse skal tages op til fornyet behandling i Kommunalbestyrelsen.

Formålet med handleplanen er at sikre en målrettet indsats for barnet / den unge. Handleplanen skal derfor være individuel og angive formålet med hjælpeforanstaltningen og hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå målet.

Handleplanen skal angive indsatsens forventede varighed, særlige forhold vedrørende barnet, herunder behandling, uddannelse med mere. Handleplanen skal desuden angive hvilke former for hjælpeforanstaltninger, der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet opholder sig uden for hjemmet og i tiden efter, at barnet er vendt hjem.

Når handleplanen udfyldes sammen med de implicerede parter i familien, sker der en automatisk høring af familien. Når socialforvaltningen har udfærdiget handleplanen, skal parterne godkende handleplanen ved underskrift, herunder den unge, der er fyldt 15 år. Barnets / den unges synspunkter skal inddrages i handleplanen.

Eventuelle udtalelser som skal indhentes fra samarbejdspartnerne, skal indhentes ved accept fra forældremyndighedsindehaver og vedlægges i sagsmappen om familien. Disse udtalelser er internt arbejds materiale for Kommunalbestyrelsen og er ikke tilgængelige for de øvrige samarbejdspartner, med mindre parterne søger om og får bevilliget aktindsigt.

8.6 Generelt og ved længerevarende anbringelser, opfølgning og revurdering

Generelt skal de enkelte punkter i handleplanen og handlingerne uddybes efter individuelt behov. Handleplanen skal udformes således, at den også vil kunne fungere som tjekliste for socialforvaltningen. Der skal i de enkelte sager være et fast oplysningsskema med basisoplysninger, undersøgelsesfase og handleplan.

Handleplanen forud for udskrivelse skal indeholde plan for, hvordan barnet / den unge skal udskrives, og der skal tages stilling til efterværn. Det er Kommunalbestyrelsens opgave at udarbejde handleplan for efterværn sammen med alle involverede parter. Døgninstitutionen, plejefamilien eller andre, som har med barnet at gøre, bør indgå i arbejdet med udarbejdelse af plan for efterværn. Der skal være afklaring af efterværnets formål og opgaver, der skal arbejdes med i forløbet. For at undgå misforståelser skal der foreligge klare aftaler om, hvem der gør hvad i forhold til opgaverne.

Ansvar for efterværnet kan varetages af en personlig rådgiver eller en støtteperson.

Kommunens årlige revidering af anbringelsessager skal sikre, at forholdene til stadighed er rimelige for hvert enkelt barn / hver enkelt ung.

I handleplanen skal der altid stå, hvornår der er opfølgning samt revidering af handleplanen. Hvis handleplanen ikke fungerer som forventet, skal sagsbehandleren indkalde til nyt møde for samarbejdspartnere, familie, plejefamilie, eller sagsbehandleren skal indsamle forskellige udtalelser for at drøfte problemstillingen.

Handleplanen er tænkt som et arbejdsredskab for alle involverede parter. Det er derfor i alles interesse, at der bliver gjort opmærksom på nye eller ændrede forhold, som bevirker, at handleplanen skal revideres.

Hvis handleplanen skal fungere efter hensigten, er det nødvendigt, at alle samarbejder, så der altid kan blive taget udgangspunkt i barnets / den unges aktuelle situation.

Se bilag 3 handleplanskema, samt bilag 3 a om vejledning til handleplanskema.

9. afsnit. Om personlig rådgiver.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 16.

Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge §§ 4, 5, 6 og 7.

9.1 Formål med personlig rådgiver

Personlig rådgiver iværksættes, såfremt Kommunalbestyrelsen skønner, at barnet, den unge og eventuelt forældrene har behov for en særlig indsats, med afgrænset støtte med bestemte opgaver, som kan gives i form af råd og vejledning.

Personlig rådgiver skal følge barnets eller den unges udvikling og skal støtte barnets eller den unges sociale trivsel.

Personlig rådgiver skal samarbejde med familien og barnet / den unge samt de andre personer i barnets / den unges daglige miljø, herunder skolen, daginstitutionen, sundhedsvæsenet, m.v.

Når der udpeges en personlig rådgiver, skal Kommunalbestyrelsen være opmærksom på, at der ikke er tætte familierelationer til barnet / den unge, med mindre barnet / den unge utvetydigt giver udtryk for, at et bestemt familiemedlem ønskes som rådgiver.

Barnet / den unge kan vælge at udpege et bestemt familiemedlem som sin personlige rådgiver, men kan også vælge at sige nej til en, som familien eller kommunen har udvalgt som personlig rådgiver, hvis barnet / den unge er utryk eller usikker ved personen.

Hovedformålet med at etablere personlig rådgiver er, at barnet / den unge og den personlige rådgiver skal kunne tale sammen og barnet / den unge skal kunne drage nytte heraf. Personlig rådgiver skal være en person, som både kommunen, forældrene og ikke mindst barnet / den unge kan stole på.

Personlig rådgiver skal kunne overskue hvervet, som skal kunne imødekomme barnets / den unges behov. Personlig rådgiver kan være personlig rådgiver for højst 3 børn / unge ad gangen.

Særligt: en personlig rådgiver skal udpeges og beskikkes, hvis en ung i forbindelse med en kriminel lovovertrædelse har fået et tiltalefrafald eller en betinget dom, og der i denne forbindelse er fastsat krav om, at den unge skal undergive sig sociale støtteforanstaltninger.

Dette er et krav, som skal følges af Kommunalbestyrelsen. Formålet er selvfølgelig at forebygge eller hindre, at den unge igen kommer ud i en kriminel løbebane.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at ved at udpege et familiemedlem, kan de familiemæssige interaktioner eller forhold være en ulempe for den unge kriminelle, hvis familiemedlemmets holdning strider imod hensigten med den personlige rådgiver.

Der kan for eksempel være tale om fordomme hos familiemedlemmet, som den unge måske ikke har gavn af og hvor den unge mere har brug for forståelse og støtte.

Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, at før den unge bliver 18 år, og hvis formålet med hjælpeforanstaltningen ikke er opfyldt, kan kontrakten forlænges, hvis der er behov for det.

Den personlige rådgiver skal aflevere skriftligt indberetning om sit arbejde, mindst hvert halve år. Kommunalbestyrelsen bør være opmærksom herpå og skal selv sørge for indkaldelse af rapport og at rapporten indkommer rettidigt.

9.2 Udpegning

En personlig rådgiver beskikkes i henhold til forordningens § 16 og skal have særlige forudsætninger for et sådant arbejde. Den personlig rådgiver skal bistå familien med råd og vejledning, og ved løbende personlig kontakt til familien.

Personlig rådgiver har tavshedspligt og bør underskrive en formular udarbejdet af Kommunalbestyrelsen.

Personlig rådgiver skal udstyres med handleplan, som skal indeholde arbejdsopgaver i forhold til barnet / den unge eller forældrene. Forældre, Kommunalbestyrelsen (Socialforvaltningen), barnet / den unge og den personlige rådgiver kan alle være med til at udforme handleplanens indhold.

Handleplanen skal være aktuel, dvs. det skal fremgå, når en opgave er blevet løst, og det skal fremgå, når for eksempel en personlig rådgiver opdager en ny problemstilling, som bør bearbejdes, dvs. der skal - tilføjes en ny opgave.

Personlig rådgiver skal kunne arbejde på tværs, dvs. med forskellige samarbejdsparter omkring barnet / den unge. Personlig rådgiver skal holde sig orienteret om forholdene omkring barnet / den unge.

9.3 Honorering

For at gøre tilbudet om personlig rådgiver mere attraktivt, opstilles herunder modeller for forskellige honoreringer, som kommunalbestyrelsen kan bruge i deres vurdering, når man skal forhøje honoraret med enten 50 % eller med 100 %.

9.3.1 Almindelig honorering

Den almindelige honorering er uændret og er stadig 15 % af et plejevederlag. Personlig rådgivers arbejde aflønnes ikke i forhold til antal timer, men honoreres alene ud fra en arbejdsbyrde, som kommunalbestyrelsen i samarbejde med personlig rådgiver, forældrene og barnet / den unge laver aftale om.

Opgaverne er dog tidsbegrænsede og der findes ingen regler for, hvor mange timer personlig rådgiver skal bruge til rådgivning/vejledning til familien. Det mest almindelige bud på forbrug af timer er ca. 2 timer om ugen til almindelig honorering.

Satsen på personlig rådgiver findes i cirkulæret om sociale kontantydelse.

9.3.2 50 % forhøjelse af honoraret

Hvis honoreringen skal forhøjes med 50%, skal der være tale om en ekstraordinær indsats fra den personlige rådgiver, som enten er tidsmæssigt mere krævende end den almindelige indsats, eller der skal være tale om, at indsatsen kræver et større psykisk engagement, end man normalt kan forvente af en personlig rådgiver.

Det er klart, at begge elementer kan indgå i større eller mindre udstrækning, og det vil altid være en konkret vurdering, om der er tale om, at der kræves det ekstra, der gør, at honoraret kan forhøjes.

9.3.3 100 % forhøjelse

Når der kræves en særlig byrdefuld indsats af den personlige rådgiver, kan honoraret forhøjes med 100%.

At indsatsen er særlig byrdefuld vil sige, at der kræves en indsats, der ligger ud over, hvad der kræves for at forhøje honoraret med 50%. Også her kan der være tale om, at indsatsen tidsmæssigt ligger ud over, hvad der normalt kræves, og/eller at der er tale om et større psykisk engagement, end der normalt forventes af en personlig rådgiver.

Det er klart, at begge elementer kan indgå i større eller mindre udstrækning, og det vil altid være en konkret vurdering, om der er tale om, at der kræves det ekstra, der gør, at honoraret kan forhøjes.

Blanket til udpegning af personlig rådgiver er vedlagt som bilag 4 i vejledningen.

Blanket til personlig rådgiverkontrakt er vedlagt som bilag 5 i vejledningen.

Bilag 6 om vejledning til personlig rådgiver er til udlevering til personlig rådgivers information.

10. afsnit. Om plejetilladelse.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 17.

Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 17 af 7. juli 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 9, 10, 11, 12, 13 og § 14.

10.1 Plejetilladelse og plejekontrakt

En plejetilladelse skal gives skriftligt for hvert enkelt barn, der skal opholde sig hos plejefamilie.

En plejetilladelse må kun udstedes, når plejen er til gavn for barnet. Dette gælder også de tilfælde, hvor plejen er privat arrangeret.

Ved anbringelse af et barn eller en ung i familiepleje hos de biologiske forældre, der har forsørgelsespligt over barnet / den unge, men ikke har del i forældremyndigheden, skal der udstedes plejetilladelse, men der kan ikke ydes plejevederlag på grund af forsørgelsespligten. Læs mere om private plejeanbringelser i *afsnit 12 om privat arrangerede familiepleje*.

Der skal foreligge en skriftlig plejetilladelse og en godkendelse af plejefamilien, før barnet eller den unge kan anbringes.

For at godkende plejefamilien kræves:

- En grundig vurdering af om hjemmet er opdragelses- og sundhedsmæssigt forsvarligt.
- En ikke over 3 måneder gammel helbredsattest og der må ikke forefindes smitsomme sygdomme.
- En udskrift af kriminalregistret fra samtlige medlemmer af husstanden. Der kan ikke ske godkendelse, hvis nogen i husstanden er dømt for personfarlig kriminalitet.
- Hvis nogen i husstanden er dømt for anden kriminalitet, skal der være forløbet 5 år fra dommen, før familien kan godkendes.

Forinden plejetilladelsen gives, skal Kommunalbestyrelsen undersøge alle forhold, der har betydning for bedømmelsen af ansøgningen. Motivation for ansøgning om plejetilladelse skal være afklaret og

formålet skal være at give barnet / den unge en god pleje og opdragelse, og at barnets interesser og behov tilgodeses ved plejeanbringelsen.

Familiens egne hjemmeboende børn skal ikke lide overlast ved, at familien har plejebørn boende hos sig. På den anden side må plejebørns behov for særlig omsorg og pleje heller ikke tilsidesættes. Det vil sige at Kommunalbestyrelsen og familien nøje skal overveje og undgå, at problemer omkring egne børns og plejebørns behov kan opstå.

Der skal påses, at der ikke er sygdom eller forhold i øvrigt i anbringelseshjemmet, der kan skade barnet / den unge fysisk eller psykisk. Ligesom det skal påses, at der er draget omsorg for et barns pasning i den tid, hvor plejeforældrene ikke er i hjemmet.

Hjemmet skal være egnet og må ikke være sundhedsskadeligt for beboerne. Når Kommunalbestyrelsen skal godkende plejefamilien, skal der tages højde for de hjemlige forhold hos familien og at deres sociale forhold indbyrdes er klare og tydelige.

Eksempelvis skal Kommunalbestyrelsen kunne stole på, at familien kan klare at håndtere egne sociale problemer og have overskud til at arbejde med plejebørn med sociale eller opdragelsesmæssige problemer hjemmefra. Familien og plejebarnet skal harmonere med hinanden og ikke være åbenlyse modsætninger. Plejefamilien skal være et trygt hjem for plejebarnet.

Der må ikke foreligge aktuelle misbrugsproblemer i plejefamilien, lige som plejefamilien ikke må være kriminelt aktive.

Kommunalbestyrelsen skal løbende føre tilsyn med, at plejefamilien fortsat opfylder betingelserne for at opnå plejetilladelse og bør minimum én gang årligt foretage et hjemmebesøg og tage hver enkelt plejetilladelse op til fornyet overvejelse.

En af forudsætningerne for, at der kan gives en plejetilladelse er, at plejefamilien har bopæl i Grønland og at plejefamiliens ophold i Grønland har permanent karakter.

Fraflytter en plejefamilie Grønland, skal plejetilladelsen ophæves.

Ønskes plejeforholdet opretholdt, skal der søges speciel tilladelse hertil i henhold til forordningens § 31 stk. 2.

I vejledningen er der vedlagt skabelon til *en plejekontrakt som bilag nr. 7*.

I vejledningen er der vedlagt *sagsfremstilling som bilag nr. 10*, en skabelon til sagsfremstilling om forhold der skal undersøges af den familie der søger om plejetilladelse. Sagsfremstilling kan bruges til Kommunalbestyrelsens behandling af ansøgningen. Endvidere er vedlagt skabelon til *en plejetilladelse som bilag nr. 8*.

10.2 Kriminalregisteret

Såfremt et medlem af plejefamilien, d.v.s. forældre, hjemmeboende børn på 15 år og der opefter (og andre hjemmeboende familiemedlemmer som kan forekomme hos en privat plejefamilie) har været dømt for et kriminalretligt forhold inden for de seneste 5 år, bør der som udgangspunkt ikke udstedes en plejetilladelse, heller ikke i de tilfælde, hvor der er tale om et privat aftalt plejefamilieforhold.

Er der tale om grov kriminalitet af personfarlig karakter, såsom seksuelt misbrug af mindreårige, voldtægt eller grovere vold sforbrydelser, bør der som udgangspunkt ikke gives plejetilladelse.

Er en hjemmeboende ung på 15 år dømt for ovennævnte kriminalitet, skal familien som udgangspunkt ikke godkendes som plejefamilie.

Kommunalbestyrelsen sender en skriftlig anmodning om fremskaffelse af oplysninger hos politiet.

10.3 Tilbagekaldelse

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbagekalde en given plejetilladelse, når forudsætningen for tilladelsen ikke længere er til stede.

Gives der afslag på ansøgning om plejetilladelse eller ophæves en allerede given plejetilladelse, skal der samtidig med afgørelsen gives oplysninger om klageadgangen, jfr. landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation

Læs om aflønning af plejefamilie og forsørgelse af plejebarn under *afsnit 18 om økonomi*.

11. afsnit. Familiepleje formidlet af Kommunalbestyrelsen.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1. af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 18 og 19.

Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 9, 10 og 13.

11.1 Om professionel familiepleje

Kommunalbestyrelsen skal efter indstilling fra socialforvaltningen godkende almindelig familiepleje henholdsvis professionel familiepleje samt udstede plejetilladelse for det enkelte barn. *Læs mere om krav til godkendelse og om plejetilladelse i afsnit 10.*

En professionel plejefamilie har en socialfaglig baggrund eller lignende erhvervmæssig erfaring, som giver særlige forudsætninger for at tage sig af svært psykisk skadede og omsorgssvigtede børn og unge, eller børn og unge med vidtgående fysisk eller psykisk handicap.

En professionel plejefamilie skal i henhold til landstingsforordningens § 18 samt hjemmestyrets bekendtgørelse § 10 dokumentere en socialfaglig baggrund eller en lignende erhvervmæssig erfaring.

Professionel familiepleje er et fuldtidshverv i hjemmet. Det vil sige, at plejefamilien skal være til rådighed 24 timer i døgnet.

Der kan være en eller to plejeforældre i en professionel familiepleje. Det vil sige, at ægtepar eller samlevende sammen kan være plejeforældre i hjemmet og tage sig af et eller flere plejebørn, som hører ind under kategorien behandlingskrævende, fysisk eller psykisk handicappet, eller som ikke egner sig til anbringelse på en døgninstitution. En enlig kan være plejemor eller plejefar eller den ene i et parforhold kan være plejemoderen eller plejefaderen.

Kommunalbestyrelsen vurderer ansøgninger fra personer eller par med socialfaglig uddannelse, hvilket kan være socialpædagog, lærer, socialrådgiver eller lignende.

Kommunalbestyrelsen kan tage personer i betragtning med anden socialfaglig uddannelse, eksempelvis personer eller par med en socialmedhjælperuddannelse, der har flere års erfaring med arbejde inden for den sociale sektor, herunder i daginstitution, døgninstitution eller skolevæsenet.

Kommunalbestyrelsen kan også tage ufaglærte ansøgere i betragtning, som har mange års dokumenteret erfaring / anciennitet i en børnehave, et fritidshjem, en døgninstitution for børn og unge eller en døgninstitution for handicappede børn og unge, såfremt plejebarnet har et vidtgående fysisk eller psykisk handicap.

Andre personer eller par, som Kommunalbestyrelsen i en årrække har erfaring med som plejeforældre, kan ligeledes komme i betragtning.

Kommunalbestyrelsen skal foretage en samlet vurdering af faglig uddannelse, baggrund og/eller erfaring og tage højde for ansøgers medmenneskelige evner og kvaliteter til gavn for det omsorgssvigtede barn / ung.

Det er et krav, at ufaglærte, som godkendes som professionel familiepleje, har lang tids erfaring i arbejde med børn og unge, hvorfor der for hver ansøger skal ske en konkret vurdering.

Kommunalbestyrelsen kan anbringe børn og unge hos professionelle plejefamilier, når det drejer sig om børn og unge,

- Som ikke egner sig til anbringelse på en døgninstitution,
- Som er behandlingskrævende,
- Eller som er fysisk eller psykisk handicappet.

Et behandlingsophold for barnet / den unge kan være berettiget, når der er tale om, at barnet / den unge udsættes eller har været udsat for tidligt og/eller massivt omsorgsvigt i form af vanrøgt, mishandling eller seksuelt misbrug.

Kendetegnet for, at disse børn og unge har taget skade er, at de har brug for behandling og særlig omsorg og pleje fra professionelle.

Professionelle plejefamilier kan af Kommunalbestyrelsen benyttes til anbringelse af eksempelvis børn med diagnosen DAMP, lettere autistiske børn, børn med psykisk og/eller fysisk handicap, som ikke kan fungere blandt mange børn.

11.2 Antal plejebørn i samme professionelle plejefamilie

Kommunalbestyrelsen træffer efter individuel vurdering afgørelse om, hvor mange plejebørn der kan anbringes i samme professionelle plejefamilie. Barnets / den unges behov skal være afgørende for Kommunalbestyrelsens beslutning om anbringelse af plejebørn i den enkelte professionelle plejefamilie.

Vurderingen skal baseres på en rimelig og forsvarlig anbringelse af det omsorgskrævende barn / den unge og om plejefamilien kan klare opgaven.

Ved vurderingen skal der tages højde for, hvor mange hjemmeboende børn, den professionelle plejefamilie har.

Ved vurderingen skal der også tage højde for, hvor behandlingskrævende eller hvor skadet plejebarnet er, og derfor skal vurderes, om barnet passer ind hos familien, da man også skal tænke på plejefamiliens egne børn. Plejebarnets behov skal matche og harmonere med plejefamiliens kvaliteter og kapacitet.

Den professionelle plejefamilie skal kunne opfylde kravet om at have to adfærdsvanskelige børn eller unge i pleje. En anbringelse skal ikke stille barnet eller den unge ringere end tidligere stillet, da det vil være i strid med formålsbestemmelserne fastsat i forordningen.

Det vil eksempelvis være uansvarligt at placere meget omsorgskrævende børn / unge hos den professionelle plejefamilie, når man i forvejen kan vurdere og se, at ordningen ikke vil kunne gå.

11.3 Dispensation til andet erhvervsarbejde

Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde give tilladelse til, at den ene eller begge plejeforældre i en professionel plejefamilie kan have et andet erhvervsarbejde uden for hjemmet.

Denne mulighed kan benyttes af professionelle plejeforældre, der har fuldtidsbeskæftigelse, til at tage sig af det anbragte barn / den unge i hjemmet. Muligheden kan kun benyttes, hvis plejebarnet enten er i daginstitution eller i skole om dagen.

Kommunalbestyrelsen skal i det enkelte tilfælde, før der gives tilladelse til tilknytning til andet erhvervsarbejde uden for hjemmet for plejeforældrene, altid tage en grundig vurdering af forsvarligheden i barnets og/eller plejeforældrenes forhold.

Dette skal også ses i lyset af, at plejefamilien har krav på tid til selv sig og sin familie og til at være sammen med andre voksne. Muligheden kan også ses i lyset af, at plejefamilien kan hente inspiration og opladning med få timers erhvervsarbejde uden for hjemmet, når plejebarnet ikke er i hjemmet.

11.4 Almindelig plejefamilie

Almindelige plejefamilier modtager plejefamilievederlag for pasningen af plejebørn i hjemmet og har valgt at have fuldtidsbeskæftigelse uden for hjemmet.

En almindelig plejefamilie er en plejefamilie, som modtager et barn eller flere børn, som ikke er så behandlingskrævende.

Almindelige plejefamilier kan modtage omsorgssvigtede børn eller unge, som har brug for anbringelse uden for hjemmet i et lille og trygt miljø med få mennesker. Anbringelse hos en almindelig plejefamilie kan være for børn eller unge, der vil kunne profitere mere af ophold hos plejefamilien end en anbringelse på døgninstitution. Som udgangspunkt bør der kun anbringes børn og unge, som ikke har brug for behandling.

For eksempel kan anbringelse hos almindelig plejefamilie ske, når Kommunalbestyrelsen vurderer, at anbringelsens varighed vil være begrænset. Det kan være på grund af problemer eller krise i den biologiske familie, hvor barnet har brug for en midlertidig placering eller anbringelse.

Det kan eventuelt være på grund af sygdom eller behandlingsophold for familien eller af andre årsager, hvor den biologiske familie er ude af stand til at varetage omsorg og pleje for deres barn i hjemmet.

Som udgangspunkt bør der kun anbringes børn og unge, som ikke har brug for behandling.

En almindelig familiepleje er også det sted, hvor Kommunalbestyrelsen kan anbringe, når der er tale om behov for akut anbringelse.

12. afsnit. Om privat arrangeret familiepleje.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 20.

Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 11, 12 og 16.

12.1 Privat arrangeret familiepleje

Forældremyndighedsindehaveren kan træffe aftale om en privat arrangeret familieplejeanbringelse af eget barn, uden godkendelse fra Kommunalbestyrelsen, i op til 3 måneder. Familien finder selv frem til en egnet familie og give familien opgaven at have deres barn boende hos sig og drage den daglige omsorg og pleje af deres barn.

Forældremyndighedsindehaveren har pligt til at oplyse Kommunalbestyrelsen om deres privat arrangerede anbringelse af deres barn hos en anden familie.

Når barnets / den unges ophold hos en anden familie varer under 3 måneder, har barnets familie eller den privat arrangerede familiepleje ingen forpligtigelse til at meddele det til Socialudvalget.

12.2 Plejetilladelse

Hvis barnet skal anbringes i pleje ud over de 3 måneder, skal forældremyndighedsindehaver sørge for, at plejefamilien får udstedt en gyldig plejetilladelse fra Kommunalbestyrelsen. Se afsnit 10.

Den private familiepleje har pligt til at oplyse Kommunalbestyrelsen ved flytning til en anden by eller hjemgivelse eller ændring af barnets eller den unges situation.

12.3 Forældremyndighedsindehaverens pligter

Ved en privat arrangeret anbringelse af et barn / en ung bevarer forældremyndighedsindehaveren alle rettighederne til at træffe beslutninger om barnets / den unges forhold under anbringelsen.

Forældremyndighedsindehaveren har stadig værgemålet for barnet, mens plejefamilien alene har den daglige omsorg og pleje af barnet.

Har anbringelsen været ud over 2 år, kan forældremyndighedsindehaveren dog ikke hjemtage barnet uden forudgående tilladelsen fra Kommunalbestyrelsen i familieplejens hjemkommune.

Hvis anbringelsen har været længerevarende, skal Kommunalbestyrelsen være ekstra opmærksom på, at det er i overensstemmelse med barnets behov, hvis forældremyndighedsindehaveren ønsker at hjemtage barnet / den unge.

12.4 Kommunalbestyrelsens pligter

Kommunalbestyrelsen har ifølge forordningens § 4 forpligtigelse til at foretage tilsyn hos en plejefamilie, og ved mistanke eller ved anden foranledigende indgriben foretage en undersøgelse af plejeforholdet, ifølge § 6 i forordningen.

Kommunalbestyrelsen i familieplejens hjemkommune kan beslutte, at barnet / den unge ikke uden rimelig grund må flyttes eller hjemtages fra en privat arrangeret familiepleje, før barnet / den unges ophold i familieplejen har været i over 2 år, hvis mistanken om en flytning eller hjemtagning kan skade barnets / den unges sundhed eller udvikling.

Barnet / den unge skal høres om sin stillingtagen hertil efter samme regler som beskrevet i *afsnit 7 om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke*.

Træffes en sådan beslutning uden forældremyndighedsindehavers samtykke, skal anvendes procedure-reglerne i § 6 stk. 3 om anbringelse uden samtykke.

12.5 Forsørgelse af barnet

Forældremyndighedsindehaveren eller forældrene vil altid have forsørgerpligt over deres barn uanset ophold i eget hjem eller hos en plejefamilie eller anden form for anbringelse uden for hjemmet.

Uanset om forældrene betaler A-bidrag, det vil sige underholdsbidrag i henhold til Landstingsforordning nr. 2 af 3. marts 1994 med senere ændringer, om udbetaling af underholdsbidrag, m.v. til børn,

samt adoptionstilskud, så skal forældre og plejeforældre indbyrdes aftale om forsørgelse af barnet i weekend'er eller under ferieophold hos forældrene eller den ene af forældrene.

Der er ingen sanktionsmuligheder, hvis den, der forsørger barnet, klager over en dobbeltforsørgelse gennem Landstingsforordning nr. 2 af 3. marts 1994 med senere ændringer, om udbetaling af underholdsbidrag, m.v. til børn, samt adoptionstilskud.

Det offentlige yder ikke plejevederlag til privat arrangerede familieplejer.

12.6 Forældrebetaling

Kommunalbestyrelsen har ingen mulighed for at inddrive forældrebetaling til familien, hvis barnet / den unge er hos privat arrangeret familiepleje; dette er alene en sag mellem plejeforældre og forældre.

Den privat arrangerede familiepleje kan mod dokumentation (Familieplejetilladelse) henvende sig til Kredsretten efter reglerne i børneloven for at få forældrene sat i underholdsbidrag m.v.

Det offentlige opkræver derefter i familieplejens sted krav om forældrebetaling, efter gældende regler i cirkulæret om sociale kontantydelse.

12.7 Anbringelse uden for Grønland

Hvis den private familiepleje påtænker at flytte fra Grønland og har ønske om at medbringe barnet / den unge, kan dette kun ske efter aftale mellem forældremyndighedsindehaveren og den private plejefamilie.

13. afsnit. Om kommunalbestyrelsens forpligtelser over for plejefamilier.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 21.

Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 13, 14 og 15.

13.1 Krav om introduktion

Dette afsnit handler om kommunale plejefamilier.

Langt de fleste anbringelser af børn og unge sker på grund af omsorgssvigt. Dette gør, at plejefamilierne skal sættes grundigt ind i arbejdsopgaven. Plejefamilien skal have et eksemplar af handleplanen for barnet og familien for at være orienteret om forholdene og om det, der skal ske hos barnets biologiske familie, herunder forhold omkring barnet, eksempelvis daginstitutionen, skolen, fritidsordningen, fritidsinteresser med mere.

Plejefamilien skal medvirke til, at målene i handleplanen opfyldes, og plejefamilien skal deltage i den løbende evaluering af handleplanen.

Plejefamilien har krav på introduktion, inden plejefamilien modtager det anbragte barn / den unge. Plejefamilien skal også modtage nødvendige oplysninger om barnet og dets familie fra Kommunalbestyrelsen. Det at være plejefamilie er en vanskelig og følelsesmæssigt kompliceret rolle, især hvis man påbegynder sit arbejde som plejefamilie uden at være forberedt og uden oplæring til opgaven.

13.2 Handleplan som plejefamilien skal følge i forholdet til plejebarnet

Forinden et barn eller en ung anbringes i familiepleje, skal Kommunalbestyrelsen forestå, at der udarbejdes en handleplan.

Plejefamiliens opgaver skal være klare. Aftaler mellem plejefamilien og Kommunalbestyrelsen skal følges og løbende evalueres og justeres. Når plejebarnet skal udskrives fra plejehjemmet, skal - Kommunalbestyrelsen i henhold til forordningens § 9 nr. 11 yde efterværn og i øvrigt tage stilling til jf. §§ 27, 28 og 29, om plejebarnet er moden til udskrivelse og om plejefamilien skal være med til at vurdere, om de hjemlige forhold i den biologiske familie er således, at den biologiske familie er klar til at modtage deres barn.

Plejefamilien skal medvirke til, at målene i handeplanen opfyldes, og plejefamilien skal deltage i den løbende evaluering af handleplanen. *Læs mere om handleplaner i afsnit 8.*

13.3 Kontrakt med plejefamilien

Kommunalbestyrelsen skal indgå en skriftlig plejekontrakt med plejefamilien om specielle forhold under plejen samt vedrørende betalingsforholdene. Det er vigtigt for Kommunalbestyrelsen, at disse kontrakter overholdes, da de skal sikre en god anbringelse og sikre et kontinuerligt plejeforhold mellem plejefamilien og plejebarnet.

Ved længerevarende sygdom hos plejeforældre, hvor plejeforældrene på grund af sygdommen er ude af stand til at varetage omsorg og pasning af plejebarnet i hjemmet, skal Kommunalbestyrelsen tage stilling til aflastningsophold hos et andet anbringelseshjem. Sygdomsperioden skal dokumenteres af lægen.

Ved ferie for plejefamilien, kan plejefamilien i samarbejde med Kommunalbestyrelsen vælge:

- At plejefamilien holder ferie med plejebarnet som led i et anbringelses- eller behandlingsforløb.
- At plejebarnet holder ferie hos de biologiske forældre eller familien, ifølge samværsplaner i handleplanen.
- At lade plejebarnet komme i et aflastningsophold hos et andet anbringelseshjem.

Læs mere i afsnit 10 om plejetilladelse og *bilag nr. 7 om familieplejekontrakt og bilag nr. 8 om familieplejetilladelse.*

13.4 Kurser og supervision for plejefamilier

Langt de fleste anbringelser er af omsorgssvigtede børn og unge. Plejefamilierne har brug for pædagogisk udvikling, hvor de bliver stadig dygtigere til at varetage omsorgsopgaven for et plejebarn.

Langt de fleste anbringelser er af omsorgssvigtede børn og unge, hvor flere har brug for et behandlingsophold.

Plejefamilierne kan have brug for udvikling eller input angående deres hverv som plejefamilier. Det er vigtigt at opkvalificere plejefamilierne i form af tilbud om kurser eller supervision.

Det vil være passende, hvis kurserne arrangeres således, at de er opkvalificerende og giver fornyet indsigt i pædagogiske metoder, handlemetoder, adfærdsvanskeligheder med mere.

Plejefamilien skal blandt andet medvirke til, at målene i handleplanen opfyldes, og de skal deltage i den løbende evaluering af handleplanen. Af disse grunde er det rimeligt, at plejefamilierne tilbydes supervision. Dette kan eventuelt forebygge og medvirke til, at Kommunalbestyrelsen undgår tab af plejefamilien, der opgiver på grund af for tunge plejeopgaver. Formålet kan også være at fastholde plejefamilier eller at yde hjælp til plejefamilien til at blive bedre til at håndtere problemstillinger i et plejeforhold og få hjælp til at komme videre.

13.6 Udmåling og udbetaling af plejevederlag

Når Kommunalbestyrelsen anbringer barnet / den unge i en almindelig plejefamilie, skal Kommunalbestyrelsen udbetale plejevederlag bagud.

Plejevederlaget udbetales, fordi almindelige plejefamilier, modsat professionelle plejefamilier ikke får løn for at passe deres plejebørn hjemme. Almindelige plejeforældre kan nødvendigvis have et arbejde uden for hjemmet ud over at passe plejebørn hjemme efter arbejdstid.

Almindeligt plejevederlag er skattepligtig b-indkomst. Plejefamilien kan altid fratække et beløb svarende til almindeligt plejevederlag, medmindre plejefamilien kan dokumentere højere udgifter ved barnets ophold i plejefamilien. Det vil så være det totale dokumenterede udgiftsbeløb, der kan fratækkes. Ved henvendelse i den lokale skatteforvaltning i kommunen, kan plejeforældre opfordres til at få udfyldt forskudsskema for at få fratrukket et beløb svarende til almindeligt plejevederlag. Dokumenterede højere udgifter kan ved barnets ophold i plejefamilien blive trukket i skat.

Kommunalbestyrelsen skal vurdere, om plejevederlaget skal forhøjes med 50% eller 100%, når der kræves en ekstraordinær indsats, som stiller særlige krav til plejefamilien med hensyn til opdragelse, pasning og omsorg for barnet / den unge.

13.6.1 50 % forhøjelse

Der skal være tale om en ekstraordinær indsats fra plejefamilien, som enten tidsmæssigt er mere krævende end den almindelige indsats, eller der skal være tale om, at indsatsen kræver et større psykisk

engagement, end man normalt kan forvente af en almindelig plejefamilie, før Kommunalbestyrelsen kan forhøje plejevederlaget med 50 %.

Det er klart, at begge elementer kan indgå i større eller mindre udstrækning, og det vil altid være en konkret vurdering, hvornår der er tale om ekstra behov for omsorg og pleje.

Plejevederlag, der er forhøjet med 50 %, er skattepligtig. Plejefamilien skal ved selvangivelsen foretage indberetning af det modtagne 50 % plejevederlag som b-indtægt. Det beløb der svarer til almindeligt plejevederlag kan, som nævnt ovenfor, fratrækkes i den skattepligtige indkomst.

Alle plejeforældre må fratække et beløb svarende til almindeligt plejevederlag, hvis ikke der kan dokumenteres højere udgifter ved barnets ophold i plejefamilien.

13.6.2 100 % forhøjelse

Når der kræves en særlig byrdefuld indsats af plejefamilien, kan vederlaget forhøjes med 100%.

At indsatsen er særlig byrdefuld vil sige, at der kræves en indsats, der ligger ud over, hvad der kræves ved opdragelse og pasning af barnet / den unge end normalt, for at forhøje plejevederlaget med 100%. Også her kan der være tale om, at indsatsen tidsmæssigt ligger ud over, hvad der normalt kræves, og/eller at der er tale om et større psykisk engagement, end der normalt forventes af en plejefamilie.

Det er klart, at begge elementer kan indgå i større eller mindre udstrækning, og det vil altid være en konkret vurdering, om der er tale om, at der kræves det ekstra, der gør, at vederlaget kan forhøjes.

Plejevederlag, der er forhøjet med 100 %, er en skattepligtig indkomst. Plejefamilien skal ved selvangivelsen foretage indberetning af det modtagne 100 % plejevederlag som b-indtægt. Det beløb, der svarer til almindeligt plejevederlag, kan fratrækkes den skattepligtige indkomst, se ovenfor.

Alle plejeforældre må fratække et beløb svarende til almindeligt plejevederlag, hvis ikke der kan dokumenteres højere udgifter ved barnets ophold i plejefamilien.

Når Kommunalbestyrelsen anbringer barnet / den unge i familiepleje, skal Kommunalbestyrelsen påse, at barnet / den unge medbringer fornøden beklædning. *Læs mere om kost, lommepenge og tøjpenge i afsnit 18 om økonomi.*

13.7 Om akut plejevederlag

Ved akutte, kortvarige anbringelser skal der udbetales forhøjet plejevederlag. Vederlaget for akut anbringelse kan maksimalt udbetales i 30 døgn for det samme barn, derefter reduceres taksten til almindeligt plejevederlag.

Akut plejevederlag udgør 15 % af et almindeligt plejevederlag og er skattepligtig. Plejefamilien skal på selvangivelsen foretage indberetning af det modtagne vederlag som b-indtægt.

Ophold i en akut familiepleje har tidligere været op til 60 dage. Dette er ændret og nedsat til maksimalt 30 dage. Formålet er at have barnets behov i centrum; Kommunalbestyrelsen skal så hurtigt som muligt afdække, hvad der skal ske med barnet / den unge.

Kommunalbestyrelsen skal senest 14 dage efter en akut anbringelse udarbejde en handleplan og tage stilling til, hvad der skal ske med barnet / den unge. *Se i øvrigt om handleplaner i afsnit 8.*

13.8 Overenskomstbestemt plejeløn

Formålet er, at den professionelle plejefamilie ikke skal have behov for at skaffe anden indtægt. Den professionelle plejefamilie skal være i hjemmet og være til rådighed for det omsorgssvigtede og belastede plejebarn hele døgnet.

Professionelle plejefamilier skal have løn for at passe plejebørn hjemme. De skal varetage hvervet hjemme og have overskud og evne til at passe plejebørn med særlige behov. Professionelle plejefamilier er personer med særlig indsigt i særlig omsorg og pleje af børn og unge med særlige behov.

Kommunalbestyrelsen ansætter den professionelle plejefamilie på lige fod med andre kommunalt ansatte. Fastsættelse af lønnen samt ansættelsesvilkårene for den professionelle plejefamilie er derfor overenskomstbestemt og er afhængig af den overenskomst, de ansættes efter.

14. afsnit. Om ophør af hjælpeforanstaltninger.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 27, 28, 29 og 30.

14.1 Når formålet med hjælpeforanstaltninger er opnået

Som hovedregel ophører en hjælpeforanstaltning, når målet med de igangsatte hjælpeforanstaltninger efter §§ 9 eller 10 er nået og når handleplanen i medfør af §§ 14 eller 15 er opfyldt.

En hjælpeforanstaltning ophører også, når en hjælpeforanstaltning ikke længere opfylder sit formål, fordi der ikke længere er grundlag for at foretage en handling over for et barn / en ung.

En hjælpeforanstaltning ophører også, når den unge bliver 18 år. En undtagelse er, at en igangværende hjælpeforanstaltning ikke må ophøre ved den unges fyldte 18. år, hvis Kommunalbestyrelsen et halvt år forud i en handleplan har sikret, at hjælpen fortsætter ud over det fyldte 18. år. Det er endvidere en forudsætning, at Kommunalbestyrelsen har et samtykke fra den 18 årige.

Når Kommunalbestyrelsen er nået til at skulle foretage en afslutning på et handlingsforløb over for en familie, et barn eller en ung, skal Kommunalbestyrelsen først og fremmest vurdere og tage højde for, at ophør af hjælpeforanstaltningen ikke vil stride imod formålsbestemmelserne i §§ 1 og 2. Det vil sige, at ophør af hjælpeforanstaltning ikke må stride imod barnets behov for omsorg eller udvikling.

14.2 Særligt om de 18 årige

Kommunalbestyrelsen skal senest halvt år, før den unge bliver 18 år, (med skriftlig samtykke fra pågældende) tage stilling til, om en hjælpeforanstaltning skal fortsætte.

Der kan være tale om, at:

- Den unge opholder sig i hjemmet hos forældremyndighedsindehaver og får støtte i form af eksempelvis hjemme-hos'er, støtteperson, personlig rådgiver eller efterværn.
- Den unge er i familiepleje, almindelig familiepleje eller professionel familiepleje.

- Den unge er på døgninstitution, i behandlingshjem eller til afvæning.

Såfremt den unge har givet sit samtykke til, at hjælpeforanstaltningen kan fortsætte og der er rimelig udsigt til at nå målene, der er fastsat i en handleplan, kan hjælpeforanstaltningen fortsætte.

14.3 Om efterværn

Som led i udslusningsplanen kan der nu tilbydes en fortsat struktureret kontakt til en voksen kontaktperson eller til en døgninstitution, som den unge har været anbragt hos. Kommunalbestyrelsen skal i handleplanen lave en udslusningsplan sammen med de involverede parter, som kan være døgninstitutionen, plejefamilien, forældrene, en ressourceperson (familiemedlem), eller andre, som har med den unge at gøre, og som bør indgå i samarbejdet med efterværn. Samme fremgangsmåde benyttes i forbindelse med udslusning og hjemgivelse af børn eller unge under 18 år. Det er nødvendigt, at der ydes efterværn til alle børn eller unge, som har været anbragt uden for hjemmet.

Udslusningsplanen bør indeholde de opgaver, kontakten skal vedrøre og udslusningens varighed, samt hvem der har til opgave at løse de enkelte opgaver. De involverede bør underskrive, så der ikke sker misforståelser.

Opgaven for kontaktperson eller støtte skal være nedfældet i en handleplan og vil oftest være eksempelvis at give råd og vejledning og støtte til den unge umodne med hensyn til at vælge uddannelse og klare uddannelsen eller at yde praktisk bistand ved indflytning til egen lejlighed.

Støtten eller kontakten til den unge kan være i form af at lære den unge at skabe kontakter i nærmiljøet og tilegne sig traditioner eller lære praktiske færdigheder. Modningen og behovet vil altid være forskellig fra person til person.

Efterværn kan gives af en personlig rådgiver eller en støtteperson.

Det må antages, at overgangen til det egentlige voksenliv allerhøjest må vare, til den unge fylder 23 år, men der er ingen øvre aldersgrænse. Kommunalbestyrelsen må vurdere, hvornår grænsen skal sættes og i forhold til om formålet med handleplanen er nået. Kommunalbestyrelsen må eventuelt tage stilling til, om andre former for hjælp til voksne skal iværksættes.

14.4 Før hjemgivelse

Ved alle anbringelser skal Kommunalbestyrelsen 6 måneder før en hjemgivelse have indhentet udtalelser fra anbringelsesstedet (almindelig familiepleje, professionel familiepleje eller døgninstitution), samt have lavet eller justeret handleplanen for, hvordan hjemgivelsen og udslusningen skal foregå.

Har et barn / en ung været anbragt uden for hjemmet i flere år, skal der tages højde for, at hjemslusningen skal kunne foregå så lempeligt som muligt.

Døgninstitutionen har mulighed for at begrunde sine synspunkter for eller imod en hjemgivelse af barnet.

Forordningens bestemmelse sikrer, at almindelig familiepleje, professionelle familiepleje og døgninstitutioner får mulighed for at blive hørt i en sag, inden barnet hjemgives.

Har barnet / den unge ophold uden for forældrenes hjemkommune, skal høring ske fra barnets opholdskommune, da plejefamiliens hjemkommune fører tilsyn med plejefamilien og derved kan bekræfte eller afkræfte oplysninger fra plejeforældrene.

14.5 Ved uenighed om hjemgivelse

I tilfælde hvor den professionelle familiepleje eller døgninstitutionens udtalelser, er imod Kommunalbestyrelsens beslutning om hjemgivelse af barnet / den unge, skal sagen forelægges til udtalelse i Det Centrale Børnesagkyndige Udvalg, som har vetoret med hensyn til, om hjemgivelsen af barnet er berettiget.

I praksis betyder det at Kommunalbestyrelsen eller døgninstitutionen eller professionel plejefamilien skal indsende en skrivelse om forholdene i uenigheden eller tvisten sammen med alle relevante oplysninger og dokumenter i sagen, som skal omhandle arbejdet før anbringelsen, arbejdet under anbringelsen og kommunens eller anbringelsesstedets planer for udskrivelsen;

- (Social)Forvaltningens indstilling med sagsanamnese og socialrapport
- Handleplan udarbejdet af kommunen i samarbejde med de relevante parter og de udtalelser der måtte være forbundet med handleplanen fx oplysninger vedr. opfølgning
- Det tværfaglige samarbejdsudvalgs/kontaktgruppens anbefaling
- Udtalelse fra;
  - § døgninstitution eller udtalelse fra den professionelle plejefamilie

- \$ daginstitution
- \$ skole
- \$ psykolog
- \$ læge eller
- \$ andre relevante parter omkring barnet og familien.

Sagsakterne skal omhandle hele perioden, d.v.s. før anbringelsen, under anbringelsen

Mens sagen behandles, skal barnet / den unge fortsat have ophold i plejefamilien eller på døgninstitutionen.

Læs mere om Det børnesagkyndige udvalg i afsnit 16.

14.6 Når Kommunalbestyrelsen ikke hjemgiver

En anbringelse vil altid ske ud fra barnets / den unges behov, og Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at en hjemgivelse ikke må ske, hvis dette er i strid med barnets behov eller udvikling.

Kommunalbestyrelsen kan nægte hjemgivelse uanset, om barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet med samtykke fra forældre myndighedsindehaveren.

Beslutter Kommunalbestyrelsen, at en hjemgivelse ikke må ske, på trods af, at forældrene eller den unge over 15 år ønsker det, er der tale om en tvangsanbringelse, det vil sige en anbringelse uden samtykke fra forældre myndighedsindehaver eller uden samtykke fra den unge over 15 år.

Kommunalbestyrelsen skal i henhold til § 11 stk. 3 tilbyde bisidderbistand til forældre myndighedsindehaver og eller den unge. *Læs mere om bisidder i afsnit 7 om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke.*

Den unge over 15 år har en selvstændig samtykke-ret.

Kommunalbestyrelsen kan ikke alene på grund af økonomi hjemtage barnet fra anbringelsesstedet.

14.7 Om indberetning til Landsstyret

Beslutningen om, at en anbringelse uden for hjemmet skal ophøre, skal inden 8 dage indberettes til Familiedirektoratets Regionalkontor. *Se indberetnings skema som bilag 11.*

15. afsnit. Under anbringelsen.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 31, 32 og 33.

Hjemmestyrets Bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge, § 8.

15.1 Om afgørelse

Kommunalbestyrelsen afgør, om barnet / den unge skal anbringes uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen kan delegere kompetencen til Socialudvalget (eller det stående udvalg).

Kommunalbestyrelsen vælger, hvilket anbringelsessted som skal benyttes; udgangspunktet er, at det altid vil komme an på det anbringelsesbehov, barnet / den unge har. Før anbringelsessagen forelægges til Kommunalbestyrelsens beslutning, skal anbringelsessagen behandles på Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg i henhold til bekendtgørelsens § 8 om visitation.

En anbringelse bør så vidt muligt ske med forældremyndighedsindehavers skriftlige samtykke og deltagelse i processen under planlægningen af anbringelsen. I forbindelse med afgørelsen skal barnet høres og barnets synspunkter skal inddrages og tillægges passende vægt efter alder og modenhed. Den unge der er fyldt 15 år, skal give sit skriftlige samtykke til anbringelsen. *Læs om anbringelse uden samtykke i afsnit 7.*

15.1.1 Anbringelse hos almindelig familiepleje

Skønnes det, at barnets / den unges behov kan opfyldes ved at blive anbragt hos en almindelig familiepleje, så er det den beslutning, der skal tages.

Grunden til beslutningen kan være, at barnet / den unge har behov for almindelig omsorg og pleje i trygge og faste rammer.

Kommunalbestyrelsen kan eksempelvis anbringe i en almindelig plejefamilie, når vurderingen af anbringelsens varighed vil være begrænset. Det kan være på grund af problemer eller krise i den biologiske familie, hvor barnet har brug for en midlertidig placering eller anbringelse.

Det kan eventuelt være på grund af sygdom eller behandlingsophold for familien eller af andre årsager, hvor den biologiske familie er ude af stand til at varetage omsorg og pleje for deres barn i hjemmet, eller hvis barnet / den unge af pædagogiske årsager har brug for en placering uden for hjemmet, hvis forældrene ikke magter opdragelse, omsorg eller pleje.

15.1.2 Anbringelse hos professionel plejefamilie

Skønnes det, at barnet / den unge har særlige omsorgs- og plejekrævende behov og/eller har et vidtgående fysisk eller psykisk handicap, som ikke egner sig til anbringelse på døgninstitution, kan Kommunalbestyrelsen tage beslutning om anbringelse i en professionel plejefamilie.

Tidligt omsorgssvigt, massivt og/eller længerevarende omsorgssvigt kan være af så voldsom karakter, at opbygning af barnets / den unges tillid til egen situation og omgivelser eller udvikling kan komme i fare.

Kommunalbestyrelsen kan på baggrund af barnets / den unges behov for større bevågenhed for særlig omsorg og pleje, tage beslutning om anbringelse i professionel plejefamilie.

15.1.3 Anbringelse på døgninstitution

Kommunalbestyrelsen kan beslutte anbringelse af barnet / den unge på døgninstitution, når barnet / den unge har et større behov for en mere struktureret hverdag, som naturligt dækkes ind i døgninstitutionens målgruppe, pædagogik og formål.

15.2 Om samvær mellem barnet og forældrene

En anbringelse vil altid have det formål, at barnet / den unge på et tidspunkt skal hjem til sine forældre eller de voksne, som er i forældrenes sted, hvis dette ikke strider mod barnets behov og udvikling.

Som udgangspunkt har barnet / den unge ret til at have kontakt med sine forældre, så længe dette ikke strider imod barnets behov og udvikling.

Kommunalbestyrelsen skal altid tage højde for årsagen til anbringelsen ved planlægning af samvær mellem barnet og forældre / voksne omsorgspersoner. Vurderingen vil altid være forskellig fra sag til sag, da det vil komme an på, hvordan hver enkelt problemstilling er hos en familie. Hvis anbringelsen er sket med større hensyn til barnets / den unges videre udvikling, skal der være taget beslutning med hensyn til, om barnet skal have kontakt til forældre / voksne omsorgspersoner.

Kommunalbestyrelsen skal i sådanne tilfælde tage vurdering af eventuel begrænset/overvåget kontaktsamvær, eller så vidt muligt begrænset kontakt til barnet / den unge.

Det kan være i tilfælde af, at barnet / den unge har været udsat for seksuelt misbrug og/eller har været udsat for grov vold fra sine forældre.

Det skal i handleplanen skriftligt fremgå, hvordan kontakten til forældre / voksne omsorgspersoner skal foregå. Der skal tages beslutning om besøgsordninger (overvåget eller ikke overvåget), om weekendbesøg, besøgsrejser ved helligdage, sommerferier, juleferier etc. Samtlige aftaler bør arrangeres nøje og der skal foreligge skriftlig aftale om datoer for samvær/kontakt samt datoer for ferieophold.

Telefonsamtaler eller lignende skal også aftales, hvis samværet er overvåget.

For at sikre at kontakten eller samværet med forældre / voksne omsorgspersoner ikke belaster barnet eller den unges behov eller udvikling, kan kontakten / samværet arrangeres ved gradvis at udvide besøgsordningerne med deltagelse af en voksen fra anbringelsesstedet eller en anden udvalgt person.

Der skal også aftales udbetaling af kost, tøj og lomme penge under samvær med forældremyndighedsindehaver. *Se nærmere i afsnit 18 om økonomi.*

15.3 Når muligheder for anbringelse i Grønland er udtømte

Børn og unge, der er hjemmehørende i Grønland, kan undtagelsesvis anbringes uden for Grønland, når alle muligheder for anbringelse i Grønland er udtømte.

Godkendelse til anbringelse uden for Grønland kan kun forventes givet i helt særlige tilfælde, hvor der er behov for støtte- eller anbringelsesforanstaltninger, som ikke kan skaffes til veje i Grønland.

Det vil for eksempel sige situationer, hvor alle professionelle såvel som almindelige familieplejer eller døgninstitutioner i landet har været undersøgt som muligt anbringelsessted, og hvor barnets / den unges behov er af sådan en karakter, at en handling er nødvendig for at hjælpe barnet / den unge.

Anbringelse i Danmark kan ske i et socialpædagogisk døgntilbud, etableret i henhold til dansk lov om social service (§§ 49 og 51) eller i familiepleje, godkendte socialpædagogiske opholdssteder, herunder opholdssteder på de af Undervisningsministeriet godkendte efterskoler samt i døgninstitutioner for børn og unge.

Anbringelse uden for Grønland kræver en forudgående godkendelse fra direktøren for Familiedirektoratet.

Når barnet / den unge anbringes i Danmark, gælder dansk lovgivning under anbringelsen. Opfølgning af handleplan og udbetaling af ydelser under anbringelse i Danmark, skal ske efter bestemmelser i henhold til dansk lovgivning.

Kommunalbestyrelsen har refusionspligt over for den danske opholdskommune.

Under anbringelse i Danmark gælder reglerne i kapitlerne 9 og 10 i lov om social service. De grønlandske myndigheders betalingsforpligtelse fortsætter, så længe der er et uafbrudt behov for bistand og den pågældende følger den af de grønlandske og danske myndigheder lagte behandlingsplan.

Kommunalbestyrelsen i hjemkommunen træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet og fremsender indstilling om anbringelse uden for Grønland til Familiedirektoratets Regionalkontor. Det er Kommunalbestyrelsens opgave at dokumentere, at alle muligheder for anbringelse i Grønland er udtømte.

Der skal foreligge skriftlig tilladelse fra forældremyndighedsindehaver eller fra den af Kredsretten beskikkede værge, hvis forældremyndighedsindehaveren er afdød ved døden, inden beslutning om anbringelse træffes.

Barnet / den unge, som af Kommunalbestyrelsen er anbragt i formidlet familiepleje i Grønland, kan ikke flytte med plejefamilien til Danmark, uden forudgående godkendelse fra Familiedirektoratet. Kommunalbestyrelsen skal også i disse tilfælde dokumentere, at alle muligheder for anbringelse i Grønland er udtømte, og at det er til barnets bedste at flytte med plejefamilien til Danmark. Det forudsættes, at Kommunalbestyrelsen ved besked om, hvor længe plejefamilien opholder sig i Danmark.

Den danske tilflytningskommune skal inddrages, inden plejefamilien flytter, og skal orienteres om plejefamiliens forhold og de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen af plejefamilien. Oplysningerne skal tilsendes den danske kommune. Plejefamilien skal godkendes af den danske kommune.

Opfølgning af handleplan og udbetaling af ydelser med videre, ved anbringelse i Danmark, skal ske efter bestemmelserne i den danske lovgivning. Der skal da ske en opfølgning efter 3 måneder og efterfølgende mindst hvert halve år for at opfylde betingelserne for tilsyn af et barn anbragt uden for Grønland.

Hjælpeforanstaltninger, herunder enhver væsentlig ændring i handleplanen, kan kun iværksættes efter forudgående godkendelse fra barnets danske opholdskommune, Familiedirektoratets afdeling i Grønlandsrepræsentationen i Danmark og den grønlandske anbringelseskommune.

Når Familiedirektoratets beslutning om anbringelse i Danmark foreligger, sender Kommunalbestyrelsen i hjemkommunen kopi af direktoratets godkendelse, resumé over tidligere foranstaltninger, redegørelse for formålet med anbringelsen, handleplan samt relevante sagsakter til Familiedirektoratets afdeling i Grønlandsrepræsentationen i Danmark.

Familiedirektoratets afdeling i Grønlandsrepræsentationen i Danmark sender på vegne af den grønlandske anbringelseskommune, refusionstilsagn til den danske opholdskommune.

Refusionskravet fremsendes af den danske opholdskommune til Familiedirektoratets afdeling i Grønlandsrepræsentationen i Danmark, der på vegne af de grønlandske myndigheder betaler regningerne og efterfølgende mellemregner med anbringende myndighed i Grønland.

15.4 Ved afslag om anbringelse uden for Grønland

Ved afslag om medtagelse af et barn til et sted uden for Grønland, er der ingen mulighed for at anke afgørelsen, men den kan indbringes til afgørelse ved Domstolene jfr. Grundlovens § 63.

Domstolene vil formodentlig alene kunne afgøre, om Familiedirektoratets afgørelse er lovlig og ikke, om den er hensigtsmæssig.

Et barn / en ung, som bor i privat arrangeret familiepleje i Grønland, skal ikke have tilladelse fra de grønlandske myndigheder til at flytte med sin plejefamilie til Danmark. Det forudsættes dog, at forældremyndighedsindehaveren har givet sit samtykke til flytningen.

Kommunalbestyrelsens forpligtelser ved anbringelsen og bemyndigelse til at udøve omsorg og pleje af barnet eller den unge:

- Kommunalbestyrelsen er forpligtiget til løbende at holde sig orienteret og følge det enkelte barns eller den unges forhold og udvikling i anbringelsesstedet. Formålet er at sikre, at anbringelsen har sin berettigelse og at anbringelsesstedet tilgodeser barnets eller den unges behov for omsorg, pleje og udvikling.
- Har barnets eller unges behov ændret sig, skal Kommunalbestyrelsen i samarbejde med anbringelsesstedet og forældremyndighedsindehaver tage stilling til, om en anden anbringelse vil være til gavn for barnet eller den unge og/eller om andre tiltag skal anvendes for at yde den bedst mulige hjælp til barnet eller den unge.

Er barnet eller den unge blevet mere behandlingskrævende under en anbringelse, skal der tages vurdering på hvilke andre hjælpeforanstaltninger, der ud over den iværksatte foranstaltning bør tages i brug. Det kan eventuelt ske ved, at Kommunalbestyrelsen beslutter sig for, at der i en periode ansættes en støtteperson specielt til barnet / den unge, eller der tilbydes anden terapeutisk behandling fra psykolog eller psykiater eller anden hjælp.

15.5 Ferierejser og besøgsrejser under anbringelsen i Danmark

Med henvisning til forordningens § 33 kan Kommunalbestyrelsen i anbringelseskommunen ansøges om økonomisk hjælp til ferierejser i Grønland eller til besøg af forældre eller nære pårørende i Danmark.

Ansøgningen formidles gennem Familiedirektoratets afdeling i Grønlandsrepræsentationen i Danmark, der i tilfælde af bevilling, arrangerer rejserne i samarbejde med anbringelsesstedet, den danske opholdskommune og den grønlandske hjemkommune.

16. afsnit. Om Det centrale børnesagkyndige udvalg.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 34.

16.1 Medlemmer

I medfør af § 34, stk. 2 i forordningen nedsætter Landsstyret Det centrale børnesagkyndige udvalg for en periode på 4 år, første gang fra 1. juli 2003.

I henhold til § 34, stk. 1 i forordningen består Det centrale børnesagkyndige udvalg af:

- en jurist
- en psykolog
- en socialrådgiver
- en socialpædagog
- en lærer
- og en sundhedsplejerske.

De skal alle have særligt kendskab til børn og unges behov. Udvalget konstituerer sig selv med formand og næstformand.

16.2 Sagers forelæggelse for Det centrale børnesagkyndige udvalg

Udvalgets opgave er at afgive udtalelse i sager, hvor der er uenighed ved udskrivelse af et barn fra en døgninstitution eller en professionel familiepleje.

I de tilfælde hvor udtakelsen fra døgninstitutionen eller den professionelle familiepleje strider mod Kommunalbestyrelsens indstilling om, at en anbringelse i familiepleje eller på døgninstitution skal op-høre, træder Det centrale børnesagkyndige udvalg sammen og afgiver en udtalelse om, hvorvidt udval-get finder det mest hensigtsmæssigt, at barnet / den unge udskrives eller ej.

Læs mere om hvordan Kommunalbestyrelsen eller anbringelsesstedet kan rejse en sag ved uenighed i afsnit 14.5.

Kommunalbestyrelsen skal herefter følge udvalgets henstilling.

Det videre forløb i sagen vil typisk være, at sagen tages op igen efter ½ til 1 år, og at der i denne periode fra kommunens side gøres forskellige tiltag for, at barnet kan hjemtages.

I medfør af § 34, stk. 5 i forordningen er det Landsstyret, der udarbejder en forretningsorden for udvalget, varetager sekretariatsfunktionen og afholder udgifterne forbundet med udvalgets møder.

17. afsnit. Om andre hjælpeforanstaltninger – forsøgsordninger og anerkendelse af foreninger.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 35.

17.1 Andre projekter eller forsøgsordninger

§ 35 giver mulighed for at Kommunalbestyrelsen med godkendelse fra Familiedirektoratet kan oprette andre former for hjælpeforanstaltninger som kan være tilpasset behovene i de lokale samfund. Efter endelig godkendelse i Landsstyret, vil det herefter betragtes som en kommunal projekt eller forsøgsordning med et bestemt formål og en bestemt betegnelse.

Proceduren omkring godkendelsen er den, at Kommunalbestyrelsen forinden ansøgningen sendes til Familiedirektoratet som skal have behandlet og godkendt formålet, at have sikret at bygningerne efter gældende regler hos teknisk forvaltning er godkendte, personalenormeringerne i forhold til arbejdstilsynet og sundhedsmyndighederne er svarende til behovet, budgetberegninger for projektet eller forsøgsordningen er svarende til formålet.

Se mere på næste side om, hvad ansøgningen skal indeholde.

Når Kommunalbestyrelsen har godkendt projektet, skal Kommunalbestyrelsen indstille til Landsstyret, at projektet godkendes.

Som udgangspunkt er finansieringen af forsøgsordningen Landsstyret uvedkommende.

17.2 Eksempler på projekt eller forsøgsordninger

Andre hjælpeforanstaltninger eller forsøgsordninger i henhold til § 35 kan eksempelvis være tiltag, som skønnes egnet til at hjælpe barnet / den unge og eventuelt også familien i det lokale samfund.

Det kan for eksempelvis være et:

Familiecenter,

Mor-og-barn-center eller andre projekter eller forsøgsordninger kan eksempelvis være væresteder for børn og unge. Familiecenter eller mor-og-barn-center kan være et sted Kommunalbestyrelsen kan placere familier med opdragelsesmæssige problemer. Disse ophold er af kortere varighed og kan ske i de tilfælde, hvor problemerne hos familien ikke er så omfattende, at en anbringelse på et af Landsstyrets familieafdelinger anses for nødvendigt. Muligheden giver forældrene under et sådant ophold, tilbud med intensiv råd og vejledning med praktiske opgaver. Forældre kan derved lære at tilegne sig færdigheder, som Kommunalbestyrelsen anser for rimelige. Værested kan være et tiltag med sigte på særskilte arbejde med og om omsorgssvigtede børn og unges trivsel, samtidig have det formål at være et samlingssted for tiltag og input for familier, som har brug for noget særlig opmærksomhed for at rette op på skæve familiemønstre, opdragelsesmæssige problemer, problemer i familien generelt. Det er op til Kommunalbestyrelsen at finde egnede metoder for at løse konkrete opgaver eventuelt i samarbejde med en daginstitution, skole og sygehus.

Disse eksempler begrænser ikke Kommunalbestyrelsen i selv at søge om godkendelse af andre former for projekter eller forsøgsordninger indenfor børn og unge området.

Ansøgninger om oprettelse af kommunale døgninstitutioner henhører bekendtgørelsen om døgninstitutioner og skal sendes til Familiedirektoratets Institutionskontor.

17.3 Krav ved ansøgning om oprettelse af forsøgsordninger

Kommunalbestyrelsen skal fremsende ansøgning til Landsstyret til endelig godkendelse.

Ansøgning bør som minimum indeholde en vedtægt med følgende:

Institutionen skal have en vedtægt, som er godkendt af Kommunalbestyrelsen. Vedtægten skal indeholde bestemmelser om institutionens navn, formål, ejerforhold, godkendt antal pladser, eventuel aldersgruppe, åbningstid, bestyrelsens sammensætning og valg til bestyrelsen, forretningsorden, kompetenceforhold og tavshedspligt, personalenormering, ledelsesforhold og referenceforhold.

Beskrivelse af projektet eller forsøgsordningen skal indeholde oplysning om:

1. Kontaktperson og eventuel tilknytning til anerkendte foreninger.
2. Oplysning om bygning, (skal forud være godkendt af brandmyndighed, sundhedsmyndighed og arbejdstilsynet, før sagen behandles i Kommunalbestyrelsen).
3. Formålet med projektet eller forsøgsordningen (eksempelvis hvad skal projektet , have til opgave, indehold).
4. Projektets referenceforhold til Kommunalbestyrelsen (Ansvarlig ledelse og fordeling).
5. Tidsplan. Et forsøgsprojekt / ordning er tidsbegrænset til 3 år. Perioden for projektet / forsøgsordningen skal angives. Beskrivelse af planer efter det 3. år skal beskrives kort.
6. Beskrivelse af budget og finansiering, som skal være godkendt af Kommunalbestyrelsen.

17. 4. Tilsyn med projektet / forsøgsordningen, den kommunale og den overordnede del.

Kommunalbestyrelsen skal sikre at brug af projektet / ordningen køres efter dets formål. Sikre at projektet / ordningen ikke benyttes til andet end formålet. For eksempelvis skal godkendte væresteder ikke benyttes som en erstatning til daginstitutioner, børneparkeringer/pasninger eller fritidsordninger for skolen.

Om forhold til steder med mulighed for overnatning for børn og unge, skal Kommunalbestyrelsen underrettes om forhold ved hver overnatninger af børn og unge der benytter sig af muligheden. Kommunalbestyrelsen har pligt til at foretage en undersøgelse af underretningen. Kommunalbestyrelsen skal være særlig opmærksom på gentagne forhold som overnatninger på grund af druk, uro og vold i barnets / den unges hjem. Indberetningspligten går også til regionalkontorene.

Den overordnede del af tilsynet varetages af Landsstyret, det vil sige Familiedirektoratet. Tilsynet effektueres således, at Kommunalbestyrelsen tilsender Familiedirektoratet en kvartalsvis rapport om projektets eller forsøgsordningens virke efter formålet. Familiedirektoratet laver en vurdering af rapporten og giver en tilbagemelding om forhold hvori der bør foretages en nærmere undersøgelse af. Undersøgelseskonklusionen skal følges op og effektueres af Kommunalbestyrelsen.

17. 5 Evaluering

Senest halvt år før forsøgsperioden slutter skal Kommunalbestyrelsen have evalueret projektet eller forsøgsordningen med henblik på hvordan Kommunalbestyrelsen vil fortsætte eller afslutte projektet

eller forsøgsordningen. Kommunalbestyrelsen skal i sit egenskab fremkomme med det videre forløb til Landsstyrets orientering. Hvis Kommunalbestyrelsen i sit egenskab forsætter projektet eller ordning, vil Landsstyret stadig have sin tilsynsforpligtigelse i forhold til forhold omkring børn og unge.

18. afsnit. Om økonomi.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 37 og 38.

Bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge, §§ 17, 18, 19, 20, 21 og 22.

18.1 Finansiering af udgifter

Udgifter i forbindelse med etablering af hjælp til børn og unge, efter denne forordning afholdes af kommunerne, på nær udgifterne til bisidderbistand.

Ydelser og udgifter i forbindelse med etablering af hjælpeforanstaltninger og anbringelser uden for hjemmet betales af kommunen. Kommunerne bliver økonomisk kompenseret for deres udgifter gennem Landskassens bloktilskud. 18.2 Tilskud til opførelse og drift af institutioner

Muligheden for at Grønlands Landsting kan yde tilskud til opførelse og drift af institutioner, bevares uændret i forhold til den gældende forordning.

Landsstyret kan yde tilskud til opførelse og drift af kommunale døgninstitutioner.

18.3 Udgifter til bisidderbistand og refusion

Landskassen afholder udgifter til bisidderbistand. Bisidderen honoreres ifølge de takster, der findes i cirkulære om sociale kontantydelse. Kommunalbestyrelsen skal beregne udgiften ud fra antallet af møder med offentlige myndigheder, som bisidder har deltaget i. Timetaksten betales alene for det antal timer, der afholdes ved deltagelse i møder. Kommunalbestyrelsen udbetaler honorar som udlæg til bisidder og gennem regionalkontoret får kommunen refunderet beløbet ved en mellemregning.

Taksterne til bisidderhonorar findes i Familiedirektoratets cirkulære om gældende sociale kontantydelse.

18.4 Særligt om lomme- og tøjpenge

Kommunalbestyrelsen udbetaler lomme- og tøjpenge til plejefamilien efter en fast døgntakst, fastsat af Familiedirektoratet. Plejefamilien udbetaler herefter lomme- og tøjpenge ud fra plejebarnets alder. Lomme- og tøjpenge udbetales, uanset at plejebarnet eventuelt har egen indtægt fra fritidsarbejde.

Kommunalbestyrelsen bør oprette en særskilt konto i plejebarnets navn. På denne konto indsættes lomme- og tøjpenge.

Der skal ske udbetaling af lomme- og tøjpenge, som plejefamilien i henhold til aftalerne i handleplanen skal administrere i samarbejde med plejebarnet. Handleplanen skal angive, hvor stort et beløb plejebarnet skal have til fri rådighed, hvor ofte der skal ske udbetaling samt hvilke udgifter plejebarnet selv skal afholde. Rådighedsbeløb skal dog udbetales minimum en gang månedligt.

Hvis plejefamilien skønner, at et plejebarn under 18 år, af pædagogiske eller disciplinære årsager, ikke skal have udbetalt fuldt rådighedsbeløb i en periode, indbetales det tilbageholdte beløb på kontoen oprettet i barnets / den unges navn.

Lomme- og tøjpenge, der ikke udbetales til plejebarnet som rådighedsbeløb, kan anvendes til indkøb af beklædning eller lignende til plejebarnet. Eventuelt restbeløb indsættes på kontoen oprettet i plejebarnets navn. Denne ordning kan passende bruges til opsparing til helt små børn, der ikke har brug for lomme penge. Beløb indestående på konti kan kun hæves af plejefamilien og så vidt muligt i forening med plejebarnet.

Taksterne findes i Familiedirektoratets cirkulære om gældende sociale kontantydelse.

18.5 Særligt om kost til plejebørn

Til dækning af udgifter til kost for et plejebarn, udbetaler Kommunalbestyrelsen et beløb til plejefamilien svarende til et normalt underholdsbidrag. Beløbet kan udbetales i forbindelse med udbetaling af plejevederlag for pasningen af plejebarn.

Eksempler på udregning til ét plejebarn i alderen fra 0 til 15 år:

- Lomme- og tøjpenge i henhold til gældende takster der pt er på kr. 36.- pr. dag
- Kostpenge i henhold til gældende takster der pt er på pr. md. kr. 758,-
- I alt pr. md. til udbetaling til familieplejen kr. 1.838,-.

Hvis der er tale om en helt ny anbringelse hos en plejefamilie, skal Kommunalbestyrelsen også yde tilskud til anskaffelse af udstyr til barnet i henhold til gældende takster der pt er på max. kr. 5.109,-.

Eksempler på udregning til ét plejebarn i alderen fra 16 til 18 år:

- Lomme- og tøjpenge i henhold til gældende takster der pt er på kr. 42,- pr. dag
- Kostpenge i henhold til gældende takster der pt er på pr. md. kr. 758,-
- I alt pr. md. til udbetaling til familieplejen kr. 2.018,-.

Hvis der er tale om en helt ny anbringelse hos en plejefamilie, skal Kommunalbestyrelsen også yde tilskud til anskaffelse af udstyr til barnet på max. kr. 5.109,-.

Udover udbetaling af lomme- og tøjpenge samt kostpenge skal plejefamilien have plejevederlag eller en plejeløn for at passe plejebarnet.

Eksempel på finansiering:

- Kommunalbestyrelsen inddriver et pt gældende beløb på 1.516,- svarende til 2 gange underholdsbidrag.
- Kommunalbestyrelsen dækker det resterende beløb.

Det vil sige: til et plejebarn på 8 år skal der til plejefamilien udbetales kr. 1.838,- til dækning af tøj- og lommepenge samt kost i henhold til gældende takster.

Forældrebetaling dækker kr. 1.516,- og Kommunalbestyrelsen betaler kr. 322,-.

Kommunalbestyrelsen er blevet kompenseret for dette beløb via bloktilskuddet.

18.6 Særligt om forældrebetaling

Forældre vil altid have ansvar for barnets forsørgelse uanset, hvor barnet befinder sig. Når det er nødvendigt at anbringe et barn / en ung uden for hjemmet, skal forældrene betale til barnets / den unges forsørgelse og underhold.

Kommunalbestyrelsen inddriver forældrebetaling, som er svarende til 2 gange normalbidrag. Kommunalbestyrelsen afholder udgifterne til barnet eller den unges forsørgelse og kan derfor jfr. Lov om børns retsstilling § 18 stk. 2 kræve bidrag fastsat.

Fastsættelse af bidrag sker ved kredsretten, som udfærdiger en bidragsresolution. Betaler forældrene ikke de opkrævede beløb, kan Kommunalbestyrelsen ved hjælp af bidragsresolutionen foretage retslig inkasso. Forældrebetalingen skal dække udgifter til kost, lomme- og tøjpenge til barnet hos plejeforældre.

Udbetaling af kost, lomme- og tøjpenge kan udbetales i forbindelse med udbetaling af plejevederlag til plejeforældre, eller Kommunalbestyrelsen kan vælge at udbetale lomme- og tøjpenge som anvist i *afsnit 18.4 Særligt om lomme- og tøjpenge*.

Kommunalbestyrelsen kan fritage den ene eller begge forældre for betaling, hvis betalingsforpligtelsen betyder, efter en konkret vurdering, at den ene eller begge forældre får svært ved at sikre sig selv og sin nærmeste familie det nødvendige til opretholdelse af et rimeligt levestandard.

Beslutningen om betaling kan tages op til fornyet vurdering, hvis der sker væsentlige ændringer i forældrenes indkomstforhold eller forsørgerbyrde.

18.7 Særligt om indskrivningsgebyr

Når et barn eller en ung anbringes i familiepleje, skal Kommunalbestyrelsen sørge for, at plejebarnet medbringer det nødvendige tøj og i øvrigt nødvendigt udstyr. Hvis plejebarnet mangler nødvendigt udstyr hjemmefra til for eksempel en soveplads, skal Kommunalbestyrelsen maksimalt udbetale et beløb svarende til indskrivningsbeløbet, som er fastsat i Familiedirektoratets cirkulære om gældende sociale kontantydelse § 10, til dækning af udgifterne.

Anskaffelser til plejebarnet forbliver plejebarnets ejendom og skal i forbindelse med hjemgivelse følge barnet.

19. afsnit. Om klagemuligheder.

Bestemmelser:

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, § 39.

Bestemmelsen er en videreførelse af den tidligere forordnings ankebestemmelse med den ændring, at det er præciseret, hvilke afgørelser der kan ankes til Det Sociale Ankenævn.

I denne vejledning er Kommunalbestyrelsen nævnt som øverste kommunale myndighed, selv om en ankesag kan indgives fra en borger eller en sagsbehandler.

Dette er sket for at begrænse antallet af sager, der indbringes for ankenævnet, til de sager, hvor Kommunalbestyrelsen har foretaget en skønsmæssig vurdering.

De bestemmelser i landstingsforordningen, der kan ankes til det sociale ankenævn, er herefter:

- ✓ undersøgelser, jfr. § 6
- ✓ hjælpeforanstaltninger, jfr. § 9
- ✓ anbringelser uden for hjemmet med/uden tvang, jfr. § 10
- ✓ plejetilladelser, jfr. § 17
- ✓ ophør af anbringelse uden for hjemmet, når forældrene ønsker barnet hjemtaget, jfr. § 29
- ✓ bestemmelserne om forældrebetaling i § 38

Klageberettiget er forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

En afgørelse, der er truffet af Kommunalbestyrelsen, eller en afgørelse som er truffet på vegne af Kommunalbestyrelsen, som går borgeren helt eller delvist imod, skal altid gives skriftligt med en begrundelse med paragrafhenvielse.

Derudover skal der medfølge en ankevejledning fra Kommunalbestyrelsen, når der er ankemulighed.

Endvidere er Kommunalbestyrelsen i vid udstrækning forpligtet til at hjælpe borgeren med at anke, hvis borgeren måtte ønske det.

Bilagsfortegnelse:

Bilag 1. Tjekliste ved anbringelse

Bilag 2. Samtykkeerklæring

Bilag 3. Handleplanskema

Bilag 3 a. Vejledning for handleplan

Bilag 4. Udpegning af Personlig rådgiver

Bilag 5. Kontrakt til personlig rådgiver

Bilag 6. Vejledning til personlig rådgiver

Bilag 7. Familieplejekontrakt

Bilag 8. Familieplejetilladelse

Bilag 9. Vejledning til plejefamilier

Bilag 10. Skabelon til sagsfremstilling

Bilag 11. Indberetning til Landsstyret

Bilag 12. Udpegning af bisidder

Bilag 2. Samtykke erklæring

Undertegnede

_____ cpr.nr. _____

der har forældremyndigheden over

og _____ cpr.nr.

giver hermed mit samtykke til at følgende hjælpeforanstaltninger kan iværksættes i henhold til reglerne om hjælp til børn og unge.

_____
_____
_____

Jeg erklærer samtidig hermed, at jeg er bekendt med den udarbejdede handleplan, som har jeg underskrevet samt fået udleveret i kopi.

_____ den _____

_____
Underskrift

Bilag 3. Handleplan

Handleplan (udfyldes af sagsbehandler)				
Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge §§ 14 og 15				
1	Vedrørende: (sæt et eller flere kryds, sæt evt. periode ud for tiltaget)			
	☐	Døgninstitutionsanbringelse	☐	
	☐	Personlig rådgiver	☐	
	☐	Almindelig familieplejeanbringelse	☐	
	☐	Økonomisk støtte til kost el. efterskole	☐	
	☐	Professionel familieplejeanbringelse	☐	
	☐	Efterværn	☐	
	☐	Afvænningsophold	☐	
	☐	Støtteperson	☐	
	☐	Socialfaglig bistand	☐	
☐	Støtte til forældre (som har barn anbragt uden for hjemmet)	☐		
☐	Dagtilbud, uddannelse el. lign.	☐		
☐	Anbringelse med samtykke	☐		
☐	Praktisk, pædagogisk el. anden støtte til hjemmet	☐		
☐	Anbringelse uden samtykke	☐		
☐	Familiebehandling	☐		
☐	Bisidder til forældre	☐		
☐	Aflastning	☐		
☐	Andet (beskriv)	☐		
2	Sagsnummer:		Flyttedato:	
	Data for forældremyndighed og barn/børn			
	Navn:		Adresse:	Arbejde/beskæftigelse:
	Navn:		Adresse:	Arbejde/beskæftigelse:
	Egen bolig:		Lejebolig:	Logerende:
	Barnet / den unge:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	Søskende:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	Søskende:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	Søskende:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	Søskende:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	Søskende:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	Søskende:	Adresse:	Daginstitution:	Skole/klasse:
	3	Situationsbeskrivelse: (udfyldes skriftligt og skal indeholde følgende punkter)		
1.		Barnet, den unge og familien, samarbejde med forældre, samarbejdsvilje.		
2.		Miljø, kontakt til familie/venner, ressourcer.		
3.		Helbredsforhold, herunder socialt/sundhedsmæssigt/ psykisk hos barnet og familien.		
4.		Økonomiske forhold.		
5.		Daginstitution.		
6.		Skole, fritid og interesser.		
7.		Kriminalitet.		
8.		Unge over 18 år, kontakt til omgivelser.		
9.		Tidligere hjælpeforanstaltninger.		

	10.	Barnet, den unge og familien, samarbejde med forældre, samarbejdsvilje.
	11.	Andet:
<i>Beskrivelsen kan skrives her eller vedlægges som bilag til handleplanen.</i>		
4	Barnet/den unges opholdssted (adresse og anbringelsesdato):	
5	Samværsaftaler (besøg, telefonsamtaler, sommer-, jule-, påskeferie mv.) sæt dato eller periode:	
6	Problem/problemer (sæt kryds ud for årsag og beskriv skriftligt efter behov):	
		Omsorgsvigt; manglende forældreevne, opdragelsesproblemer eller andet.
		Misbrugsproblem hos forælder; form for misbrug, behandlingskrævende/-sted.
		Misbrugsproblem hos den unge; form for misbrug, behandlingskrævende/-sted.
		Psykiske eller fysiske problemer; problemer hos barnet/den unge eller forældre.
		Vold mod barnet, fysisk eller psykisk.
		Adfærdsproblemer hos barnet / den unge; tilpasningsproblemer, indlæringsproblemer, tilknytningsproblemer.
		Seksuelt misbrug.
		Andet (beskriv).
Hjælpeforanstaltning		
7	Mål (Beskriv formål med tiltaget eller hjælpeforanstaltningen. Kortsigtede formål anføres for sig og langsigtede formål anføres for sig samt hvilke opgaver der skal løses på kort sigt og hvilke opgaver der skal løses på langt sigt):	
8	Opgavefordeling og handlinger samt øvrige aftaler (sæt kryds, sæt person på evt. funktion og beskriv hvilke opgaver der skal udføres i hvilken periode):	
		Pædagogiske opgaver, periodeangivelse.
		Psykologiske opgaver, periodeangivelse.
		Praktiske opgaver, periodeangivelse.
		Familiens opgaver, barnet eller den unge. Råd og vejledning (samtaler, afklaringer m.m.), periodeangivelse.
		Anden behandling (afvænnning eller alkoholgibstand til døgninstitution), periodeangivelse.
		Sagsbehandlers opgaver, art osv., deadlines/frister.
		Udbetaling af lommepenge, tøjpenge og kostpenge, evt. dåbs- og konfirmationsbidrag.
		Andet (beskriv)
9	Evaluering/opfølgning: (skal ske i samarbejde med forældremyndigheden / forældrene)	
		Ved akutte anbringelser. Orientering til Kommunalbestyrelsen / Socialudvalget skal ske senest 14 dage efter anbringelsen. Opfølgningsdato: _____.
		Ved anbringelse: 3 måneder efter anbringelse skal handleplanen evalueres og kan evt. ændres. Opfølgningsdato: _____.
		Evaluering/opfølgning med forældre, samarbejdsparter. Opfølgningsdato: _____.
		Behandlingsmøder med andre instanser/samarbejdsparter; dato for aftale: _____.
		Andet (beskriv)

10	Dato for Bevilling	Tværfagligt Udvalg:	SocialUdvalget:	Andet:

Underskrift af:

Den unge over 15 år: _____.

(Høring af barnet/den unge skal finde sted før underskrivelse og synspunkter fra barnet eller den unge skal være indarbejdet i handleplanen)

Forældremyndighedsindehaver/forældre: _____

Sagsbehandler: _____.

Sagsbehandler skal indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren ved indhentning af udtalelser.

Eventuelle udtalelser fra samarbejdsparter eller instanser samt kontrakter skal være indhentet og skal foreligge i sagen.

Kopi er udlevet til:

(Sæt kryds)

	Forældre
	Den unge over 15 år.
	Personlig rådgiver
	Plejefamilie (alm. og prof.)
	Døgninstitution (Hj.st., kommunal)
	Daginstitution
	Skolen
	Efterværn
	Regionalkontor
	Pædagogisk Psykologisk Rådgivning
	Sygehuset
	Politi / kriminalforsorg
	Andre (angiv hvem)

Bilag 3 a. Vejledning til handleplanskema

Der er i vejledningen om hjælp til børn og unge udarbejdet et vejledende handleplanskema i skematisk form, som kan udfyldes elektronisk. Vejledende handleplanskema er på 3 sider.

Punkt 1 indeholder rubrikker til afkrydsning om hvilke planer Kommunalbestyrelsen har med familien, barnet / den unge.

Punkt 2 indeholder rubrikker om data, til udfyldning.

Punkt 3 indeholder situationsbeskrivelse, som udfyldes i forhold til den konkrete familie, barnet / den unge. Rammen kan udfyldes elektronisk eller ved at vedlægge oplysninger som bilag til handleplanen.

Punkt 4 indeholder oplysninger om barnets / den unges opholdsted. Opholdsadresser og anbringelsesdato udfyldes.

Punkt 5 skal indeholde oplysninger om samværsaftaler. Aftaler om former for samvær skal noteres. Aftalerne følges så vidt muligt så længe, det ikke er i strid med barnets eller den unges behov. Samværsaftaler skal vurderes af Kommunalbestyrelsen evt. efter samråd med psykolog eller pædagog.

Punkt 6 indeholder oplysninger om problemer. Kommunalbestyrelsen (socialforvaltningen) sætter kryds ud for grundlaget for iværksættelse af hjælpeforanstaltningen. Ved behov for uddybning kan ske skrivearbejdet fortsætte elektronisk eller der kan vedlægges bilag til handleplanskemaet.

Punkt 7 skal indeholde mål, som udfyldes skriftligt. Udfyldelsen kan ske elektronisk ved at skrive i selve rammen Mål eller ved at vedlægge bilag til handleplanskemaet. Beskrivelse i ”om målet” med handleplanen er vigtig, både i forhold til eventuelle sagsbehandler skift og i forhold til aftaler, der er indgået mellem forældremyndighedsindehaveren og dermed familien og Kommunalbestyrelsen. Målet med handleplanen skal indeholde: hvad tiltaget er, hvilken af problemerne for familien, barnet / den unge, der skal løses.

Det er mest overskueligt at skelne mellem de kortsigtede mål og de langsigtede mål, når der sker planlægning af opgaver; hvilke opgaverne der skal løses på kort sigt, og hvilke opgaver der skal løses på langt sigt. Opgaverne kan være få eller mangeartede, de kan være praktiske eller mere terapeutiske. Det kan være behandlingsophold, anbringelse eller tilknytte af personlig rådgiver med mere.

Punkt 8 angiver Opgavefordeling og handling samt øvrige aftaler, og der skal sættes kryds ud for, hvilken slags opgave eller handling der skal løses. Der bør sættes person på de enkelte opgaver, således alle ved hvem, der løser hvilke opgave. Samtidig skal der påføres periode, så alle ved, hvornår handlingen starter og hvornår handlingen slutter og der dermed kan foretages evaluering af opgaven.

Punkt 9 angiver Evaluering og opfølgning, skal udfyldes sammen med forældremyndighedsindehaver, familien, barnet eller den unge og de samarbejdsparter, som har været involveret i en opgave. Der kan sættes kryds ud for den handling, hvor der sker en evaluering.

Det kan være en god ide, at socialforvaltningen i første omgang foretager en evaluering sammen med familien, barnet eller den unge, fordi det kan være en svær proces for familiemedlemmerne at komme igennem, hvis dele af familien har haft svært ved at løse deres del af opgaverne og handlingerne. Kritikpunkter kan være svære for familien, hvis familien i forvejen sidder inde med konflikter og svære interaktioner imellem familien.

Familien kan nemt havne i et dilemma i forhold til samarbejdsparter, den måde familien oplever egne problemer på og den måde familien prøver at løse dens problemer på.

Punkt 10 angiver Dato for bevilling, således at parterne kan se, hvornår og hvilken instans eller myndighed der har behandlet sagen omkring familien.

Når handleplanen udfyldes sammen med de implicerede parter i familien, sker der en automatisk høring af familien. Når socialforvaltningen har udfærdiget handleplanen, skal parterne godkende handleplanen ved underskrift, herunder den unge, der er fyldt 15 år. Barnets / den unges synspunkter skal indtages i handleplanen.

Eventuelle udtalelser som skal indhentes fra samarbejdsparterne, skal indhentes ved accept fra forældremyndighedsindehaver og vedlægges i sagsmappen om familien. Disse udtalelser er internt arbejdsmateriale for Kommunalbestyrelsen og er ikke tilgængelige for de øvrige samarbejdsparter, med mindre parterne søger om og får bevilliget aktindsigt.

Bilag 4. Udpegning af personlig rådgiver

Kommunalbestyrelsen / Socialudvalget udpeger hermed

.....

.....
 (Personlig rådgivers fulde navn, CPR-nr, og adresse)

som personlig rådgiver for

.....
 (Navn og Cpr.nr. for barnet/den unge)

Barn af .....

.....

.....
 (Biologiske forældres navn og adresse)

Forældremyndighedsindehaver: .....

Barnet / den unge hvis det er over 15 år:.....

Forældremyndighedsindehavers hjemkommune: .....

Udpegningen er udstedt i medfør af Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17. af 1. juli 2003.

Udpegning og krav til personlig rådgiver er kun gældende for ovennævnte barn/unge så længe den personlige rådgiver har fast bopæl i den kommune, der har udstedt udpegningen. Krav til personlig rådgiver fremgår af handleplanen. Personlig rådgiver kan ved anmodning i forhold til opgaven få aktindsigt i en sag.

Inddragelse af udpegningen kan af den personlige rådgiver indklages efter gældende bestemmelser om klageadgang i sociale sager.

Der er udlevet handleplan til personlig rådgiver, forældre samt til barnet/den unge, som er en rammeaftale.

.....
 (Udstedelsesdato)

.....
 (Udvalgsformand)

.....
 (Forvaltningschef)

Bilag 5. Personligrådgiverkontrakt

Udpegningen er gældende fra d. .... indtil d. ....

Honorar udgør kr. .... pr. måned

der udbetales månedsvis bagud, første gang d. ....

Honoraret indsættes på konto nr.: ..... i .....

OBS: Honoraret er skattepligtig indkomst.

Evt. ekstraordinære udgifter i forbindelse med hvervet dækkes efter nærmere aftale og altid kun efter forudgående ansøgning.

Formål med udpegningen (kort, idet der samtidig hermed er udarbejdet en handlingsplan hvis kopi er udleveret til personlig rådgiver):

.....

Indbe retning skal afgives mindst (hvor ofte) .....

første gang d. ....

(Den personlige rådgiver har i øvrigt pligt til straks at underrette socialforvaltningen, når der sker noget, der kan betyde ændring af den iværksatte handlingsplan)

Samtidig hermed er udarbejdet en handlingsplan vedrørende det nærmere indhold af hvervet som personlig rådgiver for ovennævnte barn/unge.

Opholdskommunen udpeger personlig rådgiver og udarbejder handlingsplan i samarbejde med forældre, barnet eller den unge og betalingskommunen.

Generel vejledning vedr. den personlige rådgivers rettigheder og pligter er udleveret. Opmærksomheden henledes på, at den personlige rådgiver har pligt til at meddele om ændringer i sine personlige forhold, som kan være af betydning for hvervet.

Ovenstående godkendt d. ....

.....
(Personlig rådgiver)

.....
(Forvaltningschef eller sagsbehandler)

Evt. betalingskommunes godkendelse:

.....
(Dato)

.....
(Forvaltningschef)

.....
(Betalingskommune)

Bilag 6. Vejledning til personlig rådgiver

Vejledningen skal udleveres til den personlige rådgiver, sammen med en genpart af udpegningen, samt genpart af handleplanen udført i samarbejde med barnet/den unge, forældrene/værgeren og den udpegede personlig rådgiver.

Bestemmelserne om personlig rådgiver har hjemmel i Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge. Landstingsforordningen giver hjemmel til udpegningen af personlig rådgiver, og i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 er der fastsat de nærmere regler for personlig rådgiver-ordningen. Disse regelsæt suppleres af Vejledning om hjælp til børn og unge fra Familiedirektoratet.

"Personlig rådgiver" er en betegnelse for en af de støtteforanstaltninger, der kan iværksættes efter reglerne om hjælp til børn og unge.

En personlig rådgiver åbner mulighed for en vidtfavnende anvendelse af forskellige former for støtte og vejledning til børn og unge og deres familie ved hjælp af egnede personer, som ikke i forvejen er "en del af systemet".

Et af de vigtigste grundprincipper bag landstingsforordningen om hjælp til børn og unge er, at vejledning og rådgivning og andre støtteforanstaltninger, der kan sikre et barns eller en ungs forbliven i hjemmet, altid skal gå forud for overvejelser om anbringelser uden for hjemmet.

Personlig rådgiver-ordningen forventes at kunne forebygge anbringelser uden for hjemmet. Det er naturligvis en betingelse for ordningens succes, at de personer, der lader sig udpege som personlig rådgiver, får den nødvendige hjælp og støtte til arbejdet fra Kommunalbestyrelsen / Socialudvalget og socialforvaltningen.

Det er derfor vigtigt, at der udarbejdes en handleplan for arbejdet, og at denne følges både af den personlige rådgiver og af socialforvaltningen og Kommunalbestyrelsen / Socialudvalget.

Handleplanen skal indeholde en beskrivelse af formålet med udpegningen, hvilken støtte rådgiveren konkret forventes at give og hvilke aktiviteter rådgiveren forventes at deltage i.

Kopi af handleplanen udleveres til den personlige rådgiver.

Den personlige rådgiver kan når som helst rette henvendelse til Kommunalbestyrelsen / Socialudvalget og anmode om revurdering af handleplanen.

REGELSÆT:

1. Uddrag af

Lands tingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge.***Personlig rådgiver.***

§ 16. Den personlige rådgiver skal bistå barnet og dennes familie med råd og vejledning ved personlig kontakt. Som personlig rådgiver for et barn udpeges personer med særlige forudsætninger for et sådant arbejde.

Stk. 2. Den personlige rådgiver udpeges af kommunalbestyrelsen og modtager samtidig den skriftlige handleplan, som beskriver indsatsen.

Stk. 3. Landsstyret fastsætter regler for udpegning og honorering af personlige rådgivere samt regler for, hvordan arbejdet som personlig rådgiver udføres.

2. Uddrag af

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge.**Personlig rådgiver**

§ 4. Når et barn eller en ung har behov for en særlig indsats med hensyn til råd og vejledning, kan der beskikkes en personlig rådgiver.

Stk. 2. Et barn eller en ung, som har begået kriminallovsovertrædelser og har fået tiltalefrafald eller betinget dom mod at undergive sig hjælpeforanstaltninger efter Landstingsforordning om hjælp til børn og unge, skal have beskikket en personlig rådgiver. Det er specielt i disse situationer vigtigt at være opmærksom på, at der ikke må være tætte familierelationer mellem barnet eller den unge og den personlige rådgiver.

§ 5. Som personlig rådgiver kan udpeges myndige personer, der har særlige forudsætninger for at bistå barnet eller den unge og dennes familie med råd og vejledning.

Stk. 2. Der kan ikke udpeges en personlig rådgiver, som har tætte familierelationer til barnet eller den unge, med mindre barnet eller den unge utvetydigt giver udtryk for at et bestemt familiemedlem ønskes som rådgiver.

Stk. 3. Barnet eller den unges mening skal tillægges passende vægt efter alder og modenhed, når der beskikkes en personlig rådgiver.

Stk. 4. Samme person kan højst udpeges som personlig rådgiver for 3 børn eller unge samtidig.

Stk. 5. Udpegningen sker skriftligt ved anvendelse af en af Landsstyret udarbejdet formular. Sammen med udpegningen skal der udleveres en generel vejledning om den personlige rådgivers rettigheder og pligter.

§ 6. Den personlige rådgiver skal have udleveret den udarbejdede handleplan og medvirke til, at planen revideres så den altid svarer til barnets eller den unges aktuelle situation. Er formålet med handleplanen ikke opfyldt, når barnet eller den unge bliver 18 år, kan den personlige rådgiver fortsætte, indtil handleplanens formål er opfyldt

Stk. 2. Hvervet skal udøves i nært samarbejde med den, der udøver omsorgen for barnet eller den unge. Desuden skal den personlige rådgiver samarbejde med skole, sundhedsvæsen, kriminalforsorg, politi og andre relevante instanser.

Stk. 3. Den personlige rådgiver har ret til at blive bekendt med alle forhold omkring barnet eller den unge, og pågældende har tavshedspligt om de forhold, som vedkommende bliver bekendt med i forbindelse med hvervet.

§ 7. Den personlige rådgiver modtager månedsvi bagud et honorar, der udgør 15 % af det til enhver tid gældende plejevederlag. Honorarets størrelse bekendtgøres i Familiedirektoratets cirkulære om gældende sociale kontantydelse.

Stk. 2. Når der stilles krav om en ekstraordinær eller særlig byrdefuld indsats, kan honoraret forhøjes med 50 eller 100 %.

Stk. 3. Dokumenterede ekstraordinære udgifter i forbindelse med varetagelse af hvervet kan honoreres efter forudgående aftale med kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Den personlige rådgiver skal mindst hvert halve år aflevere en skriftlig indberetning om sit hverv til kommunalbestyrelsen.

Det er vigtigt for det gode samarbejde, at den personlige rådgiver gennemlæser ovenstående og respekterer formalia, ligesom det er vigtigt, at Socialudvalget og socialforvaltningen respekterer den personlige rådgivers samarbejde med barnet / den unge og familien.

Bilag 7. Familieplejekontrakt

Plejeforældre: _____.

Adresse: _____.

Plejebarn: _____ Cpr-nr: _____.

Plejetilladelse udstedt den _____ af
 _____ kommune

Anbringende kommune: _____.
 (udfyldes, når anbringende kommune ikke er plejefamiliens hjemkommune)

1. Plejevederlag for almindelig plejeforhold udgør før skat kr. _____ pr. måned og udbetales forud 1. gang d. _____.
 OBS: Der betales kun skat af forhøjede plejevederlag.
2. Plejeløn for professionel plejeforhold udgør før skat kr. _____ pr. måned og udbetales bagud 1. gang d. _____.
3. Akut plejevederlag for akut familiepleje udgør før skat kr. _____ pr. døgn og udbetales bagud 1. gang d. _____.

Der skal dokumenteres skattekort ved udregning og betaling af plejeløn, plejevederlag og akutvederlag, som udbetales via kommunens lønningskontor.

Plejevederlaget indsættes på konto nr.: _____ i _____.

For professionel familiepleje: Der skal foreligge aftale om ferieplaner, tiltrædelse og opsigelsesvarsel fra begge parter.

Faste (i h.t. gældende takster om sociale kontantydelse) udgifter i forbindelse med plejeanbringelse:
 Eengangsbeløb ved indskrivning max kr. 5.109,-. Lomme- og tøjpenge vejledende; 0-15 årige kr. 1.080,- pr. måned og 16-18 årige kr. 1.260,- pr. måned. Forsørgelse; til kost kr. 758,- pr. måned. Faste udgifter udbetales hver måned *bagud/forud*.

Forsikringer og policenummer:

Det sociale udvalg har tegnet ansvars- og ulykkesforsikring d. _____.

Tilsynsførende ansvarlig : _____.

Første og efterfølgende tilsynsbesøg: _____.

Handleplan:

Der udarbejdes samtidig hermed en handlingsplan i form af et fælles arbejdsblad (skema), hvoraf fremgår formål med anbringelsen, plejefamiliens særlige opgaver, samarbejde med forældremyndighedsindehaver og evt. anden forælder med samværsret, tilsyn, særlig rådgivning, personlig rådgiver m. v.. Såfremt anbringende kommune ikke er familiepleje forældrenes hjemkommune, skal betingelserne for anbringelsen og handlingsplanen være udarbejdet i samarbejde med anbringende kommune.

Plejefamilien har i øvrigt pligt, til straks at underrette socialforvaltningen, når der sker noget, der kan betyde ændring af den iværksatte handlingsplan.

Plejeforældrene bekræfter ved sin underskrift ovenstående aftale samt at være gjort bekendt med betingelserne for familiepleje i henhold til landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 og tilhørende regelsæt samt at have modtaget "Vejledning om børn og unge i familiepleje".

Samtidig hermed forpligter plejeforældrene sig til at meddele om alle ændringer i sine forhold, der kan være af betydning for plejeforholdet (primært ændringer i familien, ændringer af boligforhold m.v.).

Anbringende kommune forpligter sig samtidig til at holde plejefamilien orienteret om forhold vedr. det anbragte barn/unges biologiske familie, der har betydning for plejeforholdet.

Anbringelsen skal vurderes senest efter _____ måneder.

Ovenstående godkendt d. _____.

_____
(Plejeforældrenes underskrift)

_____
(dato)

_____
(Forvaltningschef)

Evt. anbringende kommunes godkendelse:

_____
(Dato)

_____
(Forvaltningschef)

_____
(Anbringende kommune)

Bilag 8. Familieplejetilladelse

..... kommune meddeler hermed

.....
 (Plejeforældrenes fulde navn, Cpr-nr, og adresse)

Plejetilladelse gældende for

.....
 (Navn og Cpr.nr. for barnet/den unge)

Barn af .....

.....
 (Biologiske forældres navn og adresse)

Forældremyndighedsindehaver: .....

Forældremyndighedsindehavers hjemkommune: .....

Plejeforholdet er formidlet af socialudvalg / privat arrangeret.
 (slet det som tilladelsen ikke skal gælde for)

Når der er tale om formidlet familiepleje, skal betingelserne for plejeforholdet i øvrigt, (professionel eller almindelig plejeforhold, bolig, andet beskæftigelse) herunder plejevederlagets eller plejelønnens størrelse, aftales i en plejekontrakt jf. bek. kap. 5.

Denne plejetilladelse er udstedt i medfør af landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003, jf. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17. af 1. juli 2003.

Plejetilladelsen er kun gældende for ovennævnte barn/unge og kun så længe plejefamilien har fast bopæl i .....

Inddragelse af plejetilladelsen kan af plejeforældre indklages efter gældende bestemmelser om klageadgang i sociale sager.

.....
 (Godkendelsesdato)

.....
 (Underskrift)

.....
 (Underskrift)

Bilag 9. Vejledning til plejefamilier

Forord

Vejledningen skal udleveres til den plejefamilien, sammen med en genpart af plejetilladelsen, samt genpart af handleplanen udført i samarbejde med forældrene, barnet eller den unge og plejefamilien.

REGELSÆT

1. Uddrag af

Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge.*Plejetilladelse*

' **17.** Ingen må modtage et barn i familiepleje uden at have skriftlig tilladelse dertil fra plejefamiliens hjemkommune.

Stk. 2. Ved ansøgning om plejetilladelse skal ansøgeren og dennes ægtefælle eller samlever forevise udskrift fra kriminalregistret. Kommunalbestyrelsen vurderer om forholdene i plejefamiliens hjem er opdragelsesmæssigt og sundhedsmæssigt forsvarlige.

Stk. 3. Plejetilladelse skal gives skriftligt for hvert enkelt barn, der skal opholde sig hos plejefamilien. Kommunalbestyrelsen afgør i hver enkelt tilfælde hvor mange plejebørn, plejefamilien kan have omsorg for.

Stk. 4. Plejetilladelsen skal tilbagekaldes, når forudsætningerne for tilladelsen ikke længere er til stede.

Stk. 5. Landsstyret fastsætter nærmere bestemmelser om godkendelse af plejefamilier.

Familiepleje formidlet af kommunalbestyrelsen

' **18.** Ved professionel familiepleje forstås en plejefamilie med socialfaglig baggrund eller lignende erhvervmæssig erfaring, som giver særlige forudsætninger for at tage sig af svært psykisk skadede og omsorgssvigtede børn og unge eller børn og unge med vidtgående fysisk eller psykisk handicap.

Stk. 2. Mindst én af plejeforældrene skal have det som sin fuldtidsbeskæftigelse at passe et eller flere børn og unge i hjemmet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde give tilladelse til at begge plejeforældre i en professionel familiepleje har erhvervsarbejde uden for hjemmet.

' **19.** Ved almindelig familiepleje forstås en plejefamilie, der har plejebørn boende hos sig.

Stk. 2. Plejefamilien har normalt ikke plejeopgaven som fuldtidsbeskæftigelse og kan have erhvervsarbejde uden for hjemmet.

Kommunalbestyrelsens forpligtelser over for plejefamilier

21. Plejefamilier har krav på at blive sat grundigt ind i plejeopgaven. Professionelle og almindelige plejefamilier skal have et eksemplar af den handleplan, der er grundlaget for anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen indgår en kontrakt med plejefamilien om arbejdsvilkår og betaling. Plejeforældre kan tilbydes kurser og løbende supervision.

Stk. 2. Landsstyret fastsætter regler for plejefamiliers arbejdsforhold, løn og vederlag.

2. Uddrag af

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge.

Kapitel 4

Godkendelse af plejefamilie

§ 9. Før kommunen kan anbringe et barn eller ung i familiepleje, skal plejefamilien godkendes, og der skal foreligge en skriftlig plejetilladelse for hvert barn, der ønskes anbragt.

Stk. 2. Inden en plejefamilie kan godkendes, skal der foretages en grundig vurdering af om forholdene i hjemmet er opdragelses- og sundhedsmæssigt forsvarlige.

Stk.3. Samtlige medlemmer af husstanden skal fremlægge en ikke over tre måneder gammel helbredserklæring, og der må ikke forefindes smitsomme sygdomme i hjemmet ved godkendelsen.

Stk.4. Kommunen skal afkræve samtlige husstandsmedlemmer en udskrift fra kriminalregistret, og der kan ikke ske godkendelse, hvis nogen i husstanden er dømt for personfarlig kriminalitet.

Stk.5. Er nogen i husstanden dømt for andre former for kriminalitet skal der være forløbet mindst fem år fra dommen inden familien kan godkendes som plejefamilie.

§ 10. For at blive godkendt, som professionel plejefamilie skal den ene af de voksne i husstanden kunne dokumentere en socialfaglig baggrund eller anden relevant erfaring, som kan sidestilles med en socialfaglig uddannelse.

Stk. 2. Den af plejeforældrene, som har socialfaglig uddannelse eller indsigt, må ikke have anden erhvervsbeskæftigelse.

Stk. 3. Der kan dispenseres fra kravet om erhvervsbeskæftigelse i de timer hvor barnet passes i daginstitution eller skole.

Stk.4. Udover ovennævnte betingelser skal betingelserne i § 9 stk.1 – 5 ligeledes være opfyldt før en familie kan godkendes som professionel plejefamilie.

§ 11. Anbringes et barn eller ung i privatarrangeret familiepleje ud over 3 måneder skal der søges plejetilladelse.

Stk.2. Forældremyndighedsindehaveren har ansvaret for at der foreligger gyldig plejetilladelse.

§ 12. Finder kommunen, at forudsætningerne for godkendelsen ikke længere er til stede skal godkendelsen straks ophæves.

Kapitel 5 Støtte til plejefamilien

§ 13. Når et barn eller en ung anbringes i professionel familiepleje, skal der udarbejdes en plejekontrakt, hvoraf de aftalte betingelser for plejeforholdet fremgår. Endvidere skal der til plejefamilien udleveres en skriftlig udarbejdet handleplan, som angiver formålet med barnet eller den unges ophold i plejefamilien.

Vederlag og øvrige ansættelsesforhold for den professionelle plejefamilie fastsættes efter overenskomst med PIP.

§ 14. Anbringes et barn eller ung i almindelig familiepleje skal der ligeledes udarbejdes en plejekontrakt, hvoraf de aftalte betingelser for plejeforholdet fremgår. Også den almindelige plejefamilie skal have udleveret en kopi af den udarbejdede handleplan, som skal angive formålet med anbringelsen.

Stk. 2. Plejevederlaget udbetales månedsvis forud og er alene tænkt som en aflønning af plejefamilien og skal ikke anvendes til barnet eller den unges forsørgelse. Plejevederlagets størrelse bekendtgøres i Landsstyrets cirkulære om gældende sociale kontantydelse.

Selvom barnet er anbragt i familiepleje, har forældremyndighedsindehaveren stadig forsørgerpligten og må derfor ud over den almindelige forsørgelse afholde de udgifter, der er forbundet med, at barnet eller den unge tilbringer weekender og ferier hos forældremyndighedsindehaveren.

§ 15. Det sociale udvalg kan forhøje plejevederlaget med 50 eller 100%, når der kræves en ekstraordinær indsats, som stiller særlige krav til plejefamilien med hensyn til pædagogik og omsorg.

Stk. 2. Ved akutte, kortvarige anbringelser skal der udbetales forhøjet plejevederlag. Taksten for det akutte vederlag bekendtgøres i Landsstyrets cirkulære om gældende sociale kontantydelse.

Stk. 3. Vederlaget for akut anbringelse kan maksimalt udbetales i 30 døgn for det samme barn, derefter reduceres taksten til almindeligt plejevederlag.

§ 16. Der udbetales ikke vederlag til privat arrangeret familiepleje.

Aftaler forældremyndighedsindehaveren privat familiepleje, skal plejefamilien have en gyldig plejetilladelse.

Bilag 10. Sagsfremstilling.

Fremgangsmåden kan bruges ved ansøgninger i henhold til Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge. Før en sag fremføres til Socialudvalget (SU), skal sagen fremføres til Det Tværfaglige Samarbejdsudvalgs (TFU) udtalelse og anbefaling af tiltag for et barn/ung eller familien. Oplysningerne skal være fyldestgørende. For at TFU kan foretage en anbefaling af hvilken hjælpeforanstaltning der skal iværksættes og for at SU kan foretage en beslutning skal udvalgene have grundig viden omkring forholdene i hjemmet, familien eller barnet for at. Således undgår man også, at sagen kommer tilbage til sagsbehandler, hvis udvalgene mangle oplysninger.

Sagsnummer:

Skriv forældremyndighedsindehavers eller personens sagsnummer.

Ansøgning:

Kort proces om ansøgningen med korrekt lovhenvielse, navn og cpr.nr. på hvem tiltaget skal benyttes til, startdato til slutdato for tiltag, udgifter i forbindelse med ansøgningen, betalingskommune.

Henvendelsesårsag:

Kort beskrivelse af årsag til ansøgning og formålet med tiltaget.

Personlige oplysninger (familie):

Hvem drejer personen eller familien sig om, angiv navn, cpr.nr. adresse, skole og dagpasning.

Faderens navn. Cpr.nr. adr. Forældremyndighed.

Moderens navn. Cpr.nr. adr. Forældremyndighed.

Barnets navn. Cpr.nr. adr. daginstitution, skole, kl. trin.

Boligforhold:

Familiens beboelse. Privatbolig, udlejningsbolig, størrelse, evt. indflytningsdato (skiftende adresser, ustabile boligforhold?)

Beskæftigelsesforhold (uddannelse – arbejde):

Skolegang, tidligere beskæftigelse, uddannelse, arbejde. Tilknytning til arbejdet kan være en vigtig oplysning, skiftende eller stabil, opgivende eller stærk osv..

Økonomi:

Beskriv familiens økonomiske forhold. Udvalget skal have en overblik over familiens økonomiske situation, når udvalget eksempelvis skal tage stilling til betaling af ophold på døgninstitution.

Eksempler af faste udgifter pr. md.

Husleje

Elregning

Daginstitution

Andet

Gæld ? Afdrag ?

Indtægt

Niveau for offentlighjælp pr. md. Udsigt til ustabil/stabil indtægt? kan familien få økonomien til at hænge sammen, kan familien klare en forældrebetaling? Er familien økonomisk selvhjulpen?

Helbredsforhold:

Helbredsforhold for den enkelte i familien, såvel socialt, psykisk eller fysisk eventuelt årsag. Eventuelt sygdommens gener.

Tidligere tiltag:

Oplisting af tidligere tiltag for den enkelte eller familien, bevilling fra kommunen eller fra Det Sociale udvalg. Tiltag fra daginstitution, skolen, sundhedsvæsenet eller anden instans.

Særlige forhold omkring børn:

Udover eventuelle tidligere tiltag, tidligere problemer eller adfærd og beskrivelse fra samarbejdsparter. Hvad skal kommunen være opmærksomt på.

Ressourcevurdering:

Familiens (evt. hver enkelt medlem) stærke og svage sider. Den konkrete problemstilling hvori der søges hjælpeforanstaltning for. Hvilken sider kan familien selv arbejde med, hvilken sider skal familien have hjælp til. Det kan være vigtigt at skille kortsigtede ressourcer og langsigtede ressourcer, således kan det hjælpe familien til at have overblik med handleplan. Samarbejdsparters observationer af familien. Hvordan ser udsigterne for familien, hvis kommunen bevilger hjælp, er det realistisk. Og hvad kan der ske hvis familien ikke får hjælp.

Handleplan:

Se bilag 3 om handleplan i vejledningen om hjælp til børn og unge.

Hvis en handleplan for familien ikke kræver den skematiske handleplan, kan sagsbehandler her beskrive aftalerne om handleplanen. Sagsbehandler skal også skrive hvilken instans, der har en opgave i forhold til familien samt hvilke opgaver familien har. Sagsbehandler indsamler oplysninger til handleplanen som drøftes på TFU. TFU laver indstilling/anbefaling til SU. Den endelige handleplan som er vedtaget og underskrevet af parterne kan ligge i sagen for sig.

Anbefaling fra Det Tværfaglige Samarbejdsudvalg:

TFU's anbefaling overfor familien og til SU skrives her. Det sker at hvis sagen ikke er ordentlig belyst kan TFU anbefale sagen revurderet. Husk at sagen skal være belyst, især hvis SU ikke kender familien i forvejen. SU skal foretage en vigtig beslutning vedr. familiens problemer, det er derfor også vigtigt at familien selv fremkommer med korrekte oplysninger til SU.

Indstilling til Socialudvalget:

Forvaltningens indstilling til SU til en godkendelse eller til afslag. Forordningshenvisning.

Svar fra Socialudvalget:

(Beslutning fra SU, dato)

Bilag 11. Indberetning

INDBERETNING AF ANBRINGELSER AF BØRN OG UNGE UDENFOR
HJEMMET/NÆGTELSE AF HJEMTAGELSE SAMT HJEMGIVELSE.

1. Barnet:
 Fulde navn: _____ Cpr.nr. _____
 Hjemkommune: _____

2. Forældre:
 Faderens navn: _____ Moderens navn: _____
 Cpr.nr. _____ Cpr.nr. _____
 Kommune: _____ Kommune: _____
 Forældemyndighedsindehaver: _____

3. Anbringelse: (sæt kryds)

Akut	_____
Hj.st. døgninstitution	_____
Alm. familiepleje	_____
Med samtykke	_____
Dato: _____	
Længerevarende	_____
Kommunal døgninstitution	_____
Professionel familiepleje	_____
Uden samtykke	_____

4. Begrundelse for anbringelsen/Nægtelse af hjemgivelse: _____
 _____
 _____

5. Behandlingsplan/Handleplan: _____
 _____
 _____

6. Alm. familiepleje / Professionel familiepleje: Alm.: _____ 50 %: _____ 100 %: _____

7. Har bisidder medvirket:
(Kun ved anbringelse uden samtykke og nægtelse af hjemgivelse) Ja: _____ Nej: _____
8. Anbringelses kommune: _____ dato: _____
Sagsbehandler: _____
9. Hjemtagelse/Hjemgivelse besluttet af: _____ Kommune dato: _____
Sagsbehandler: _____ dato: _____

INDSENDES TIL REGIONALKONTORET INDEN 8 DAGE.

(Kopi af relevante sagsakter vedlægges, når det er anbringelse uden samtykke eller nægtelse af hjemtagelse)

Bilag 12. Udpegning af bisidder.

Kommunalbestyrelsen / Socialudvalget udpeger hermed

.....

.....
(Bisidders fulde navn, CPR-nr, og adresse)
som bisidder for

.....
(Navn og Cpr.nr. for barnet/den unge)

Barn af .....

.....

.....
(Biologiske forældres navn og adresse)

Udpegningen er gældende fra d. .....

Honorar udgør kr. ..... **pr. mødetime**

Timetaksten betales alene for det antal timer, der bruges på møder. Der udbetales ikke særskilt honorar for forberedelses- og efterbehandlingstid.

Honoraret indsættes på konto nr.: ..... **i** .....

OBS: Honoraret er skattepligtig indkomst.

Udpegningen er udstedt i medfør af Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17. af 1. juli 2003.

Ovenstående godkendt d. .....

.....
(Bisidder)

.....
(Forvaltningschef eller sagsbehandler)